

Τμήμα Πολιτικής Επιστήμης και Διεθνών Σχέσεων – Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου
Τμήμα Οικονομικών Επιστημών – Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης
Τμήμα Οικονομικών Επιστημών – Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης
Τμήμα Οργάνωσης και Διοίκησης Επιχειρήσεων – Πανεπιστήμιο Πειραιά

ΔΔΠΜΣ «Τοπική και Περιφερειακή Ανάπτυξη και Αυτοδιοίκηση»

Τίτλος Διπλωματικής

**ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΙΑΜΑΤΙΚΟΥ
ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ ΣΤΗΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΑΜΘ**

Ονοματεπώνυμο

Ζωή Κοσμίδου

ΑΜ:3033201705306

Επιβλέπων Δρ. Ελευθέριος Τοπάλογλου

Κόρινθος, Σεπτέμβριος 2018

Department of Political Studies and International Relations - University of Peloponnese
Department of Economics - Democritus University of Thrace
Department of Economics - Aristotle University of Thessaloniki
Department of Business Administration - University of Piraeus

Interuniversity Interdepartmental Master Programme in
“Local and Regional Government and Development”

Thesis Title:

**“OPERATIONAL PROGRAMME FOR THE
DEVELOPMENT OF THERMAL TOURISM IN THE
REGION OF EASTERN MACEDONIA AND THRACE”**

Name

Zoi Kosmidou

AM: 3033201705306

Supervisor, Dr. Eleftherios Topaloglou

Corinth, November 2018

ΥΠΕΥΘΥΝΗ ΔΗΛΩΣΗ

Με την παρούσα δήλωση:

Δηλώνω ρητά και ανεπιφύλακτα ότι η διπλωματική εργασία που σας καταθέτω αποτελεί προϊόν δικής μου πνευματικής προσπάθειας, δεν παραβιάζει τα δικαιώματα τρίτων μερών και ακολουθεί τα διεθνώς αναγνωρισμένα πρότυπα επιστημονικής συγγραφής, τηρώντας πιστά την ακαδημαϊκή δεοντολογία.

Οι απόψεις που εκφράζονται αποτελούν αποκλειστικά ευθύνη της συγγραφέως και ο επιβλέπων, οι εξεταστές, το Τμήμα και το Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου δεν υιοθετούν κατ' ανάγκη τις εκφραζόμενες απόψεις ούτε φέρουν οποιαδήποτε ευθύνη για τυχόν λάθη και παραλείψεις.

Η δηλούσα

Ζωή Κοσμίδου

ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ

Για την εκπόνηση της παρούσας εργασίας οφείλω θερμές ευχαριστίες στον Περιφερειάρχη ΑΜΘ κ. Χρήστο Μέτιο, στους Δημάρχους Μύκης, Αβδήρων, Παρανεστίου, Καβάλας, Αλεξανδρούπολης, Σαμοθράκης και Κομοτηνής, στους συνεργάτες της Γενικής Διεύθυνσης Αναπτυξιακού προγραμματισμού και Περιβάλλοντος της ΠΑΜΘ κ. Κ. Καλούδη και κα. Π. Χουρίδου, στους συνεργάτες της ΕΥΔ ΑΜΘ κ. Β. Πιτσινίγκο και κ. Π. Κουδουμάκη, στα στελέχη της ΠΑΜΘ κα. Ε. Εξακοΐδου, κ. Σ. Αρσενίου, κ. Γ. Σγούρο και κ. Κ. Ζηκόπουλο. Θερμές ευχαριστίες στον Πρόεδρο της Σχολής κ. Ε. Δριμπέττα, τους καθηγητές και διδάσκοντες του Μεταπτυχιακού Τμήματος, και ιδιαιτέρως στον κ. Ιωάννη Αναστασιάδη, ειδήμονα του θέματος, καθώς και τον επιβλέποντά μου κ. Ελευθέριο Τοπάλογλου για την άψογη συνεργασία μαζί του. Σίγουρα δεν θα είχα εκπονήσει αυτή τη μελέτη αν δεν με καλούσε αρχικά να υπηρετήσω ως Εκτελεστικός Γραμματέας την Περιφέρεια ο αείμνηστος Περιφερειάρχης Γεώργιος Παυλίδης, που όπως φαίνεται από την έρευνα, είχε ασχοληθεί με την ανάδειξη των πηγών Εχίνου Μύκης όντας Νομάρχης Ξάνθης, υλοποιώντας μελέτη και έργο στα πλαίσια διασυνοριακού προγράμματος. Οφείλουμε σαν Περιφέρεια πολλά για το έργο του, καθώς και όσων με αξιοπρέπεια διέθεσαν δυνάμεις και υπηρέτησαν τον στρατηγικό στόχο της ανάπτυξης αυτού του μικρού - μεγάλου τόπου.

ΑΦΙΕΡΩΣΗ

Την εργασία μου αφιερώνω στην οικογένειά μου, γονείς, αδέρφια, στον σύζυγό μου και τα παιδιά κορίτσια και αγόρια, αλλά κυρίως στο μικρό μας που ήρθε φωτίζοντας το μέλλον μας.

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Η Περιφέρεια Ανατολικής Μακεδονίας Θράκης μετεξελίχθηκε τα τελευταία χρόνια γεωπολιτικά από ακριτική περιοχή, σε πύλη εισόδου της χώρας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης, σε περιοχή κοινών εμπορικών και κοινωνικών δραστηριοτήτων των Βαλκανίων και της Ελλάδας, σε ενεργειακό κόμβο στη Νοτιοανατολική Ευρώπη. Ωστόσο το περιφερειακό ΑΕΠ παραμένει ιδιαίτερα χαμηλό, βασισμένο στον αγροδιατροφικό τομέα. Η συμβολή του τουρισμού στην οικονομία είναι μικρή, με μεγάλες πάντως δυνατότητες ανάπτυξης. Η διαφοροποίηση του τουριστικού προϊόντος αποτελεί στόχο για την ΠΑΜΘ, που αποβλέπει στην ανάπτυξη εναλλακτικών μορφών τουρισμού, έτσι ώστε ο τόπος να έχει τη δυνατότητα να προσελκύει μια ευρεία γκάμα επισκεπτών. Η ανάπτυξη της εναλλακτικής μορφής του Ιαματικού Τουρισμού στην ΠΑΜΘ, βασίζεται στη αξιοποίηση των Ιαματικών Πηγών στις θέσεις:

- Κρηνίδες Καβάλας,
- Ελευθερών Καβάλας,
- Τραϊανούπολη Έβρου,
- Ποταμιά Αβδήρων,
- Θερμιών Παρανεστίου Δράμας,
- Εχίνου Μύκης Ξάνθης και
- Σαμοθράκης.

Η εργασία πραγματεύεται ένα ολοκληρωμένο επιχειρησιακό πρόγραμμα της Περιφέρειας ΑΜΘ για την ανάπτυξη του ιαματικού τουρισμού που έχει ως στόχο την υποστήριξη της συνολικής προσπάθειας αξιοποίησης του φυσικού αυτού πόρου, ώστε να δημιουργηθεί ένας νέος πόλος έλξης που σε συνδυασμό και με σεβασμό στο πλούσιο φυσικό περιβάλλον, τα αρχαία και βυζαντινά μνημεία, τους παραδοσιακούς ήχους και τις γεύσεις, ενισχυμένα με τις σύγχρονες απολαύσεις και εμπειρίες, θα λειτουργήσει ως επιπλέον πλεονέκτημα για τον τόπο. Με την παρούσα εργασία αναδεικνύεται η ανάγκη όλων των ανωτέρω και προτείνεται ένας συγκροτημένος σχεδιασμός δράσεων. Το σύνολο του έργου σχεδιάζεται ως μια επένδυση δημόσια και ιδιωτική που είναι εφικτό να υλοποιηθεί, αποδίδοντας πολλαπλάσια αποτελέσματα. Αφορά ένα πρόγραμμα συνεκτικό, ολιστικό και δυναμικό, με έργα και δράσεις βασισμένες στον προγραμματισμό των δήμων-διαχειριστών των πηγών, με δικτύώσεις προβολής και ανάδειξης, που θα αποτελέσουν ένα πολλαπλασιαστή ανάπτυξης για την ΠΑΜΘ, για τις εμπλεκόμενες και συνεργαζόμενες επιχειρήσεις, για τους πολίτες και το μέλλον τους.

SUMMARY

During the last decades the Region of East Macedonia and Thrace (REMTh) has evolved geo-politically from a remote/border area into a gateway to the country and the EU, into an area of joint commercial and social activities in Balkans and Greece, also into an energy hub in Southeastern Europe. However, the regional GDP remains very low and is mainly linked to the agri-food sector. The contribution of tourism to the economy is low, though with great potential for significant growth. The diversification of the tourist product is a strategic priority and objective in REMTh, mainly aiming to a further development of the alternative forms of tourism, towards attracting a wider range of visitors. The development of the thermal spring tourism in the region is based on the prerequisite exploitation of the existing thermal springs in:

- Krinides (Kavala Regional Unit),
- Loutra of Eleftheres (Kavala Regional Unit),
- Traianoupolis (Evros Regional Unit),
- Samothrace (Evros Regional Unit),
- Echinus of Myki (Xanthi Regional Unit),
- Potamia of Avdira (Xanthi Regional Unit) and
- Thermia of Paranesti (Drama Regional Unit)

The "Operational Program" of the region for the development of the thermal spring tourism in REMTh - which is the core topic of the present thesis - aims to support the overall efforts towards exploiting the thermal springs as significant natural resource for the wider area and to create a more competitive touristic product, (as an additional asset along with the rich natural environment, the Byzantine monuments, the traditional sounds and flavors, the modern services and experiences).

The present thesis highlights the need for accomplishing all the above mentioned and recommends a well structured and feasible action plan under the public private partnership (PPP) model, to deliver a multiple added value to the area and its inhabitants. Within it, is presented a coherent, integrated and realistic approach, consisting of actions mainly based on the planning of the municipalities (which are the managing bodies of the thermal spring sources), such as: networking and dissemination activities, which will bring a multiplying effect to the attractiveness, to the collaborating actors and enterprises, also to the citizens and the future of the area.

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η παρούσα εργασία αφορά την εκπόνηση ενός Επιχειρησιακού Προγράμματος για την Ανάπτυξη του Ιαματικού Τουρισμού στην Περιφέρεια Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης. Η ανάγκη για την εκπόνηση της εργασίας προέκυψε κατά την διάρκεια συζητήσεων τόσο εντός της αίθουσας, όσο και μεταξύ των στελεχών και αιρετών της περιφέρειας για την αξιοποίηση των συγκριτικών πλεονεκτημάτων του τόπου, με στόχο πάντα μια ανάπτυξη με σεβασμό στο περιβάλλον και την ιστορική και πολιτιστική κληρονομιά. Ως μέλος της διοίκησης της ΠΑΜΘ και Εκτελεστική Γραμματέας, πιστεύω ότι με την αξιοποίηση των χρηματοδοτικών εργαλείων σε συνδυασμό με ιδιωτικές επενδύσεις, με συμμετοχικότητα των Δήμων -Φορέων διαχείρισης των Ιαματικών Πηγών, αλλά και με χρήση των δικτύωσης και των συνεργασιών, μπορεί να επιτευχθεί η υλοποίηση της πρότασης. Για τον σχεδιασμό του Προγράμματος αξιοποιήθηκαν οι υπάρχουσες στην Περιφέρεια γενικές μελέτες ανάπτυξης, οι πληροφορίες που συλλέχθηκαν από τους δήμους ανταποκρινόμενοι σε σχετικό αίτημα κατάθεσης μελετών και προτάσεων, οι προσπάθειες και οι δράσεις προώθησης του Ιαματικού Τουρισμού από τον Σύνδεσμο Δήμων Ιαματικών Πηγών Ελλάδας, η εμπειρία των στελεχών της Ειδικής Υπηρεσίας Διαχείρισης του ΠΕΠ ΑΜΘ, οι χρήσιμες πληροφορίες και κατευθύνσεις των καθηγητών και διδασκόντων του παρόντος μεταπτυχιακού προγράμματος. Η εργασία δομήθηκε σε έξι κεφάλαια

- **ΚΕΦΑΛΑΙΟ I - Η Περιφέρεια ΑΜΘ - Καταγραφή υπάρχουσας κατάστασης**
- **ΚΕΦΑΛΑΙΟ II - Εναλλακτικός και Ιαματικός Τουρισμός**
- **ΚΕΦΑΛΑΙΟ III - Ανάλυση υφιστάμενης κατάστασης στις μονάδες ιαματικού τουρισμού της ΠΑΜΘ**
- **ΚΕΦΑΛΑΙΟ IV - SWOT Ανάλυση**
- **ΚΕΦΑΛΑΙΟ V – Οδικός Χάρτης**
- **ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ**

Να σημειωθεί ότι επειδή το θέμα δεν έχει αντιμετωπιστεί ως σύνολο στο παρελθόν, έχει περιθώρια περαιτέρω επεξεργασίας με επιπλέον διάθεση χρόνου για το τελικό αποτέλεσμα και με την προϋπόθεση συνεργασίας όλων των εμπλεκόμενων φορέων.

Λέξεις κλειδιά: Περιφέρεια Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης, Περιφέρεια ΑΜΘ, ΠΑΜΘ, Τοπική Αυτοδιοίκηση, Ιαματικός τουρισμός, στρατηγικό πρόγραμμα, όραμα, swot ανάλυση, ανάπτυξη.

Περιεχόμενα

ΥΠΕΥΘΥΝΗ ΔΗΛΩΣΗ.....	3
ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ.....	4
ΠΕΡΙΛΗΨΗ.....	5
SUMMARY	6
ΕΙΣΑΓΩΓΗ.....	7
Λέξεις κλειδιά:	7
ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΠΙΝΑΚΩΝ	10
ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΣΧΗΜΑΤΩΝ	10
ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΔΙΑΓΡΑΜΜΑΤΩΝ	10
ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΕΙΚΟΝΩΝ	10
ΣΥΝΤΟΜΟΓΡΑΦΙΕΣ.....	11
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ι.....	15
Η ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΑΜΘ - ΥΠΑΡΧΟΥΣΑ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ.....	15
1.1 Η γεωπολιτική, διοικητική και οικονομική θέση της ΠΑΜΘ.....	15
1.2 Καταγραφή Τουριστικής Προσφοράς	16
1.3 Πρωτογενής τουριστική προσφορά.....	16
1.3.1 Φυσικοί Πόροι.....	16
1.3.2 Πολιτιστικοί Πόροι.....	18
1.3.3 Εκδηλώσεις – Δρώμενα.....	21
1.4 Δευτερεύουσα τουριστική προσφορά. Γενικές εγκαταστάσεις και Υποδομές.....	23
1.5 Ειδικές Τουριστικές υποδομές	25
ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙΙ	27
ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΟΣ ΚΑΙ ΙΑΜΑΤΙΚΟΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ	27
2.1 Έννοια του Τουρισμού	27
2.2 Βασικές κατηγορίες τουρισμού	27
2.3 Εναλλακτικός Τουρισμός	28
2.4. Μορφές Εναλλακτικού Τουρισμού	29
2.5 Τουρισμός Υγείας - Ιατρικός τουρισμός – Θερμαλισμός - SPA.....	32
2.6 Ο ιαματικός τουρισμός στη Διεθνή Αγορά	34
2.7. Τάσεις της Ελληνικής Αγοράς	35
ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙΙΙ.....	37
ΑΝΑΛΥΣΗ ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΗΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΣΤΙΣ ΜΟΝΑΔΕΣ ΙΑΜΑΤΙΚΟΥ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ ΤΗΣ ΠΑΜΘ.....	37
3.1 Ιαματικά λουτρά- Ιστορική αναδρομή	37
3.2 Οι Ιαματικές πηγές στην Ελλάδα	38

3.3 Νομικό Καθεστώς. Αδειοδότηση των εγκαταστάσεων ιαματικού φυσικού πόρου	40
3.4 Καθορισμός Στρατηγικής για την προώθηση της βιώσιμης τουριστικής ανάπτυξης της περιφέρειας ΑΜΘ.....	43
3.5 Τα ιαματικά λουτρά της ΑΜΘ - Υφιστάμενη κατάσταση των εγκαταστάσεων	45
3.5.1 Πηλοθεραπευτήριο των Κρηνίδων Καβάλας	46
3.5.2 Λουτρά Ελευθερών	48
3.5.3 Λουτρά θερμών Δήμου Εχίνου Μύκης	49
3.5.4 Ιαματική Πηγή Ποταμιάς Αβδήρων	51
3.5.5 Πηγή Θερμών Παρανεστίου Δράμας	54
3.5.6 Λουτρά Τραϊανούπολης Έβρου.....	55
3.5.7 Ιαματική Πηγή Ψαροθερών Σαμοθράκης - Έβρου	56
3.6 Η περίπτωση δημιουργίας Κέντρου Θαλασσοθεραπείας στο Φανάρι Ροδόπης.....	57
ΚΕΦΑΛΑΙΟ IV	59
SWOT ΑΝΑΛΥΣΗ.....	59
4.1 Δυνατά σημεία - Πλεονεκτήματα.....	59
4.2 Αδύνατα σημεία - Μειονεκτήματα.....	60
4.3 Ευκαιρίες.....	61
4.4 Απειλές.....	63
ΚΕΦΑΛΑΙΟ V	64
ΟΔΙΚΟΣ ΧΑΡΤΗΣ.....	64
5.1 Το Όραμα	64
5.2 Επενδυτικό πρόγραμμα, χρηματοδοτικά σενάρια	65
5.8 Αντιστοίχιση προτάσεων με δυνητικές πηγές χρηματοδότης	68
VI ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ.....	72
ΠΗΓΕΣ	74
Ελληνική και ξένη βιβλιογραφία.....	74
Ηλεκτρονικές σελίδες.....	75
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ	79
1. Πηλοθεραπευτήριο των Κρηνίδων Καβάλας	79
2. Λουτρά Ελευθερών	82
3. Λουτρά Θερμών Δήμου Εχίνου Μύκης	89
4. Ιαματική Πηγή Ποταμιάς Αβδήρων	92
3.5.5 Πηγή Θερμών Παρανεστίου Δράμας	95
3.5.6 Λουτρά Τραϊανούπολης Έβρου.....	100

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΠΙΝΑΚΩΝ

Πίνακας 1.1 - Ξενοδοχειακές Μονάδες στην Περιφέρεια ΑΜΘ

Πίνακας 5.1 - Δράσεις Μέτρου 1: Αναβάθμιση των Λουτρικών εγκαταστάσεων - Έργα συντηρήσεων, εκσυγχρονισμού και επεκτάσεων

Πίνακας 5.2 - Δράσεις Μέτρου 2: Αξιοποίηση περιβάλλοντα χώρου

Πίνακας 5.3 - Δράσεις Μέτρου 3: Έργα βελτίωσης της οδικής πρόσβασης

Πίνακας 5.4 - Δράσεις Μέτρου 4: Διασύνδεση με λοιπούς φορείς που δραστηριοποιούνται στον τουριστικό τομέα της ευρύτερης περιοχής

Πίνακας 5.5 - Δράσεις Μέτρου 5. Κοινές δράσεις προώθησης ιαματικών πηγών

Πίνακας 5.8.1 - ΠΕΠ ΑΜΘ

Πίνακας 5.8.2 - ΠΟΡΟΙ ΔΗΜΩΝ

Πίνακας 5.8.3 - INTERREG

Πίνακας 5.8.4 - ΠΔΕ ΠΑΜΘ

Πίνακας 5.8.5 - ΙΔΙΩΤΙΚΕΣ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙ -Ενίσχυση από τον αναπτυξιακό νόμο 4399/2016. (Αριθμ. 3597 6 - 29/03/2018 «Νέες ανεξάρτητες ΜΜΕ»)-LEADER

Πίνακας 5.8.6 - Χρηματοδοτήσεις ανά πηγή επιχειρησιακού προγράμματος ιαματικού τουρισμού της ΠΑΜΘ

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΣΧΗΜΑΤΩΝ

Σχήμα 2.7.1 αποτύπωσης Ελκυστικότητας τουριστικών θεματικών vs Ανταγωνιστικότητας της τουριστικής προσφοράς της ΑΜΘ

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΔΙΑΓΡΑΜΜΑΤΩΝ

Διάγραμμα 5.8.1 Πηγές χρηματοδότησης επιχειρησιακού προγράμματος Ιαματικού τουρισμού της ΠΑΜΘ

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΕΙΚΟΝΩΝ

Εικόνα 1, Γεωστρατηγική – Τουριστική θέση της Περιφέρειας ΑΜΘ όπως παρουσιάζεται στις εκθέσεις του ΕΟΤ, συμπληρωμένη με τους ΙΦΠ της Περιφέρειας

Εικόνα 2 , Η Νίκη της Σαμοθράκης

Εικόνα 3, Το λογότυπο της ΠΑΜΘ

ΣΥΝΤΟΜΟΓΡΑΦΙΕΣ

<i>ΑΜΘ</i>	<i>Ανατολική Μακεδονία και Θράκη</i>
<i>ΠΑΜΘ</i>	<i>Περιφέρεια Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης</i>
<i>ΕΛΣΤΑΤ</i>	<i>Ελληνική Στατιστική Αρχή</i>
<i>ΑΕΠ</i>	<i>Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν</i>
<i>ΕΠΟΡ</i>	<i>Εθνικό Πάρκο Οροσειράς Ροδόπης</i>
<i>ΠΕ</i>	<i>Περιφερειακή Ενότητα</i>
<i>ΠΟΤ</i>	<i>Παγκόσμιος Οργανισμός Τουρισμού</i>
<i>ΟΛΑ</i>	<i>Οργανισμός Λιμένα Αλεξανδρούπολης</i>
<i>ΥΠΕΚΑ-ΥΠΕΝ</i>	<i>Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας</i>
<i>ΣΕΤΕ</i>	<i>Σύνδεσμος Ελληνικών Τουριστικών Επιχειρήσεων</i>
<i>ΤΕΦΑΑ</i>	<i>Τμήμα Επιστήμης Φυσικής Αγωγής και Αθλητισμού</i>
<i>ΔΠΘ</i>	<i>Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης</i>
<i>ΜΙΘ</i>	<i>Μονάδες Ιαματικής Θεραπείας</i>
<i>ΚΙΤ-Θ</i>	<i>Κέντρα Ιαματικού Τουρισμού- Θερμαλισμού</i>
<i>ΕΚΚΕ</i>	<i>Εθνικό Κέντρο Κοινωνικών Ερευνών</i>
<i>ΙΓΜΕ</i>	<i>Ινστιτούτου Γεωλογικών και Μεταλλευτικών Ερευνών</i>
<i>ΕΥΠΑΤΕ</i>	<i>Ειδική Υπηρεσία Προώθησης και Αδειοδότησης Τουρ. Επενδύσεων</i>
<i>ΕΟΤ</i>	<i>Ελληνικός Οργανισμός Τουρισμού</i>
<i>ΙΦΠ</i>	<i>Ιαματικός Φυσικός Πόρος</i>
<i>ΕΤΑΔ Α.Ε.</i>	<i>Εταιρεία Ακινήτων Δημοσίου Α.Ε.»</i>

<i>ΦΕΚ</i>	<i>Φύλλο Εφημερίδας Κυβέρνησης</i>
<i>ΠΟΠ</i>	<i>Προστατευόμενη Ονομασία Προέλευσης</i>
<i>ΠΓΕ</i>	<i>Προστατευμένη Γεωγραφική Ένδειξη</i>
<i>ΧΥΤΑ</i>	<i>Χώρος Υγειονομικής Ταφής Απορριμμάτων</i>
<i>ΣΔΙΤ</i>	<i>Συμπράξεις Δημόσιου Ιδιωτικού Τομέα</i>
<i>ΠΔΕ</i>	<i>Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων</i>
<i>ΣΔΙΠΕ</i>	<i>Σύνδεσμος Δήμων Ιαματικών Πηγών Ελλάδας,</i>
<i>ΠΕΠ ΑΜΘ</i>	<i>Περιφερειακό Επιχειρησιακό Πρόγραμμα</i>
<i>ΟΧΕ</i>	<i>Ολοκληρωμένη Χωρική Επένδυση</i>
<i>ΕΦΑ</i>	<i>Εφορία Αρχαιοτήτων</i>
<i>LEADER</i>	<i>Liaisons Entre Actions de Développement de l' Economie Rurale -Δεσμοί μεταξύ δράσεων για την ανάπτυξη της οικονομίας του αγροτικού χώρου</i>
<i>INTERREG</i>	<i>Interregional cooperation programme-Ευρωπαϊκή Εδαφική Συνεργασία</i>
<i>UNESCO United</i>	<i>Nations Educational, Scientific and Cultural Organization- Εκπαιδευτική Επιστημονική και Πολιτιστική Οργάνωση των Ηνωμένων Εθνών</i>
<i>EUROSTAT</i>	<i>European Statistical Office -Ευρωπαϊκή Στατιστική Υπηρεσία</i>

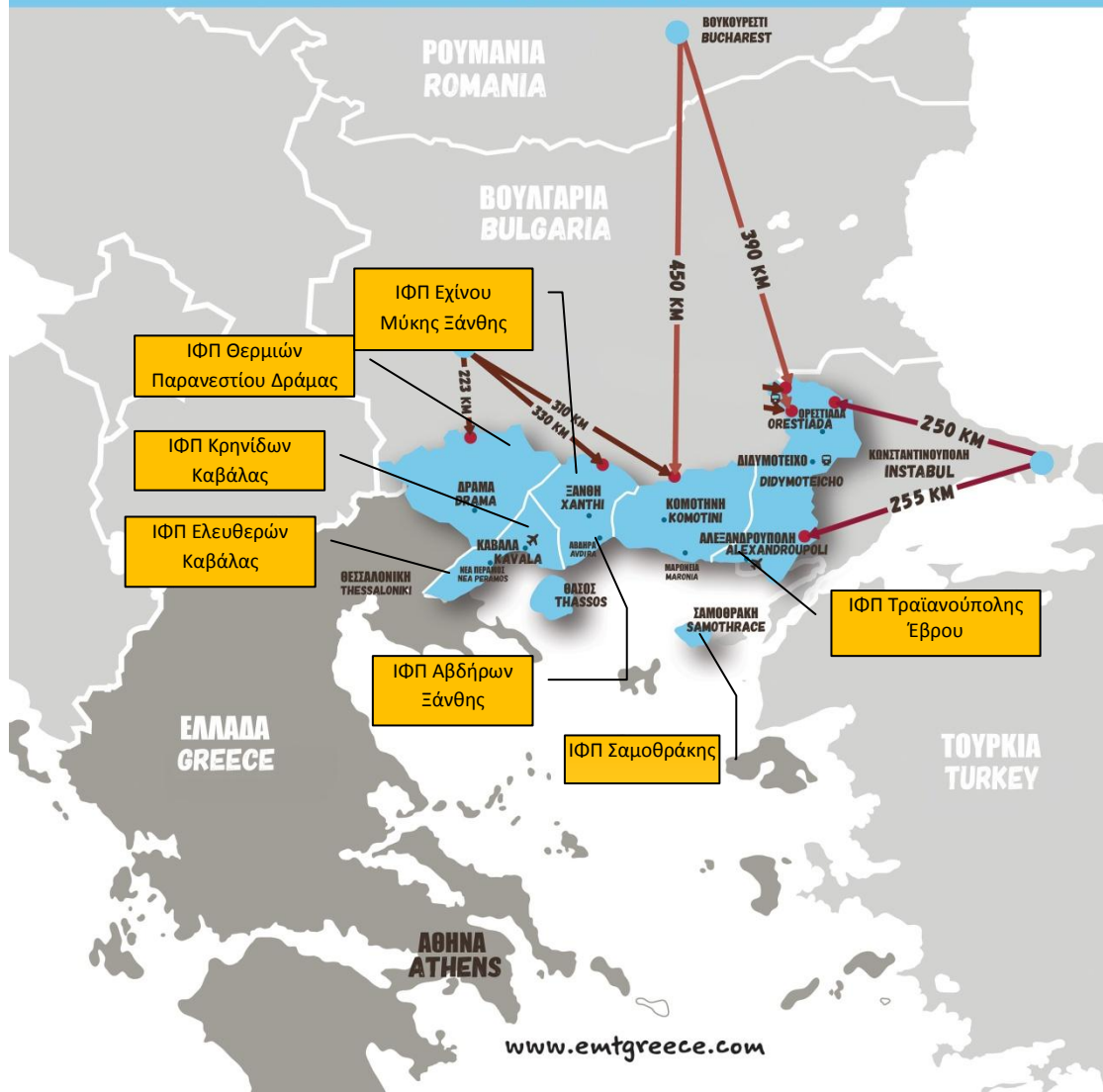

Ανατολική
Μακεδονία
& Θράκη

Ζήσε την...
αυθεντική εμπειρία!

GREECE

● BORDER CHECKPOINT

Εικόνα 1, Γεωστρατηγική - Τουριστική θέση της ΠΑΜΘ έτσι όπως παρουσιάζεται στις εκθέσεις του ΕΟΤ συμπληρωμένη με τους ΙΦΠ της Περιφέρειας

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ι

Η ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΑΜΘ - ΥΠΑΡΧΟΥΣΑ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ

1.1 Η γεωπολιτική, διοικητική και οικονομική θέση της ΠΑΜΘ

Η Περιφέρεια Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης μετεξελίχθηκε τα τελευταία χρόνια γεωπολιτικά από ακριτική περιοχή, σε πύλη εισόδου της χώρας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης, σε περιοχή κοινών εμπορικών και κοινωνικών δραστηριοτήτων των Βαλκανίων και της Ελλάδας και σε ενεργειακό κόμβο στη Νοτιοανατολική Ευρώπη. Αποτελείται από τις Περιφερειακές Ενότητες Έβρου, Ροδόπης, Ξάνθης, Καβάλας και Δράμας, με πληθυσμό 608.182 κατοίκους (ΕΛΣΤΑΤ, 2011) ενώ καταλαμβάνει το 10,7% της συνολικής έκτασης της χώρας¹.

Βασικό χαρακτηριστικό της Περιφέρειας είναι η πολυπολιτισμική πληθυσμιακή της διάρθρωση, της οποίας το 66,8% συγκεντρώνεται στα επτά (7) μεγαλύτερα πληθυσμιακά κέντρα της (Ορεστιάδα, Διδυμότειχο, Αλεξανδρούπολη, Κομοτηνή, Ξάνθη, Καβάλα, Δράμα,) που κατανέμονται γεωγραφικά σχεδόν ισόρροπα.

Η οικονομία της Περιφέρειας παραμένει έντονα αγροτική, με περαιτέρω μεταποίηση των προϊόντων της. Η αύξηση της οικονομικής δραστηριότητας γειτονικών χωρών και η μετακίνηση βιομηχανικών μονάδων πέραν των βόρειων συνόρων λόγω μειωμένου κόστους παραγωγής, είχαν δυσμενή επίδραση στην οικονομία και στην απασχόληση, με συνακόλουθη αύξηση της ανεργίας. Όσον αφορά στο περιφερειακό ΑΕΠ για το 2015 αυτό ανέρχεται σε 6,89 δις, καταλαμβάνοντας στην 8η θέση ως προς τη συνεισφορά της στον εθνικό ΑΕΠ². Η συμβολή του τουρισμού στο περιφερειακό ΑΕΠ της ΑΜΘ είναι μικρή, της τάξης του 5% σε αντίθεση με κλασσικούς παραδοσιακούς τουριστικούς προορισμούς όπως η Κρήτη, το Νότιο Αιγαίο, με μεγάλες ωστόσο δυνατότητες ανάπτυξης, όπως θα διαφανεί κατωτέρω.

¹ Στρατηγικό & Επιχειρησιακό Σχέδιο Τουριστικής Ανάπτυξης Περιφέρειας ΑΜΘ-ΕΤΑΜ ΑΕ

² EUROSTAT 2015, <https://ec.europa.eu/eurostat/documents/2995521/7962764/1-30032017-AP-EN.pdf/4e9c09e5-c743-41a5-afc8-eb4aa89913f6>

1.2 Καταγραφή Τουριστικής Προσφοράς

Τουριστική προσφορά ορίζεται η ποσότητα και η ποιότητα των τουριστικών προϊόντων που διατίθενται, σε συγκεκριμένες τιμές, σε μια ορισμένη χρονική περίοδο. Η ανάλυση της προσφοράς του τουριστικού προϊόντος περιλαμβάνει όλα εκείνα τα στοιχεία τα οποία άμεσα ή έμμεσα επηρεάζουν τον επισκέπτη και την τελική του ικανοποίηση. Η τουριστική προσφορά διακρίνεται σε δύο κατηγορίες: την πρωτογενή τουριστική προσφορά και την δευτερεύουσα ή απορρέουσα. Η πρωτογενής προσφορά αποτελείται από τους φυσικούς και ανθρωπογενείς παράγοντες, όπως π.χ. πολιτιστικοί πόροι, ανθρώπινες δραστηριότητες, δρώμενα, ήθη και έθιμα, που προσδιορίζουν την ελκυστικότητα μιας περιοχής καθώς και τη δυναμική της τουριστικής της ανάπτυξης. Η δευτερογενής τουριστική προσφορά προσαρμόζεται στην τουριστική ζήτηση και περιλαμβάνει, α) τον εξοπλισμό ή τις γενικές εγκαταστάσεις, μεταφορές και επικοινωνίες, εμπορικά καταστήματα, υπηρεσίες υγείας, δημόσιας ασφάλειας, δίκτυα ύδρευσης, αποχέτευσης, περισυλλογή και ανακύκλωση απορριμμάτων κ.α., β) τις τουριστικές εγκαταστάσεις (καταλύματα, κέντρα εστίασης, εγκαταστάσεις αναψυχής, πολιτιστικές εγκαταστάσεις, κ.α.) και γ) τις ειδικές τουριστικές υποδομές π.χ. ιαματικά λουτρά, χιονοδρομικά κέντρα, πίστες αναρρίχησης κ.λ.π.³

1.3 Πρωτογενής τουριστική προσφορά

1.3.1 Φυσικοί Πόροι

Ένα από τα πιο δυνατά συγκριτικά πλεονεκτήματα της Περιφέρειας ΑΜΘ είναι οι μοναδικοί φυσικοί της πόροι, αποτελούμενοι από σπουδαία οικοσυστήματα ορεινών όγκων και υδροβιότοπων μεγάλης ποικιλίας πανίδας και χλωρίδας, και μοναδικούς μορφολογικούς σχηματισμούς που δημιουργούν ένα σπάνια ελκυστικό φυσικό τοπίο. Σημαντικό μέρος του χώρου αυτού βρίσκεται σε καθεστώς προστασίας. Στην περιοχή υπάρχουν Τόποι Κοινοτικής Σημασίας και Ζώνες Ειδικής Προστασίας του

³ Δημήτρης Κούτουλας (2001), *Ο Θεωρητικός Προσδιορισμός του Τουριστικού προϊόντος ως Βασική Προϋπόθεση του Τουριστικού Marketing διδακτορική διατριβή - Πανεπιστήμιο Χίου, "Εισαγωγή στον Τουρισμό και την Τουριστική Οικονομία-Πανεπιστήμιο Πατρών"*

Ευρωπαϊκού δικτύου Natura 2000, υγρότοποι Διεθνούς Σημασίας (Σύμβαση Ramsar)⁴, Εθνικά Πάρκα και Αισθητικά Δάση και πολλά καταφύγια άγριας ζωής.

Το Εθνικό Πάρκο ΑΜΘ περιλαμβάνει τις προστατευόμενες περιοχές υγροτόπων του Δέλτα Νέστου, της Λίμνης Βιστωνίδας, διάσημο υδροβιότοπο ερωδιών, της Λίμνης Ισμαρίδας και της ευρύτερης περιοχής. Στα όρια του Δέλτα του Νέστου υπάρχει το Δάσος **Κοτζά Ορμάν ή Μεγάλο Δάσος**, όπου διαβιεί ο μοναδικός άγριος πληθυσμός κολχικού φασιανού και άλλα απειλούμενα είδη.

Η οροσειρά της Ροδόπης, χώρος φυσικού κάλους, πλούσιας χλωρίδας και πανίδας, από τις βορειοανατολικές πλαγιές του όρους Φαλακρού, όπου λειτουργεί το **χιονοδρομικό κέντρο Βόλακα-Φαλακρού**, το κέντρο του χειμερινού τουρισμού της ΠΑΜΘ, ως την Ξάνθη και τη Ροδόπη, προστατεύεται από τον φορέα διαχείρισης «**Εθνικό Πάρκο Οροσειράς Ροδόπης (ΕΠΟΡ)**». Στο νησιωτικό μέρος της Περιφέρειας, στη Θάσο, εντοπίζεται το **Δάσος Ισαρίου**, με σπάνια χλωρίδα, ενώ στη Σαμοθράκη δεσπόζει το **όρος Σάος**, με πλούσια πλατανοδάση, καστανιές και θαμνόκεδρα, καταρράκτες και λίμνες. Στο χερσαίο μέρος, στα δυτικά κυριαρχεί ιστορικά και γεωγραφικά το **Παγγαίο όρος**⁵, γνωστό από αρχαιοτάτων χρόνων, ενώ στα ανατολικά το **Σπήλαιο του Κύκλωπα** και το **Παπίκιο όρος**, όπου λειτουργεί και καταφύγιο επισκεπτών. Στην απόληξη της ανατολικής Ροδόπης στον Έβρο, βρίσκεται το φημισμένο **δάσος της Λαδιάς**, από τους σπουδαιότερους τόπους αναπαραγωγής ζώων και αρπακτικών πουλιών. Το **Δάσος Ελατιάς ή Καράντερη στην Π.Ε. Δράμας**⁶, ανήκει στο Δίκτυο Natura. Στα δυτικά, στη θέση Μαγούλα, υπάρχει το **Δάσος Σημύδας**, το μοναδικό του είδους του στην Ελλάδα. Το **Παρθένο Δάσος του Φρακτού**⁷ και αυτό της **κεντρικής Ροδόπης (Ζαγκραντένιας)** έχουν χαρακτηριστεί ως διατηρητέα μνημεία της φύσης, με καθεστώς απόλυτης προστασίας από το 1980.

Σχετικά με τα ποτάμια οικοσυστήματα, σημαντικός βιότοπος στη Ροδόπη είναι ο **ποταμός Κομφάτος με 130 περίπου είδη πουλιών**. Επίσης ο **Αγγίτης**, ο

⁴ ramsar.org/://ec.europa.eu/environment/nature/naturaindex_.htm

⁵ Δήμος Παγγαίου: [http://www.dimospaggaiou.gr/paggaiotour.net/web/guest/companies/~topicarts/view/40048/207?_topicarts_redirect=%2Fweb%2Fguest%2Fcompanies%2F%257E%2Ftopic%2F207](http://www.dimospaggaiou.gr/paggaiotour.net/web/guest/companies/~/topicarts/view/40048/207?_topicarts_redirect=%2Fweb%2Fguest%2Fcompanies%2F%257E%2Ftopic%2F207)

⁶ Π.Ε Δράμας: <http://www.pedramaseu/.php/el/menu>

⁷ Πολιτιστικός Σύλλογος Παρανεστιωτών Θεσσαλονίκης WWF Οικοσκόπιο: <http://www.oikoskopio.gr/map/>

μεγαλύτερος παραπόταμος του Στρυμόνα, με το **ομώνυμο σπήλαιο**, που αποτελεί το μεγαλύτερο καρστικό αγωγό της Ελλάδας, συνολικού μήκους άνω των 15 χλμ. με αξιοποιημένο το πρώτο τμήμα του σπηλαίου περίπου 500 μ. **Το Δέλτα του Έβρου**⁸, διεθνούς οικολογικής αξίας και από τους σημαντικότερους υδροτόπους της χώρας, αποτελεί καταφύγιο για χιλιάδες πουλιά και παράγοντας ανάπτυξης του τόπου.

Η ακτογραμμή της Περιφέρειας ΑΜΘ αποτελεί ένα από τα ισχυρά στοιχεία ενδιαφέροντος και ανταγωνιστικό πλεονέκτημα τουριστικού προορισμού. Όλο το παραλιακό μέτωπο αποτελείται από μια σειρά κόλπων με αμμουδιές αλλά και χαμηλούς λόφους με έντονες κλίσεις προς τη θάλασσα. Μεγάλης επίσης αναγνωσιμότητας και ομορφιάς δαντελωτές ακρογιαλιές συναντούμε στη Θάσο, ενώ πιο ήπιες στη Σαμοθράκη.

Τέλος στην ΠΑΜΘ βρίσκονται και **επτά ιαματικοί φυσικοί πόροι** μεγάλης θεραπευτικής αξίας για τους οποίους θα γίνει περαιτέρω αναλυτική περιγραφή.

1.3.2 Πολιτιστικοί Πόροι

Η Περιφέρεια διαθέτει αρκετά υψηλό κεφάλαιο στον τομέα της πολιτιστικής και ιστορικής κληρονομιάς, με πλήθος μνημείων ιστορικού, αρχαιολογικού και θρησκευτικού ενδιαφέροντος, τα οποία καταγράφονται αδρά ανά Περιφερειακή Ενότητα ως εξής:

- **Περιφερειακή Ενότητα Δράμας.** Εδώ από τα μνημεία ξεχωρίζουν το Ιερό του Διονύσου και τα τμήματα των Βυζαντινών τειχών στο ιστορικό κέντρο της Δράμας, η Αρχαία ακρόπολη στον Πλατανιά και η Οχύρωση στον ποταμό Αγγίτη, ο Ιερός Ναός των Ταξιαρχών, ο ναός του Αγίου Θεοδώρου, ο ναός της Αγίας Σοφίας, η Μονή Μεταμορφώσεως του Σωτήρος και η Ιερά Μονή Παναγίας Εικοσιφοινίσσης στο Παγγαίο όρος, ο Άγιος Δημήτριος στο Νευροκόπι κλπ. Ξεχωριστό μνημείο επίσης είναι το Τέμενος "Αράπ Τζαμί" στη πόλη της Δράμας. Η Δράμα διαθέτει επίσης αρκετά μουσεία όπως το Αρχαιολογικό⁹ και το Εκκλησιαστικό μουσείο Δράμας, το Στρατιωτικό Μουσείο Λίσσε στο χωριό Οχυρό, το Μουσείο Φυσικής Ιστορίας στο Παρανέστι και το Λαογραφικό Μουσείο του χωριού Πτελέα. Τέλος, υπάρχουν

⁸ <http://www.evros-delta.gr/gr/ethniko-parko/2012-05-02-10-00-35>

⁹ <https://www.culture.gr/el/ministry/SitePages/viewyphresia.aspx?iID=1696>

δύο παραδοσιακοί οικισμοί, του Παγονερίου και του Περιθωρίου κοντά στα ελληνοβουλγαρικά σύνορα.

• **Η Περιφερειακή Ενότητα Καβάλας έχει πλούσια πολιτιστική παρακαταθήκη** τόσο στο ηπειρωτικό τμήμα, όσο και στη Θάσο όπου εντοπίζονται περιοχές μεγάλου φυσικού κάλους και μνημεία όπως η Ακρόπολη, το Αρχαίο θέατρο, ο Πύργος της Θυμωνιάς, το Παλαιό Ελαιοτριβείο στη Παναγιά, το κτίριο του Ταρσανά στο λιμάνι, κλπ. Στο ηπειρωτικό τμήμα ξεχωρίζουν το Κάστρο της Καβάλας, η Ανακτορόπολις στη Ν. Πέραμο και **ο αρχαιολογικός χώρος των Φιλίππων**, μνημείο πολιτιστικής κληρονομιάς της UNESCO¹⁰ το αρχαίο θέατρο, τη Ρωμαϊκή αγορά, το Βαπτιστήριο της Αγίας Λυδίας και τη Φυλακή του Αποστόλου Παύλου, η γραφική συνοικία της Παναγίας με το επιβλητικό Ιμαρέτ στην Καβάλα, το σπίτι του Μεχμέτ Αλί, το Τέμενος του Χαλίλ Μπέη, καθώς και το πιο γνωστό μνημείο της πόλης, οι «Καμάρες», τελευταίο τμήμα ενός εκτεταμένου συστήματος ύδρευσης, από την περίοδο του Σουλεϊμάν του Μεγαλοπρεπούς. Στην ΠΕ Καβάλας υπάρχουν περισσότεροι από εικοσιπέντε παραδοσιακοί οικισμοί και ένα σημαντικό πλήθος μουσείων. Έτσι στη Θάσο καταγράφονται τέσσερα μουσεία, ενώ στα ηπειρωτικά ξεχωρίζουν το Μουσείο Φύσης Νέστου στη Χρυσούπολη, το Αρχαιολογικό Μουσείο, το Μουσείο Καπνού στη Καβάλα¹¹, και το Ναυτικό Μουσείο, υπογραμμίζοντας την ταυτότητα της πόλης με ξεχωριστή μνεία στα επαγγέλματα του καπνεργάτη και του ναυτικού, που διαμόρφωσαν το κοινωνικο-πολιτικό γίνεσθαι του τόπου.

• **Το στοιχείο που καθορίζει τη πολιτιστική ταυτότητα της πόλης της Ξάνθης και όλης της ΠΕ**, είναι ο αρχιτεκτονικός πλούτος του δομημένου της περιβάλλοντος στη **παλιά πόλη**¹², όπου δεσπόζουν το Κτίριο Δημοτικής Πινακοθήκης της Ξάνθης, **ο Πολυχώρος Τέχνης και Σκέψης το σπίτι που γεννήθηκε ο Μάνος Χατζιδάκις (ή φρουραρχείο Ξάνθης)** και πλήθος από λαϊκές κατοικίες. Στην ΠΕ Ξάνθης υπάρχουν περίπου εξήντα παραδοσιακοί

¹⁰ <https://www.news247.gr/politismos/ston-katalogo-tis-unesco-o-archaiologikos-choros-ton-filippon.6504584.html>

¹¹ <https://museumfinder.gr/>

¹² <https://www.cityofxanthi.gr/episkeptes/axiotheata>

Νερόμυλοι, καθώς και πλήθος λίθινων γεφυριών και πλήθος καθώς επίσης και αρχαιοτήτων, με πιο αξιόλογα και επισκέψιμα το Βυζαντινό κάστρο της Ξάνθειας, **τον Αρχαιολογικό χώρο Αβδήρων**¹³ τον τάφο των Κομνηνών στη Σταυρούπολη και τα Ερείπια της Αρχαίας Πόλης Τοπείρου. Από τα μουσουλμανικά μνημεία ξεχωρίζουν το Αχριάν Τζαμί, το Σούννε Τζαμί, το Σερβιλί Τζαμί, το Κασαμπά Τζαμί Γενισέας (Τσαρσί Τζαμί) και το Τσινάρ Τζαμί, ενώ από τα χριστιανικά η Ιερά Μονή Παναγίας Αρχαγγελιωτίσσης, η Ιερά Μονή Παναγίας Καλαμούς, **η Μονή Αγίου Νικολάου στο Πόρτο Λάγος** και ο Ιερός Ναός Παμμεγίστων Ταξιαρχών. Μεταξύ των Μουσείων ενδιαφέρον παρουσιάζουν το Ιστορικό και Λαογραφικό Μουσείο Ξάνθης, το Αρχαιολογικό Μουσείο Αβδήρων, το Εκκλησιαστικό Μουσείο Μητροπόλεως Ξάνθης, το Μουσείο Καπνού, το Λαογραφικό Μουσείο στη Σταυρούπολη, το Μουσείο Γραμμοφώνων και Νομισμάτων, το Μουσείο Φυσικής Ιστορίας κ.α.

• **Στη ΠΕ Ροδόπης η Κομοτηνή** έχει να επιδείξει πολλά αξιοσημείωτα μνημεία ιστορικού ενδιαφέροντος εντός των ορίων της, όπως είναι η **Ελληνική Αστική Σχολή Νέστωρος Τσανακλή**, το Αρχοντικό Στάλιου, το Αρχοντικό Δίντσογλου, ο Πύργος του Ωρολογιού, η διατηρητέα περιοχή της Ερμού και του εμπορικού ιστορικού κέντρου. Στην υπόλοιπη ενότητα αξιόλογος αρχιτεκτονικά οικισμός είναι αυτός της παραδοσιακής Μαρώνιας, πάνω σχεδόν στα σπουδαία ευρήματα της Αρχαίας πόλης¹⁴, ενώ από τα πέτρινα γεφύρια ξεχωρίζει η **Τοξωτή Γέφυρα στον ποταμό Κομψάτο** από τον 18 αιώνα, το μεγαλύτερο γεφύρι της Θράκης. Χαρακτηριστικό επίσης γνώρισμα αποτελεί η συνύπαρξη χριστιανικών και μουσουλμανικών θρησκευτικών μνημείων, όπως το Παλιό (Εσκι Τζαμί) και το Νέο Τέμενος (Γενί Τζαμί), ο Ιερός Ναός Κοιμήσεως της Θεοτόκου, **και η Ιερά Μονή Φανερωμένης Βαθυρρύακος**. Τέλος, μπορούμε να περιηγηθούμε σε μία σειρά από παλιά ερειπωμένα μοναστήρια μοναδικής ιστορικής αξίας **στο Παπίκιο όρος**. Σ' ότι αφορά τις μουσειακές, αλλά και άλλες πιο σύγχρονες δομές πολιτισμού, οι πιο αξιομνημόνευτες είναι, **το Μουσείο Κωνσταντίνου Καραθεοδωρή, το Εκκλησιαστικό Μουσείο (Ιμαρέτ)**, κ.α., καθώς και

¹³ <https://www.emtgreece.com/el/archeological-sites/arxaiologikos-xwros-abdirwn>,

¹⁴ Μαρώνιας https://el.wikipedia.org/wiki/%CE%91%CF%81%CF%87%CE%B1%CE%AF%CE%B1_%CE%9C%CE%B1%CF%81%CF%8E%CE%BD%CE%B5%CE%B9%CE%B1,

σύγχρονους πολιτιστικούς χώρους όπως το Δημοτικό Θέατρο και **το Μέγαρο Μουσικής της πόλης και της Περιφέρειας.**

• **Στην Περιφερειακή Ενότητα Έβρου,** σημαντικό ενδιαφέρον παρουσιάζει η **Σαμοθράκη, γνωστή παγκόσμια για το άγαλμα της Φτερωτής Νίκης¹⁵** με σπουδαίο ταυτόχρονα φυσικό, πολιτιστικό, και περιβαλλοντικό πλούτο. Από τα πιο επιφανή σημεία του αρχαιολογικού πλούτου είναι ο Αρχαιολογικός χώρος Ζώνης, η Αρχαία Τραϊανούπολη, το Υδραγωγείο στις Φέρρες, το Λουτρό Ψιθύρων, το Βυζαντινό Κάστρο του Καλέ στο Διδυμότειχο, το Κάστρο στο Πύθιο και η Αρχαία Πλωτινόπολη στο Διδυμότειχο, ενώ στη Σαμοθράκη ξεχωρίζει ο Αρχαιολογικός Χώρος της Παλαιόπολης. Στην Αλεξανδρούπολη ιδιαίτερη αρχιτεκτονική-ιστορική αξία έχουν η Ζαρίφειος Παιδαγωγική Ακαδημία και **ο γνωστός Φάρος στο λιμάνι της πόλης.** Από τα σπουδαιότερα θρησκευτικά μνημεία είναι η Εκκλησία των Αγίων Θεοδώρων στην Αλεξανδρούπολη χτισμένη μέσα σε Σπήλαιο, **ο Ναός της Κοσμοσώτειρας** στις Φέρρες, ο Αρμένικος Ναός του Αγίου Γεωργίου του Παλαιοκαστρίτου στο Διδυμότειχο και τον Τεκς του Κιζίλ Ντελή (ή Τεκές του Σεγίτ Αλή Σουλτάν ή Μοναστήρι της Ρούσσας) έξω από το χωριό Ρούσσα. Ανάμεσα στα μουσεία, ιδιαίτερο ενδιαφέρον παρουσιάζουν **το Μουσείο Μετάξης στο Σουφλί,** το Μουσείο Πέτρας στα Πετρωτά Τριγώνου, το Στρατιωτικό Μουσείο στο Διδυμότειχο και το Εθνολογικό Μουσείο στην Αλεξανδρούπολη. Τέλος, αξίζει να σημειωθεί πως η ΠΕ διαθέτει τρεις παραδοσιακούς οικισμούς τους Μεταξάδες και το Παλιούρι στα ηπειρωτικά και την Χώρα στη Σαμοθράκη.

1.3.3 Εκδηλώσεις – Δρώμενα

Το άυλο πολιτιστικό κεφάλαιο της ΠΑΜΘ είναι από τα σημαντικότερα στην Ελλάδα. Τα ιδιαίτερα πληθυσμιακά και πολιτισμικά χαρακτηριστικά της Περιφέρειας, ο πλουραλισμός σε ήθη και έθιμα, την καθιστούν από τις πιο ελκυστικές περιοχές σε κάθε επίπεδο τον τομέα αυτό. Η πολιτιστική δράση καθ' όλη τη διάρκεια του έτους αποτελεί χαρακτηριστικό γνώρισμα του τουριστικού προϊόντος και προσδίδει υψηλή αξία στην ποιότητα ζωής των κατοίκων. **Οι σπουδαιότερες και πλέον εμβληματικές**

¹⁵https://el.wikipedia.org/wiki/%CE%9D%CE%AF%CE%BA%CE%B7_%CF%84%CE%B7%CF%82_%CE%A3%CE%B1%CE%BC%CE%BF%CE%B8%CF%81%CE%AC%CE%BA%CE%B7%CF%82

εκδηλώσεις πέραν από το Φεστιβάλ Via Egnatia που διοργανώνεται σε όλες τις ΠΕ από την Περιφέρεια και το Φεστιβάλ Θρακικού Πελάγους καταγράφονται ανά ΠΕ ως εξής:

- **Περιφερειακή Ενότητα Δράμας:** Επέτειος της Μάχης των Οχυρών Λίσσε (8 Απριλίου), «Αναστενάρια» Πυροβασίες Μαυρολεύκης Δράμας, Dramaica Youth Festival, Φεστιβάλ Ταινιών Μικρού Μήκους Δράμας, Ονειρούπολη, το Χωριό του Αι Βασίλη, Δραμοινογνωσία το Μάιο στη Δράμα.
- **Περιφερειακή Ενότητα Καβάλας:** Airshow Καβάλας, Διεθνές Λαογραφικό Φεστιβάλ «Ήλιος και Πέτρα» στο Ακόντισμα, Αποκριές στην Παναγία-Ποταμιά-Μαριές-Ραχώνι-Λιμενάρια Θάσου, Φεστιβάλ Θάσου, Φεστιβάλ ΚΟΣΜΟΠΟΛΙΣ, Φεστιβάλ Φιλίππων, Φεστιβάλ Βιομηχανικής Πληροφορικής, Γιορτή Κάστανου στο Παλαιοχώρι, Γιορτή Τσίπουρου στη Ν. Πέραμο
- **Περιφερειακή Ενότητα Ξάνθης:** Το Έθιμο της Καμήλας ή Τζιαμάλας στη Σταυρούπολη, Θρακικές Λαογραφικές Γιορτές της Αποκριάς στη Ξάνθη, το Χατζιδάκειο Φεστιβάλ: συναυλίες Ελλήνων και άλλων Βαλκάνιων μουσικών, «Δημοκρίτεια» Δήμου Αβδήρων: πολιτιστικές εκδηλώσεις, Γιορτές Παλιάς Πόλης: εβδομάδα πολιτιστικών εκδηλώσεων στη παλιά Ξάνθη.
- **Περιφερειακή Ενότητα Ροδόπης:** Γυναικοκρατία στα χωριά Ξυλαγανή, Στρώμη, Προσκυνητές και Νέα Πέτρα, η Επέτειος της Μάχης του Οχυρού της Νυμφαίας στις 6 Απριλίου, Ελευθέρια Θράκης δεκαήμερες γιορτές για την απελευθέρωση της πόλης στις 14 Μαΐου, Παρχάρεια καλοκαιρινές γιορτές του Πόντου, Καλοκαιρινό φεστιβάλ Φαναρίου, Φεστιβάλ Μαρωνείας -Σαπών το καλοκαίρι.
- **Περιφερειακή Ενότητα Έβρου :** Η μέρα της «Μπάμπως» ή της «Μαμής» στις 8 Ιανουαρίου, «Ο Τρύφοντας» την 1η Φεβρουαρίου, γιορτή των αμπελουργών, το έθιμο του “Μπέη” ή “Κιοπέκ Μπέη” στην περιοχή Ορεστιάδας και Τριγώνου, τα «Ελευθέρια» Αλεξανδρούπολης ,τα «Ορέστεια»: πολιτιστικές εκδηλώσεις για την ίδρυση της πόλης της

Ορεστιάδας τον Ιούνιο, Γιορτή Μεταξίου στο Σουφλί, Φεστιβάλ Νέων Άρδας πενταήμερης διάρκειας.

1.4 Δευτερεύουσα τουριστική προσφορά. Γενικές εγκαταστάσεις και Υποδομές

Η απομακρυσμένη γεωγραφική θέση της ΠΑΜΘ σε σχέση με το κέντρο της χώρας, καθώς και η γειτνίαση με άλλες χώρες αποτελώντας και σύνορο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, απαιτούν σύγχρονες υποδομές μεταφορών, ώστε να ανταποκριθεί στον σημερινό ρόλο της, ως μεταγωγικός και ενεργειακός κόμβος στη Νοτιοανατολική Ευρώπη με σημαντικές, εμπορικές και τουριστικές δραστηριότητες .

- **Οδικό δίκτυο.** Στο τομέα των Οδικών Δικτύων η κατασκευή της **Εγνατίας Οδού**¹⁶ αποτελεί ένα από τα σημαντικότερα οδικά έργα της Ευρώπης, καθώς διασχίζοντας τέσσερες περιφέρειες της χώρας, όντας ο μεγαλύτερος αυτοκινητόδρομος της Ελλάδας (670χλμ.) αποτελεί μέρος της Ευρωπαϊκής Διαδρομής E90 (6.441χλμ.) (Πορτογαλία- Ισπανία- Ιταλία- Ελλάδα – Τουρκία), και συμβάλλει σημαντικά στην οικονομική ανάπτυξη της περιοχής. Ενισχύει επίσης τη προσβασιμότητα καθιστώντας την ΠΑΜΘ κοντινό προορισμό προς τη Θεσσαλονίκη, ενώ με τους κάθετους άξονες Καβάλα - Δράμα- Εξοχή, Ξάνθη- Ελληνοβουλγαρικά σύνορα, Κομοτηνή - Νυμφαία, Αλεξανδρούπολη - Αρδάνιο - Διδυμότειχο - Ορεστιάδα - Καστανιές , δίνει άμεση πρόσβαση στην κίνηση τουριστών από Βουλγαρία , Ρουμανία και Τουρκία με αισθητά πιο βελτιωμένους χρόνους. Με το συγκεκριμένο οδικό άξονα συνδέονται οι παραλιακές περιοχές όλων των Περιφερειακών Ενοτήτων, τα αεροδρόμια και τα σημαντικότερα λιμάνια της Περιφέρειας, με ένα ευρύ δίκτυο Εθνικών Οδών σε καλή κατάσταση.

- **Σιδηροδρομικό Δίκτυο.** Την ΠΑΜΘ, εκτός της Καβάλας ,διασχίζει το σιδηροδρομικό δίκτυο Θεσσαλονίκης - Ορμενίου, μήκους περίπου 410 χιλιομέτρων, που την συνδέει με την Βουλγαρία, και με την Τουρκία, το οποίο ιδιαίτερα με την χρήση του Intercity, αυξάνει την προσπελασιμότητα της Περιφέρειας ΑΜΘ, σε σχέση με άλλες **Υποδομές Αερομεταφορών**. Στην

¹⁶ <http://www.egnatia.eu/page/default.asp?la=1&id=23>

Π.Ε Έβρου λειτουργεί ο Διεθνής Αερολιμένας «**Δημόκριτος**»¹⁷, 7χλμ. ανατολικά της Αλεξανδρούπολης, ο οποίος αν και είναι μέσης δυναμικότητας σε σχέση με τον αριθμό των πτήσεων και των επιβατών, έχει παίξει σημαντικό ρόλο στην τουριστική ανάπτυξη της ΠΑΜΘ. Στην Καβάλα λειτουργεί ο αερολιμένας «**Μέγας Αλέξανδρος**» με πτήσεις εσωτερικού και εξωτερικού. Βάσει του εθνικού και περιφερειακού σχεδιασμού ως «Ευρύτερης Περιφερειακής Σημασίας» το αεροδρόμιο¹⁸ εξυπηρετεί τα τελευταία χρόνια πτήσεις εξωτερικού τύπου charter με προορισμό τη Θάσο και την ευρύτερη περιοχή της Καβάλας. Στα δύο αυτά αεροδρόμια, με βάση την αξιολόγηση του ΥΠΕΚΑ (2013) απαιτούνται ενέργειες αναβάθμισης¹⁹.

• **Λιμενικές Υποδομές.** Λειτουργούν δύο (2) εμπορικά και επιβατικά λιμάνια, της Καβάλας και Αλεξανδρούπολης με υψηλή κίνηση. Το Λιμάνι της Καβάλας εξυπηρετεί κατά κύριο λόγο την επιβατική κίνηση από και προς τη Θάσο, αλλά και τη Λήμνο, τη Μυτιλήνη, τη Χίο και τη Σάμο, ενώ φιλοξενεί και σκάφη αναψυχής. Στη Νέα Καρβάλη Καβάλας επίσης υπάρχει, το εμπορικό λιμάνι «Φίλιππος ο Β'» Το λιμάνι της Κεραμωτής, όντας το πλησιέστερο προς τη Θάσο, διακινεί τον μεγαλύτερο αριθμό επιβατών και εμπορευμάτων. Το λιμάνι Ηρακλείτσας εξυπηρετεί τον εμπορευματικό και τον αλιευτικό στόλο, με δρομολόγια προς Θάσο.

Στην Αλεξανδρούπολη υπό την διεύθυνση του ΟΛΑ λειτουργεί το ομώνυμο λιμάνι, με τεράστιες δυνατότητες ανάπτυξής του και με σημαντικό ρόλο που καλείται να διαδραματίσει στην ανατολική Ευρώπη μετά και την διασύνδεσή του με το φυσικό αέριο και την ανάγκη παράκαμψης του Βοσπόρου. Στη Σαμοθράκη και σε απόσταση 29 ναυτικά μίλια από το λιμάνι της Αλεξανδρούπολης λειτουργεί ένας σημαντικός λιμένας στη Χώρα, καθώς επίσης το λιμάνι των Θερμών.

Στην Π.Ε. Ξάνθης υπάρχει το λιμάνι του Πόρτο Λάγος που αποτελεί ένα από τα σημαντικότερα εμπορικά, τουριστικά και αλιευτικά λιμάνια²⁰. Στη Άβδηρα

¹⁷ <http://www.alxd.gr/Airport/AirportG.html>

¹⁸ ΥΠΕΚΑ, 2013

¹⁹ Αξιολόγηση, αναθεώρηση και εξειδίκευση του περιφερειακού πλαισίου χωροταξικού σχεδιασμού και αιεφόρου ανάπτυξης Περιφέρειας Αν. Μακεδονίας και Θράκης Φάση Α' - Στάδιο Α2 Αύγουστος 2013

²⁰ www.agro-tour_

το λιμάνι δέχεται κυρίως μικρά αλιευτικά. Η Π.Ε. Ροδόπης δε διαθέτει ιδιαίτερες λιμενικές εγκαταστάσεις και οι λιμενικές υποδομές αφορούν στα αλιευτικά καταφύγια του Ίμερου, του Άγιου Χαράλαμπου και του Φαναρίου που προσελκύει συνεχώς αυξανόμενη κίνηση ιδιωτικών σκαφών.

• **Ξενοδοχειακές υποδομές²¹**. Στην Περιφέρεια Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης λειτούργησαν το 2017 συνολικά 22.048 ξενοδοχειακές κλίνες. Καταγράφεται υπερσυγκέντρωση κλινών στο νησί της Θάσου, όπου μάλιστα μαζί με την Καβάλα η προσφορά σε κλίνες αγγίζει το 50% του συνόλου. Ακολουθεί η Π.Ε. Έβρου όπου λειτουργεί το 18% των κλινών της Περιφέρειας, ενώ στις άλλες τρεις Περιφερειακές Ενότητες λειτουργούν περίπου από 7% των κλινών της ΠΑΜΘ. Με βάση τα πρόσφατα στοιχεία του ΣΕΤΕ το 2017, η κατανομή των μονάδων και των κλινών ποιοτικά την ΠΑΜΘ έχει ως εξής:

Πίνακας 1.1 - Ξενοδοχειακές Μονάδες στην Περιφέρεια ΑΜΘ

						ΣΥΝΟΛΟ
Μονάδες	5*/12,	4*/30,	3*/ 99,	2*/ 166,	1*/75	382
Δωμάτια	5*/1.197,	4*/1. 955,	3*/3.198,	2*/3.635,	1*/1.126	11.111
Κλίνες	5*/2.421,	4*/3.949,	3*/6.392,	2*/7.088,	1*/2.198,	22.048

1.5 Ειδικές Τουριστικές υποδομές

Οι οικοτουριστικές και αγροτουριστικές μονάδες της ΠΑΜΘ διαθέτουν ικανοποιητική επάρκεια, με τους αμπελώνες και τα οινοποιεία, να ξεχωρίζουν συχνά με την άρτια εξυπηρέτηση που προσφέρουν. Παράλληλα συγκριτικό πλεονέκτημα της ΠΑΜΘ που χρήζει αναβάθμισης είναι το πεδίο του θερμαλισμού. Ιαματικές πηγές

²¹ http://www.grhotels.gr/GR/BussinessInfo/library/DocLib/Hotels_Total-Country_2017.pdf

εντοπίζονται σε όλη Περιφέρεια πλην της Θάσου, εκ των οποίων κάποιες είναι αναγνωρίσιμες σε υπερτοπικό επίπεδο. Η ΠΑΜΘ διαθέτει αρκετές επιχειρήσεις παροχής υπηρεσιών θαλάσσιου και καταδυτικού τουρισμού, ενώ ξεχωρίζει το αθλητικό-προπονητικό κέντρο στην Ξάνθη, μια σειρά από σύγχρονους και υψηλής ποιότητας συνεδριακούς χώρους σε όλες τις ΠΕ και το Καζίνο Θράκης.

Με κριτήριο αξιολόγησης τη φήμη κατά τη μελέτη της ETAM ακολουθεί η εξής κατάταξη των ειδικών τουριστικών εγκαταστάσεων: 1. Καζίνο Θράκης στην Αλεξανδρούπολη, 2. Αθλητικό Κέντρο Skoda Ξάνθης, 3. Κέντρο Πληροφόρησης Δέλτα, 4. Συνεδριακό Κέντρο Κομοτηνής, 5. Διαδρομή του Κρασιού του Διονύσου, 6. Υποδομές Καταδυτικού Τουρισμού στη Θάσο σε Πευκάρι, Ποτό, Σκάλα Μαριών, Χρυσή Αμμουδιά, Σκάλα Ραχωνίου, Λιμενάρια, 7. Υποδομές αθλητικών δραστηριοτήτων υπαίθρου Νέστου 8. Αναρριχητικό Πεδίο Πύργων Δράμας, 9. Υποδομές Αιωροπτερισμού στη Δράμα, 10. ποδηλατικές Διαδρομές Δαδιά Έβρος, 11. Πίστα αεροπτερισμού στο Φαλακρό Δράμας, 12. Καταδυτικά Κέντρα Σαμοθράκης Έβρος, 13. Χιονοδρομικό Κέντρο Φαλακρού Δράμας, 14. Πηλοθεραπευτήριο Κρηνίδων Καβάλας, 15. Κέντρο Παγγαίου Π.Ε. Καβάλας, 16. Ιαματικές Πηγές Ελευθερών Καβάλας, 17. Υποδομές Ιαματικού Τουρισμού στα Θέρμα Σαμοθράκης 18. Δασικό Χωριό Ελατιάς Δράμας, 19. Αθλητικό Κέντρο Βόλακα Δράμας, 20. Καστανιές Έβρου, 21. Birdwatching Δαδιά Έβρος, 22. Μηχανοκίνητα sports Δαδιά 23. Birdwatching στη λίμνη Βιστωνίδα Ξάνθης, 24. Ιαματικά Λουτρά Θερμών Ξάνθης, 25. Λουτρόπολη Ποταμιάς Ξάνθης, 26. Θερμά Λουτρά Τραϊανούπολης Έβρος, 27. Πίστα Αεροπτερισμού στο Νέο Ζυγό Ξάνθης, 28. Ιαματικά Λουτρά Θερμών Δράμας, 29. Birdwatching στο Δέλτα του Νέστου Ξάνθης.

Εικόνα 1, Η Νίκη της Σαμοθράκης

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙΙ

ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΟΣ ΚΑΙ ΙΑΜΑΤΙΚΟΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ

2.1 Έννοια του Τουρισμού

Ο τουρισμός αποτελεί παγκοσμίως ένα από τους ταχύτερα αναπτυσσόμενους κλάδους της οικονομίας συμβάλλοντας στην ανάπτυξη των κρατών. Σύμφωνα με τον ορισμό της Παγκόσμιας Οργάνωσης Τουρισμού (ΠΟΤ, 1981), θεωρείται μία δραστηριότητα που περιλαμβάνει κάθε είδους μετακινήσεις οι οποίες πραγματοποιούνται δια των διεθνών συνόρων ή εντός της εκάστοτε επικράτειας, με διάρκεια πάνω από 24 ώρες και οφείλονται σε ποικίλα αίτια, εξαιρουμένης της μετανάστευσης και τακτικής ημερήσιας απασχόλησης. Η λέξη "τουρισμός" καταγράφεται αρχικά στο λεξικό της Οξφόρδης το 1811, η λέξη "τουρίστας" λίγο νωρίτερα, και αφορούσε "το άτομο που ταξιδεύει για την ευχαρίστηση του ταξιδιού ή από περιέργεια" (Ceballos-Lascurain. H, 1996, σελ. 1), ενώ στα ελληνικά συναντούμε αντίστοιχα τους όρους Περιήγηση και Περιηγητής. Ο τουρισμός είναι κοινωνικό φαινόμενο, μια διαδικασία, μια εμπειρία ή μια υπηρεσία παροχής εμπειριών στους ταξιδιώτες (Theobald,1994,σελ.24), ένας υπέρ-παγκοσμιοποιητής (hyperglobalizer), δημιουργός δυνάμεων ομογενοποίησης του κόσμου (Held et al., 2000, σελ.327).

2.2 Βασικές κατηγορίες τουρισμού

Οι Βασικές κατηγορίες τουρισμού είναι: **α) Εγχώριος τουρισμός, β) Εξερχόμενος τουρισμός, γ) Εισερχόμενος τουρισμός, δ) Διεθνής τουρισμός, ε) Εσωτερικός τουρισμός και στ) Εθνικός τουρισμός²².**

Επιπλέον, η τουριστική αγορά σε σχέση με τα γεωγραφικά και κοινωνικοοικονομικά χαρακτηριστικά της και με στόχο τη διευκόλυνση της ανάπτυξης και την επίτευξη του βέλτιστου συνδυασμού τουριστικής αγοράς – τουριστικού προϊόντος και προώθησής του, (www.wikipedia.gr) διακρίνει τον τουρισμό σε έξι βασικές κατηγορίες τις

²² Τουριστική Οικονομική, Δημήτρης Λαγός, Εκδόσεις Κριτική, Αθήνα 2005, σελ. 42-43

<https://el.wikipedia.org/wiki/%CE%A4%CE%BF%CF%85%CF%81%CE%B9%CF%83%CE%BC%CF%8C%CF%82>

εξής²³: (α) Ατομικός τουρισμός, (β) Μαζικός τουρισμός, (γ) Εσωτερικός τουρισμός, (δ) Εξωτερικός ή διεθνής τουρισμός, (ε) Συνεχής τουρισμός, (στ) Εποχικός τουρισμός.

Σε σχέση με τα κίνητρα και τις ανάγκες που οδηγούν κάθε άτομο στο ταξίδι, ο τουρισμός παρουσιάζει τις εξής βασικές μορφές, οι οποίες υποδιαιρούνται και σε άλλες επιμέρους (Λαγός, 2005): (α) Μαζικός τουρισμός, (β) Τουρισμός ειδικών ενδιαφερόντων ή αναγκών, (γ) Εναλλακτικός τουρισμός.

2.3 Εναλλακτικός Τουρισμός

Ο εναλλακτικός τουρισμός (alternative tourism) πραγματοποιείται από όσους αναζητούν ένα διαφορετικό και εναλλακτικό τρόπο διακοπών, ο οποίος συνδέεται με την προστασία της τοπικής κουλτούρας, του φυσικού και ανθρωπογενούς περιβάλλοντος αλλά και με την αποφυγή της χρήσης υπηρεσιών οργανωμένου μαζικού τουρισμού. Κατά συνέπεια συνδέεται με ιδιαίτερα κίνητρα και φιλοσοφία ζωής και με την ύπαρξη ειδικού ενδιαφέροντος υποδομών²⁴. Οι εναλλακτικές μορφές τουρισμού είναι πιο ήπιες, δεν επιβαρύνουν το περιβάλλον και ταυτόχρονα προσφέρουν νέες θέσεις εργασίας στην περιφέρεια συγκρατώντας τον τοπικό πληθυσμό (Σφακιανάκης, 2000). Είναι μια σύγχρονη μορφή ανάπτυξης, που χαρακτηρίζεται επίσης ως υπεύθυνος, ελεγχόμενος, μικρής κλίμακας, πράσινος τουρισμός (Cazes 1989, Himmetoglou 1992, Mader 1988 και Weaver 1991), καθώς τα θετικά αποτελέσματα που επιφέρει είναι πολύ μεγαλύτερα από τα αρνητικά κατά τον Buttler (1990).

Στην Ελλάδα, τα τελευταία χρόνια, έχει μεγάλη απήχηση, γεγονός που οφείλεται στην πληθώρα των τοπίων της ιδιαίτερου κάλλους, στους φυσικούς πόρους, στον πολιτισμό, στην ιστορία, στην παράδοση, στα ήθη και στα έθιμά της (Invest in Greece 2010, EOT 2010).

²³ Ηγουμενάκης 1997, Ηγουμενάκης 2000, Ηγουμενάκης 2004, Ηγουμενάκης & Κραβαρίτης, 2004

²⁴ Βιώσιμη Τουριστική Ανάπτυξη και Περιβάλλον, Χ. Κοκκώσης, Π. Τσάρτας, Εκδόσεις Κριτική, Αθήνα 2001, σελ. 82 Τουριστική Οικονομική, Δημήτρης Λαγός, Εκδόσεις Κριτική, Αθήνα 2005, σελ. 62.

2.4. Μορφές Εναλλακτικού Τουρισμού

Κατά την Γενική Γραμματεία Τουρισμού οι μορφές ειδικού-εναλλακτικού τουρισμού αποτελούνται από νέα και πολυσύνθετα τουριστικά προϊόντα, που χαρακτηρίζονται από δυναμική ζήτηση και ανταποκρίνονται σε ειδικά κίνητρα. Για τον λόγο αυτό οι μορφές ειδικού-εναλλακτικού τουρισμού, που καταγράφονται ακολούθως είναι ενδεικτικές και όχι περιοριστικές:

α) Συνεδριακός-Εκθεσιακός τουρισμός, β) Αστικός τουρισμός, γ) Θαλάσσιος τουρισμός (με σκάφη αναψυχής, αλιευτικός τουρισμός κλπ), δ) Πολιτισμικός τουρισμός-Θρησκευτικός, ε) Αθλητικός τουρισμός-Γκολφ-Χιονοδρομικός τουρισμός- Αθλητικές δραστηριότητες στον ορεινό όγκο, στ) Τουρισμός Υγείας-Ιαματικός τουρισμός, ζ) Τουρισμός Υπαίθρου, η) Γεωτουρισμός, θ) Άλλες ειδικές-εναλλακτικές μορφές τουρισμού.

Ακολουθεί αναφορά στις κυριότερες μορφές, υποκατηγορίες εναλλακτικού τουρισμού .

1. Τουρισμός Υγείας. Από τις εναλλακτικές μορφές τουρισμού, ο τουρισμός υγείας αφορά στη διατήρηση, πρόληψη, ανάρρωση και στην αποκατάσταση της υγείας με σύγχρονες ιατρικές μεθόδους, φυσικές μεθόδους και προγράμματα που σχετίζονται και επηρεάζουν την υγεία (Visit Greece, 2010). Στη συνέχεια, θα υπάρξει εκτενέστερη ανάλυση για τον τουρισμό υγείας²⁵.

2. Θαλάσσιος Τουρισμός . Αποτελεί τη βασική μορφή τουρισμού στην Ελλάδα, λόγω της γεωγραφικής θέσης, του ήπιου κλίματος, της μεγάλης ακτογραμμής και του πλήθους των νησιών της. Η χώρα μας έχει εξελιχθεί ως προορισμός τουρισμού των «3S» (Sun, Sea, Sand), με διαμονή σε παράκτιες περιοχές, με θαλάσσια σπορ, κρουαζιέρες και ναύλωση σκαφών αναψυχής, με σημαντική εισροή συναλλάγματος²⁶. **Στην ΠΑΜΘ με την μεγάλη χερσαία ακτογραμμή και τις δαντελωτές ακρογιαλιές της Θάσου και της Σαμοθράκης ο θαλάσσιος τουρισμός, αν και αποτελεί το βασικό είδος τουρισμού, έχει ακόμα πολλά περιθώρια ανάπτυξης.**

²⁵ <http://www.opengov.gr/minenv/?p=5145>εγχειρίδιο τουριστικής ταυτότητας Ελλάδας

<http://www.gnto.gov.gr/el/%CE%9C%CE%95%CE%9B%CE%95%CE%A4%CE%95%CE%A3>

²⁶ Ηγουμενάκης et al. 1999

3. Συνεδριακός Τουρισμός - Τουρισμός Εκθέσεων. Έχει τις καταβολές του στις Δελφικές Αμφικτιονίες. Σήμερα περιλαμβάνει την οργάνωση συνεδρίων και εκθέσεων σε τουριστικά ελκυστικές περιοχές, με τουρίστες υψηλού εκπαιδευτικού και οικονομικού επιπέδου, σε καταλύματα πολλών αστέρων²⁷, **Παρά την σποραδική χρήση μεγάλων τουριστικών μονάδων κυρίως σε Θάσο, Καβάλα και Αλεξανδρούπολη για την διοργάνωση συνεδρίων, συχνά σε συνεργασία με το ΔΠΘ, οι δυνατότητες της περιοχής μπορούν να αυξηθούν στο μέλλον κυρίως σε συνδυασμό με τον εναλλακτικό ή και τον θαλάσσιο τουρισμό.**

4. Πολιτιστικός Τουρισμός . Αποτελεί ένα από τα παλαιότερα και πιο δημοφιλή είδη τουρισμού , συμπληρωματικό άλλου τουριστικού προϊόντος, όπως η συμμετοχή σε πολιτιστικές εκδηλώσεις, θεατρικές παραστάσεις, σε συνέδρια κλπ. ²⁸ **Στην ΠΑΜΘ μεγάλα πολιτιστικά γεγονότα προσελκύουν πλήθος επισκεπτών όπως το Φεστιβάλ ταινιών Μικρού Μήκους και η Ονειρούπολη στη Δράμα, το Φεστιβάλ Φιλίππων και ΚΟΣΜΟΠΟΛΙΣ στην Καβάλα, το Καρναβάλι και οι γιορτές Παλιάς Πόλης στη Ξάνθη, Το Μέγαρο Μουσικής και τα Ελευθέρια της Θράκης στην Κομοτηνή, το Φεστιβάλ του 'Αρδα στον Έβρο είναι μερικά μόνο από τα πολιτιστικά γεγονότα που μαζί με τα μνημεία αρχαία, βυζαντινά και οθωμανικά ελκύνουν πλήθος επισκεπτών.**

5. Τουρισμός αναπήρων. Ο τουρισμός αναπήρων αναπτύσσεται συνεχώς τα τελευταία χρόνια. Θα πρέπει απαραίτητα τα τουριστικά καταλύματα και οι λοιπές εγκαταστάσεις φιλοξενίας, οφείλουν υποχρεωτικά πλέον να πληρούν ειδικές τεχνικές προδιαγραφές για την εξυπηρέτηση των τουριστών με αναπηρία, για να αμβλύνονται τα προβλήματα στην διαβίωσή τους²⁹. **Ιδιαίτερη μνεία πρέπει να γίνει για την Κομοτηνή , πόλη με μεγάλη προσβασιμότητα και αστικό εξοπλισμό για ΑμεΑ, όπου ταυτόχρονα δραστηριοποιείται έντονα ο σύλλογος ΠΕΡΠΑΡΩ και ο ΗΡΟΔΙΚΟΣ διοργανώνοντας σε συνεργασία με το ΔΠΘ εκδηλώσεις αθλητικού και κοινωνικού περιεχομένου, αλλά και προγράμματα εκπαίδευσης προσελκύνοντας ενδιαφερόμενους από την Ελλάδα και το εξωτερικό.**

6. Αγροτουρισμός. Ο αγροτουρισμός είναι μορφή ήπιου τουρισμού με διαμονή σε αγρόκτημα και συμμετοχή τους σε αγροτικές εργασίες, με επαφή με την αγροτική

²⁷ *Ελληνικός Οργανισμός Τουρισμού, 2014,*

²⁸ *Σταθόπουλος, 2006*

²⁹ *Ανδριώτης, 2003*

ζωή, με τη φύση, τη χλωρίδα και την πανίδα. Παρέχεται επίσης δυνατότητα συμμετοχής σε δραστηριότητες όπως: οι αγροτικές εργασίες παρατήρηση του οικοσυστήματος, αθλήματα περιπέτειας, πολιτιστικές περιηγήσεις σε μοναστήρια, εκκλησίες, σε αρχαιολογικούς χώρους, κτλ³⁰. **Στην ΠΑΜΘ εγκαταστάσεις αγροτουρισμού βρίσκουμε στη Σαμοθράκη, στο Τυχερό Έβρου, στη Σταυρούπολη και στο Λειβαδίτη Ξάνθης, στο Βόλακα και το Παρανέστι Δράμας, στο Ακόντισμα και στη Νικήσιανη Καβάλας και αλλού.**

7. Οικοτουρισμός. Ο Οικοτουρισμός, συνδυάζει την τοπική οικονομική ανάπτυξη, με τη διαφύλαξη της ποιότητας του περιβάλλοντος και την ανάδειξη των τοπικών πολιτιστικών παραδόσεων³¹ με ψυχαγωγία και γαστρονομική εμπειρία της τοπικής κουζίνας³². **Στην ΠΑΜΘ γνωστά είναι το Αγροτουριστικό της Λαδιάς Έβρου και Τυχερού, το Δασικό χωριό Ερύμανθου Ξάνθης, το Δασικό χωριό Δράμας και Παγγαίου.**

8. Αθλητικός Τουρισμός. Αποτελεί είδος εναλλακτικού τουρισμού, με συμμετοχή του επισκέπτη σε αθλητικές δραστηριότητες για επαγγελματικούς ή μη λόγους, μακριά από τον τόπο διαμονής και εργασίας του³³. Η Ελλάδα, γενέτειρα των Ολυμπιακών Αγώνων, αποτελεί είναι ιδανικό μέρος για την ανάπτυξη της συγκεκριμένης κατηγορίας³⁴. Η διοργάνωση μεγάλων αθλητικών γεγονότων (Ολυμπιακοί Αγώνες, Παγκόσμιο Κύπελλο Ποδοσφαίρου), σε σύγχρονες αθλητικές εγκαταστάσεις, συνέβαλαν στην προώθησή του. **Σημαντικό γεγονός για την περιφέρεια υπήρξε η έναρξη των Παραολυμπιακών Αγώνων στην Αρχαία Ζώνη του Έβρου το 2014³⁵, ενώ η λειτουργία του ΤΕΦΑΑ στην Κομοτηνή και το αθλητικό κέντρο στην Ξάνθη, αλλά και αθλητικοί αγώνες βουνού στο Παρανέστι, μπορούν να συμβάλλουν στην ανάπτυξη του τομέα αυτού.**

9. Θρησκευτικός Τουρισμός. Αφορά σε επίσκεψη θρησκευτικών μνημείων, τμήμα της πολιτιστικής μας κληρονομιάς αλλά και πόλο έλξης των επισκεπτών. Καθεδρικοί ναοί ή εξωκκλήσια, μοναστήρια και μουσεία βυζαντινής τέχνης, χριστιανικά αλλά και οθωμανικά μνημεία μαγνητίζουν το ενδιαφέρον του τουρίστα. **Οι Φίλιπποι του**

³⁰ Σταθόπουλος 2006, Ιακωβίδου 2003

³¹ Clifton και Galley, 2003,

³² Fennell, 2002.

³³ Τερζάκης, 2002

³⁴ <https://www.alternativegreece.gr/WebForms/CategoryDisplay.aspx?ID=20>

³⁵ https://www.epoli.gr/teleti-afis-flogas-toys-special-olympics-2014-a-74027.html?category_id=111

Απόστολου Παύλου , η Παναγία η Εικοσιφοίνισσα, το μοναστήρι του Αρχάγγελου στη Θάσο, ο Άγιος Νικόλαος στο Πόρτο Λάγος, η Παναγία στα Φατήριακα Κομοτηνής και η ερειπωμένη μοναστηριακή περιοχή στο Παπίκιο όρος, η Παναγία η Κοσμοσώτεια αλλά και το Τέμενος Βαγιαζήτ³⁶ στον Έβρο και άλλα τεμένη, εκκλησιές και μοναστήρια, αποτελούν ιδιαίτερο πόλο προσέλκυσης τουριστών στην ΠΑΜΘ.

10. Γαστρονομικός Τουρισμός. Η γαστρονομία αποτελεί ακόμη μια μορφή εναλλακτικού τουρισμού. Στην Ελλάδα των συμποσίων, των Επικούρειων και του Αρχέστρατου, με γαστρονομική παράδοση περίπου 4.000 χρόνων³⁷ η κουζίνα αποτελεί σημαντικό στοιχείο πολιτισμού. **Ιδιαίτερα στην ΑΜΘ επιδιώκεται μέσω δράσεων της Περιφέρειας, όπως η Συνέργεια, και η συμμετοχή σε εκθέσεις, η προώθηση της θρακομακεδονικής κουζίνας με πολιτικά στοιχεία, ένα πάντρεμα γεύσεων ανατολής και δύσης.**

11. Χειμερινός Τουρισμός. Η Ελλάδα , χώρα ορεινή με περισσότερα από 300 βουνά, με τα σπάνια δάση τους, με προστατευόμενους Εθνικούς Δρυμούς, παρουσιάζει σημαντική δραστηριότητα χειμερινού τουρισμού (Σφακιανάκης, 2000). Τις τελευταίες δεκαετίες, η χιονοδρομία και το σκι γίνονται όλο και πιο δημοφιλή. **Σήμερα, λειτουργούν συνολικά 23 χιονοδρομικά κέντρα σύγχρονων προδιαγραφών, που δέχονται τόσο Έλληνες, όσο και ξένους επισκέπτες³⁸ μεταξύ αυτών στην ΠΑΜΘ το Φαλακρό Δράμας.**

2.5 Τουρισμός Υγείας - Ιατρικός τουρισμός – Θερμαλισμός - SPA

Με βάση το σχέδιο που κατατέθηκε το καλοκαίρι του 2018 από τον ΕΟΤ προς διαβούλευση, ο Τουρισμός Υγείας είναι ειδική μορφή παροχής τουριστικών υπηρεσιών, η οποία συνδυάζει διακοπές με πρόληψη και θεραπεία σωματικών και ψυχικών-πνευματικών ασθενειών. **Ο τουρισμός υγείας περιλαμβάνει τρεις επιμέρους κατηγορίες: τον Ιατρικό Τουρισμό, τον Ιαματικό - Θερμαλιστικό τουρισμό και τον Τουρισμό Ευεξίας.**

³⁶ <https://www.didymoteicho.gr/el/didymoteicho/mouseia/temenos-vayazid.html>

³⁷ <https://www.alternativegreece.gr/WebForms/CategoryDisplay.aspx?ID=61>,

³⁸ <https://www.alternativegreece.gr/WebForms/CategoryDisplay.aspx?ID=42>

1. Ο Ιατρικός Τουρισμός αναφέρεται στην μετακίνηση εντός ή εκτός συνόρων ατόμων με διάφορα είδη προβλημάτων υγείας καθώς και στην παροχή ιατρικής παρακολούθησης και φροντίδας, που έχει σκοπό την πρόληψη, τη διάγνωση και τη διατήρηση της προσωπικής τους υγείας. Ο ιατρικός τουρισμός περιλαμβάνει, όπως και τα άλλα τουριστικά προϊόντα, πέραν της ιατρικής περίθαλψης, υπηρεσίες μεταφοράς, ενημέρωσης, ξενάγησης, εστίασης και διαμονής σε ξενοδοχεία.

2. Ο Ιαματικός - Θερμαλιστικός Τουρισμός είναι μία ειδική μορφή παροχής τουριστικών υπηρεσιών σε περιοχές των οποίων κύριο χαρακτηριστικό αποτελεί η χρήση αναγνωρισμένων ιαματικών φυσικών πόρων για θεραπευτικούς σκοπούς σε ειδικές εγκαταστάσεις. Συνίσταται ακόμη σε ένα σύνολο οργανωμένων δράσεων με κυρίαρχο στοιχείο την χρήση των ιαματικών νερών και με στόχο την πρόληψη, τη διατήρηση ή την αποκατάσταση της σωματικής και ψυχικής υγείας και ευεξίας του ατόμου.

3. Ο Τουρισμός Ευεξίας είναι το άθροισμα όλων των σχέσεων και των φαινομένων, αποτέλεσμα ενός ταξιδιού και διαμονής ατόμων, των οποίων το κύριο κίνητρο είναι να αποκαταστήσουν, να διατηρήσουν και να προάγουν την σωματική και πνευματική τους υγεία, αλλά και την κοινωνική τους ευημερία. Η ευεξία αφορά την προληπτική πλευρά και συνδυάζει στάσεις και δραστηριότητες για την πρόληψη ασθενειών, βελτίωση της υγείας και ενίσχυση της ποιότητας της ζωής. Συμπεριλαμβάνει τις κατηγορίες πρωτογενών τουριστών που αποκλειστικά ταξιδεύουν για λόγους ευεξίας και δευτερογενών τουριστών που επιδιώκουν να συμμετάσχουν σε δραστηριότητες ευεξίας ως μέρος οποιουδήποτε είδους ταξιδιού. Ο Τουρισμός Υγείας παρέχεται σε μονάδες ιαματικής θεραπείας (Μ.Ι.Θ.), τα κέντρα Θαλασσοθεραπείας, τα (spa) και τα (ΚΙΤ-Θ)³⁹.

Ως θερμαλισμό ή υδροθεραπεία, εννοούμε ένα ευρύ πεδίο των θεραπευτικών και προληπτικών για την υγεία εφαρμογών, ενεργειών και δράσεων που πραγματοποιούνται σε περιοχές οι οποίες διαθέτουν αναγνωρισμένους ιαματικούς φυσικούς πόρους, υπό ιατρική παρακολούθηση για λόγους υγείας (προληπτικούς ή

³⁹http://www.opengov.gr/tourism/wpcontent/uploads/downloads/2018/06/s_n_thematikos_tourismos.pdf

θεραπευτικούς), φυσικής αποκατάστασης ή αναζωογόνησης και με την εφαρμογή αναγνωρισμένων, για το σκοπό αυτό, μεθόδων. Οι θερμαλιστικές θεραπείες ή υδροθεραπείες, διακρίνονται στις ακόλουθες κατηγορίες: **(α) τη λουτροθεραπεία, (β) την ποσιθεραπεία, (γ) την εισπνοθεραπεία, (δ) την πηλοθεραπεία, (ε) την θαλασσοθεραπεία, (στ) τη σπηλαιοθεραπεία, (ζ) την κλιματοθεραπεία.** Η αναγκαία επαναληπτική μορφή της υδροθεραπείας και οι πολλές ελεύθερες ώρες μεταξύ των εφαρμογών, δίνουν τη δυνατότητα στον ασθενή να αξιοποιήσει χρόνο και για άλλες δραστηριότητες. Έτσι δημιουργήθηκαν τα θέρετρα του ιαματικού τουρισμού. **Δηλαδή, εξέλιξη του θερμαλισμού αποτελεί ο ιαματικός τουρισμός.**

Τέλος σε παγκόσμιο επίπεδο παρατηρείται σημαντική ανάπτυξη της βιομηχανίας «Spa» και του τουρισμού ευεξίας έναντι του ιαματικού – θερμαλιστικού τουρισμού και του ιατρικού τουρισμού, ως αποτέλεσμα της επιλογής των τουριστών να συνδυάζουν τις διακοπές τους με υπηρεσίες "Spa".

2.6 Ο ιαματικός τουρισμός στη Διεθνή Αγορά

Στο εξωτερικό, ο ιαματικός τουρισμός γνωρίζει ιδιαίτερη ανάπτυξη. Στην Κεντρική Ευρώπη, στη Γερμανία (270 κέντρα Ιαματικού Τουρισμού και Θερμαλισμού), στην Ιταλία, στη Γαλλία, στην Ελβετία, στην Αυστρία (λειτουργούν περί τα 100 ιαματικά κέντρα), στο Βέλγιο, την Ολλανδία, τη Φιλανδία και τη Σουηδία, στην Ανατολική Ευρώπη, στην Ουγγαρία (διαθέτει πάνω από 100 οργανωμένα), στη Τσεχία, στη Σλοβακία, στη Ρουμανία, στη Ρωσία, στη Σερβία και στη Βουλγαρία λειτουργούν οργανωμένα κέντρα, όπως και στη περιοχή της Μεσογείου στη Κύπρο, στο Ισραήλ, στην Τουρκία, στην Τυνησία, και στο Μαρόκο. Στην Αγγλία, οι φάρμες υγείας είναι γνωστές ως τόποι Τουρισμού Υγείας, ενώ τα κέντρα Ιαματικού Τουρισμού έχουν ατονήσει. Στη Βόρεια Αμερική, ο Τουρισμός Υγείας έχει την έννοια μόνο της ξεκούρασης και προσφέρεται σε ειδικευμένους χώρους, όπως είναι τα «Health Resorts» ή τα «Spa Resorts», σε πολυτελή ξενοδοχεία. Σήμερα, οι λουτροπόλεις προσελκύουν νέους και άτομα όλων των ηλικιών, καθώς οι φυσικοί τρόποι θεραπείας κερδίζουν συνεχώς έδαφος, και η προληπτική ιατρική στηρίζεται σε σημαντικό βαθμό στην υδροθεραπεία από τις μικρές ηλικίες, με προσφορά και άλλων τουριστικών υπηρεσιών αναψυχής, με σκι, ιστιοπλοΐα, ιππασία, τένις, κινηματογράφο, θέατρο, φεστιβάλ μουσικής κλπ, που απευθύνονται τόσο στους συνοδούς των ασθενών όσο και σε άλλους επισκέπτες, συνήθως ανωτέρου εισοδηματικού επιπέδου.

2.7. Τάσεις της Ελληνικής Αγοράς

Τα Ιαματικά Λουτρά, αποτελούν μέρος του εθνικού και πολιτιστικού πλούτου της χώρας μας, από αρχαιωτάτων χρόνων⁴⁰. Το εγνωσμένο κύρος Ελλήνων γιατρών συνιστά συγκριτικό μας πλεονέκτημα, και έτσι Οι ασθενείς απολαμβάνουν τα οφέλη της ιατρικής φροντίδας σε συνδυασμό με ένα ελκυστικό περιβάλλον ανάρρωσης στην χώρα μας. Η πλαστική χειρουργική, τα κέντρα αποτοξίνωσης, οι κλινικές γονιμότητας και η αιμοκάθαρση σε ευχάριστο περιβάλλον, είναι από τους τομείς που γνωρίζουν επιτυχία στον τομέα του τουρισμού υγείας (World Travel and Tourism Competitiveness Report 2010, Invest In Greece 2010). Ωστόσο τα στοιχεία επισκεψιμότητας των λουτρικών μονάδων για τα τελευταία 12 έτη (2005 – 2016), όπως δίδονται από το ερευνητικό πρόγραμμα «Ιαματικές Πηγές και Λουτρότοποι» του Εθνικού Κέντρου Κοινωνικών Ερευνών (ΕΚΚΕ), αποτυπώνουν την πτωτική τάση επισκεψιμότητας των λουτρικών μονάδων (από 1.979.168 εισιτήρια σε 927.791), με μείωση κατά 53,12% με αύξηση ωστόσο των εισιτηρίων πάντως το 2016 συγκριτικά με το 2015 σε ποσοστό 7,9%. Το προφίλ των περισσότερων επισκεπτών, δείχνει άτομα μεγάλης ηλικίας τα οποία επισκέπτονται τις ιαματικές πηγές με σκοπό να ενισχύσουν τη θεραπευτική αγωγή τους με στόχο την αποθεραπεία.

Τα τελευταία χρόνια εμφανίζεται μία στροφή από τον κλασικό ιαματικό τουρισμό προς τον τουρισμό υγείας και ευεξίας (wellness και spa) με προγράμματα προληπτικής υγιεινής, βελτίωσης φυσικής κατάστασης, θεραπείες ομορφιάς, κλπ ως μια πιο ολιστική προσέγγιση υπηρεσιών υγείας. Οι μονάδες αυτές έχουν αναπτυχθεί εντός ξενοδοχειακών μονάδων, σε οργανωμένες εγκαταστάσεις ειδικών προδιαγραφών, είναι κυρίως ιδιωτικές κυρίως και απασχολούν εξειδικευμένο προσωπικό με την παροχή προγραμμάτων και υπηρεσιών για τη δημιουργία αισθήματος ευεξίας (χαλαρωτικό & αθλητικό μασάζ, υπηρεσίες ρεφλεξολογίας, αισθητικής, αρωματοθεραπείας, βοτανοθεραπείας, φυσικοθεραπείας, κ.λ.π.), υπηρεσίες βελτίωσης της φυσικής κατάστασης, καθώς και προγράμματα προληπτικής υγιεινής με μεγάλες προοπτικές ανάπτυξης⁴¹. Σύμφωνα με έρευνα του ΣΔΙΠΕ που πραγματοποιήθηκε από τον Σεπτέμβριο του 2017 και για δώδεκα μήνες ως το Σεπτέμβριο του 2018, στα 390 εκατ. ευρώ υπολογίζεται ο δυνητικός συνολικός τζίρος

⁴⁰ Σφακιανάκης, 2000

⁴¹ www.kathimerini.gr/897402/opinion/epikairothta/politikh/to-metewro-vhma-toy-iatrikoy-toyrismoy

της αγοράς ιαματικών λουτρών στη χώρα μας. Ο αριθμός των δυνητικά πρόσθετων επισκεπτών των ιαματικών λουτρών στην Ελλάδα στο μέλλον εκτιμάται ότι θα ανέλθει στα 3,1 εκατ., από 1,5 εκ το 2017 και υπό την προϋπόθεση ότι βελτιώνονται η εικόνα και οι εγκαταστάσεις των ιαματικών πηγών, ο Έλληνας είναι διατεθειμένος να ξοδέψει κατά μέσο όρο 45 ευρώ σε ημερήσια βάση για διαμονή, εστίαση, λουτροθεραπεία κ.λπ., για 5-8 ημέρες⁴².

2.7.1 Σχήμα αποτύπωσης Ελκυστικότητας τουριστικών θεματικών vs Ανταγωνιστικότητας της τουριστικής προσφοράς της ΑΜΘ

⁴² <https://www.naftemporiki.gr/finance/story/1413400/390-ekat-i-dunitiki-agora-tou-iamatikou-tourismou>

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙΙΙ

ΑΝΑΛΥΣΗ ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΗΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΣΤΙΣ ΜΟΝΑΔΕΣ ΙΑΜΑΤΙΚΟΥ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ ΤΗΣ ΠΑΜΘ

3.1 Ιαματικά λουτρά- Ιστορική αναδρομή

Η ιστορία των λουτρών με τις θεραπευτικές τους ιδιότητες είναι γνωστή από την αρχαιότητα⁴³. Τα νερά των φυσικών ή ιαματικών πηγών πηγάζουν μέσα από πετρώματα εμπλουτισμένα με μεταλλικά συστατικά όπως, νάτριο, κάλιο, ασβέστιο, μαγνήσιο, φώσφορο, θείο, σίδηρο, ράδιο, ιώδιο και αέρια όπως, διοξείδιο του άνθρακα, υδροθείο, άζωτο, οξυγόνο και υδρογόνο⁴⁴. Έχουν διάφορους βαθμούς οξύτητας και είναι ουδέτερα, όξινα, ή αλκαλικά. Η θερμοκρασία των φυσικών πηγών είναι διάφορη και μπορεί να ξεπεράσει και τους 60°C⁴⁵.

Οι αρχαίοι Έλληνες ήταν από τους πρώτους που χρησιμοποίησαν τα λουτρά, και ασχολήθηκαν με τις ιαματικές πηγές και τα μεταλλικά νερά. Από το 13ο αιώνα π.Χ. χρησιμοποιούνται τα λουτρά για θεραπευτικούς σκοπούς, με πρώτο ερευνητή τον Ηρόδοτο, αλλά και τον Πλάτωνα τον Αριστοτέλη και τον Ιπποκράτη⁴⁶. Κατά την προϊστορική περίοδο, οι Πέρσες, οι Αιγύπτιοι, οι Ισραηλίτες και οι Ινδοί απέδιδαν στις ψυχρές ή στις θερμές πηγές, ιδιαίτερες ιδιότητες. Από το 1.500 π.Χ., οι Έλληνες έκαναν χρήση του θερμού νερού, αρχικά για λόγους καθαριότητας και θρησκευτικής προετοιμασίας, και αργότερα ως μέσο περίθαλψης και ψυχαγωγικής δραστηριότητας, για τη διάπλαση του σώματος και τη διατήρηση της καλής υγείας⁴⁷. Τον 6ο και 5ο π.χ. αιώνα ιδρύθηκαν τα Ασκληπιεία, χώροι λατρείας και ιατρικής περίθαλψης. Ο θεμελιωτής της Ιατρικής, ο Ιπποκράτης (460-356 π.χ.), έθεσε τις βάσεις των κλάδων της ιατρικής κλιματολογίας και της υδροθεραπείας.

Οι Ρωμαίοι καθιέρωσαν ειδικές κτιριακές εγκαταστάσεις που περιλάμβαναν και **χώρους για ξεκούραση και ψυχαγωγία**, τις «**θήρμες**», με **θέατρα, καταστήματα, βιβλιοθήκες, γυμναστήρια, κ.λ.π.**, τα λεγόμενα και "balnea" από την ελληνική λέξη

⁴³ Ρήγας, 2012

⁴⁴ Παπαδοπούλου, 2012

⁴⁵ Σαρακιώτης, 2000

⁴⁶ Ρήγας 2012

⁴⁷ Ζαχαρόπουλος, 2001

«βαλάνεια» (διαδικασία λουτρού στην αρχαία Ελλάδα). Η χρήση τους συνεχίζεται στο Βυζάντιο ενώ παράλληλα, οι λουτροθεραπείες εφαρμόζονταν και στις χώρες της Ανατολής και της Βόρειας Ευρώπης, που ωστόσο παρακμάζουν το μεσαίωνα, για να αναγεννηθούν κατά τον 12ο και 13ο αιώνα μ.Χ. από μοναχούς στην κεντρική Ευρώπη. Κατά την Οθωμανική περίοδο τα λουτρά – χαμάμ αποτελούσαν τόπο ξεκούρασης, χαλάρωσης, συνάντησης, ψυχαγωγίας και επίδειξης. Από τα τέλη του 17ου αιώνα η υδροθεραπεία σχετίζεται με τις αξίες του φυσικού και υγιεινού τρόπου διαβίωσης., ενώ από το 1850 έχουμε ανάπτυξη των λουτροπόλεων ως κέντρα αναψυχής και ίασης. Ωστόσο, η ανάπτυξη της φαρμακοβιομηχανίας από τον 19ο αιώνα αλλά και της χειρουργικής από τον 20^ο αιώνα μείωσαν τη χρήση των ιαματικών φυσικών πόρων αμφισβητώντας συστηματικά την αξία του θερμαλισμού, ενώ η υδροθεραπεία ως απαρχαιωμένη μέθοδος θεραπείας, παρέμενε για χρόνια η εναλλακτική θεραπευτική μορφή κυρίως για τα λαϊκά στρώματα.

Ωστόσο τις τελευταίες δεκαετίες του 20ου αιώνα, τα υδροθεραπευτήρια μετεξελιίσσονται σε ξενοδοχειακές μονάδες, με πλήθος νέων συμπληρωματικών υπηρεσιών και υποδομών άθλησης και αναψυχής. Η αναγνώριση διεθνώς της υδροθεραπείας ως ιατρικής θεραπευτικής μεθόδου, οδήγησε σε αύξηση ζήτησης στα κέντρα του ιαματικού τουρισμού. Επιπλέον, οι λουτροπόλεις προσελκύουν νέους και άτομα όλων των ηλικιών λόγω της στροφής προς τις παραδοσιακές μορφές φυσικής θεραπείας⁴⁸. Έτσι σήμερα σημειώνεται προώθηση εκ νέου του θερμαλισμού με την μορφή του ιαματικού τουρισμού και του τουρισμού ευεξίας. Στην Ασία λειτουργούν 20000 εγκαταστάσεις Ιαματικού Τουρισμού., 217 στις ΗΠΑ, 5000 στην Ευρώπη σε Γερμανία, Ρωσία, Ουγγαρία, Ιταλία, Αυστρία, Τουρκία, Ισπανία^{49, 50}.

3.2 Οι Ιαματικές πηγές στην Ελλάδα

Η δημιουργία των ιαματικών πηγών στην Ελλάδα, προκύπτει μετά από φυσική ή τεχνητή άντληση των φυσικών πόρων και σχετίζεται με τεκτονικά ρήγματα ή με την ενέργεια των ηφαιστείων. Διακρίνονται ανάλογα με το συστατικό που υπερισχύει ως, «θειούχος αλκαλική», «χλωρονατριούχος», «οξυπηγή» και «ραδιούχος»⁵¹. Η λειτουργία τους συνδυάζεται με το μεσογειακό κλίμα και τις καθαρές θάλασσες . Οι

⁴⁸ Αγγελίδης Ζ., 2008

⁴⁹ Δανάς Μάρκος 2018,

⁵⁰ <http://www.thermalsprings.gr/images/HEALTHY.LIFE.FESTIVAL.pdf>

⁵¹ Καραμολέγκου, 2011

ιαματικοί φυσικοί πόροι είναι διάσπαρτοι στην ελληνική επικράτεια, ενώ τα νερά των πηγών διαφέρουν από τα συνηθισμένα, λόγω της υψηλής τους θερμοκρασίας, ή και της παρουσίας σπάνιων δραστικών συστατικών⁵². Σύμφωνα με παλαιότερη μελέτη του Ινστιτούτου Γεωλογικών και Μεταλλευτικών Ερευνών (ΙΓΜΕ) 752 πηγές δύνονται να αξιοποιηθούν και κατανέμονται ως εξής: Νησιά 229, Στερεά Ελλάδα 156, Μακεδονία 115, Πελοπόννησος 114, Θεσσαλία 57, Ήπειρος 56, Θράκη 25 (Λέκκας 1938) Σύμφωνα ωστόσο με νεότερη έρευνα του ΙΓΜΕ (Γκιώνη-Σταυρόπουλου 1983, Ορφανός 1985, Σφέτσος 1988), ο αριθμός των θερμομεταλλικών πηγών της χώρας κατά τη δεκαετία του 1980 ανερχόταν σε 470, μείωση που αιτιολογήθηκε από τους ερευνητές του ΙΓΜΕ διότι α) οι πρόσφατες αναλύσεις έδειξαν ότι η μεταλλικότητα τους δεν ήταν τόσο σημαντική ώστε να καταγραφούν, β) πολλές από τις πηγές που είχαν απογραφεί τη δεκαετία του 1930 είχαν στερέψει στην πορεία και γ) πολλά συμπλέγματα πηγών με την ίδια χημική σύσταση νερών καταγράφηκαν από τη νέα έρευνα ως μια πηγή. Η κατανομή των θερμομεταλλικών πηγών Ελλάδας ανά Περιφέρεια έχει ως εξής⁵³: Περιφέρεια Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης 22 (4,7%), Κεντρικής Μακεδονίας 56 (12%), Δυτικής Μακεδονίας 25 (5,3%), Ηπείρου 27 (5,8%), Θεσσαλίας 49 (10,3%) Ιονίων Νήσων 17 (3,6%), Δυτικής Ελλάδας 64 (13,9%) Στερεάς Ελλάδας 91 (19,4%) Αττικής 18 (3,8%) Πελοποννήσου 38 (8%) Βορείου Αιγαίου 25 (5,2%) Νοτίου Αιγαίου 33 (6,9%) Κρήτης 5 (1,1%) ΣΥΝΟΛΟ ΕΛΛΑΔΑΣ 470 (100%).

Σήμερα οι Δήμοι που διαθέτουν Ιαματικούς πόρους έχουν συστήσει τον Σύνδεσμο Δήμων Ιαματικών Πηγών Ελλάδας⁵⁴ με 53 μέλη μεταξύ των οποίων 6 Δήμοι της ΠΑΜΘ της Αλεξανδρούπολης, Σαμοθράκης, Αβδήρων, Καβάλας, Παγγαίου και Παρανεστίου, καθώς και οι Δήμοι Αλμωπίας, Βισαλτίας, Βόλβης, Θέρμης, Θεσσαλονίκης, Κασσάνδρας, Κιλκίς, Λαγκαδά, Νάουσας, Πολυγύρου, Σιντικής, Σκύδρας, Ωραιοκάστρου, Αμυνταίου, Νεστορίου, Άργους Ορεστικού, Γρεβενών, Κόνιτσας, Πρέβεζας, Αγιάς, Σοφάδων, Τρικκαίων, Ακτιου- Βόνιτσας,

⁵² Μαραντίδου, 2009

⁵³ Καταγεγραμμένες /Αξιοποιήσιμες/ Σε χρησιμότητα/ Λουτροθεραπεία Ιαματικών Πηγών 1.2:

Γεωγραφική Κατανομή Θερμών - Θερμομεταλλικών Πηγών στην Ελλάδα Πηγή: Σούλιος Γ.

Εκμετάλλευση και διαχείριση υπόγειου νερού. Σημειώσεις Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, Τμήμα Γεωλογίας http://www.geo.auth.gr/763/ch4_files/p6.jpg.

⁵⁴ <http://www.thermalsprings.gr/index.php/el/sundesmos/meli-sindesmou>

Ζαχάρως, Αμφιλοχίας, Θερμού, Τροιζήνας, Δομοκού, Ιστιαίας-Αιδηψού, Λαμιαίων, Μακρακώμης, Μώλου-Αγ. Κωνταντίνου, Γορτυνίας, Κορινθίων, Λουτρακίου-Αγ-Θεοδώρων, Ικαρίας, Λέσβου, Λήμνου, Χίου, Θήρας, Καλυμνίων, Κιμώλου, Κύθνου, Κω, Μήλου, Νίσυρου, Ρόδου.

Με βάση στοιχεία του ΕΟΤ⁵⁵ του Ιουλίου του 2018, έχουν κατατεθεί 124 φάκελοι για αναγνώριση φυσικών πόρων ως ιαματικών, οι πηγές που έχουν αναγνωρισθεί μέχρι σήμερα είναι 53, και μεταξύ των οποίων οι Κρηνίδες Καβάλας (νερό & πηλός), Λουτρά Ελευθερών Καβάλας, Τραϊανούπολη Έβρου, νερό πηγής Ποταμιάς (γεώτρηση ΓΠ-1) του Δήμου Αβδήρων, πηγή Θερμιών Παρανεστίου Δράμας, νερό Λουτρών στην περιοχή Θερμών Εχίνου του Δήμου Μύκης Ν. Ξάνθης.

3.3 Νομικό Καθεστώς. Αδειοδότηση των εγκαταστάσεων ιαματικού φυσικού πόρου

Σύμφωνα με την 2704/2018 ΦΕΚ 603/Β/22-2-2018 Υπουργική απόφαση θεσμοθετούνται, ως ελάχιστες προδιαγραφές Μονάδων Ιαματικής Θεραπείας (Μ.Ι.Θ.) οι τεχνικές προϋποθέσεις που διασφαλίζουν: • τη χωροθέτηση των Μ.Ι.Θ. με κριτήριο την ικανοποιητική κάλυψη και στήριξη τους από πλευράς γενικής υποδομής, καθώς και ειδικής τουριστικής υποδομής και ανωδομής, • την άρτια διάταξη και διαμόρφωση των χώρων τους για την κάλυψη των αναγκών των σύγχρονων συστημάτων ιαματικών θεραπειών και θεραπειών αναζωογόνησης λαμβάνοντας ως μέτρο αναλογικότητας ΜΙΘ με δυναμικότητα 100 ατόμων ημερησίως με δεκάωρη (10) λειτουργία, • την ασφάλεια των χρηστών, όσο και του απασχολούμενου στις υπηρεσίες των ΜΙΘ Προσωπικού.

Ταυτόχρονα η ΚΥΑ καθόρισε με μια σειρά από ορισμούς, ιδιαίτερα σημαντικούς για την οριοθέτηση όλων των δεδομένων που αφορούν την αξιοποίηση των ιαματικών φυσικών πόρων, την έννοια της ιαματικής πηγής και των εγκαταστάσεων θεραπείας, ως εξής

⁵⁵file:///C:/Users/user/Downloads/ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΜΕΝΕΣ%20ΙΑΜΑΤΙΚΕΣ%20ΠΗΓΕΣ%20072018_1_2_3.pdf

• **Ιαματική πηγή** είναι η φυσική ανάβλυση ή άντληση ιαματικού φυσικού πόρου με τεχνικό έργο, όπως από γεώτρηση, φρέαρ, τάφρο ή σήραγγα (φυσική ή τεχνητή) ή φυσική δημιουργία ιαματικού πηλού ή ηφαιστειακών λίθων. Ως ιαματικοί φυσικοί πόροι θεωρούνται φυσικά νερά (ψυχρά ή θερμά), ατμοί, φυσικά αέρια, πηλοί ή ηφαιστειακών λίθων, που έχουν ιαματικές ιδιότητες, αναγνωρισμένες σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος νόμου.

Ιαματικός τουρισμός είναι ειδική μορφή παροχής τουριστικών υπηρεσιών σε περιοχές των οποίων κύριο χαρακτηριστικό αποτελεί η χρήση αναγνωρισμένων ιαματικών φυσικών πόρων σε ειδικές εγκαταστάσεις.

• **Οι Μονάδες Ιαματικής Θεραπείας (Μ.Ι.Θ.)** είναι ειδικές εγκαταστάσεις με κατάλληλη υποδομή και εξοπλισμό στις οποίες γίνεται χρήση ιαματικών φυσικών πόρων υπό ιατρική παρακολούθηση για λόγους υγείας (προληπτικούς ή θεραπευτικούς) ή και αναζωογόνησης ιδίως με υδροθεραπεία, ποσιθεραπεία, εισπνοθεραπεία, ρινοπλύσεις, ατιμόλουτρα, πηλοθεραπεία, καταιονισμούς ή άλλες επιστημονικώς αναγνωρισμένες μεθόδους.

• **Τα Κέντρα Θαλασσοθεραπείας** είναι εγκαταστάσεις ειδικής τουριστικής υποδομής, κατά την έννοια της παραγράφου 3 του άρθρου 1 του ν. 4276/2014, με ειδικό εξοπλισμό, στις οποίες γίνεται χρήση θερμαινόμενου θαλασσινού νερού, άμμου, λάσπης ή ηφαιστειακών λίθων, φυκιών και άλλων θαλάσσιων ουσιών για λόγους υγείας, προληπτικούς ή θεραπευτικούς, υπό ιατρική παρακολούθηση και σε συνδυασμό με το θαλάσσιο περιβάλλον.

• **Κέντρα Αναζωογόνησης (spa):** είναι ειδικές εγκαταστάσεις με κατάλληλη υποδομή και εξοπλισμό στις οποίες γίνεται χρήση είτε ιαματικών φυσικών πόρων είτε θερμαινόμενου θαλασσινού νερού είτε θερμού φυσικού νερού με προσθήκες ιαματικών φυσικών πόρων είτε ζεστού φυσικού νερού με την προσθήκη πηλών ή ηφαιστειακών λίθων, βοτάνων, φυτών, αρωμάτων, ηφαιστειακής ή χαλαζιακής άμμου, φωτός, θερμότητας, μασάζ, ατιμόλουτρων διαφόρων τύπων, με σκοπό την παροχή υπηρεσιών αναζωογόνησης, ευεξίας και αισθητικής του σώματος.

• Τα Κέντρα ιαματικού τουρισμού-θερμαλισμού (Κ.Ι.Τ.-Θ.) είναι ειδικές τουριστικές εγκαταστάσεις παροχής υπηρεσιών ιαματικού τουρισμού με κατάλληλη υποδομή και εξοπλισμό, στις οποίες εντάσσονται μονάδες ιαματικής θεραπείας ή και εγκαταστάσεις θαλασσοθεραπείας και αναζωογόνησης στις οποίες γίνεται οπωσδήποτε χρήση ιαματικών φυσικών πόρων. Στο Κέντρο Ιαματικού τουρισμού – θερμαλισμού απαιτείται να υπάρχει α) συνδυασμός τουλάχιστον δύο διαφορετικών μονάδων ιαματικής θεραπείας, ή β) συνδυασμός μίας ή περισσότερων μονάδων ιαματικής θεραπείας με ένα ή περισσότερα από τα παρακάτω είδη εγκαταστάσεων: κέντρο θαλασσοθεραπείας, κέντρο αναζωογόνησης.

Σε γενικές γραμμές η διαδικασία έγκρισης και λειτουργικής αδειοδότησης μονάδων ιαματικής θεραπείας και κέντρων ιαματικού τουρισμού-θερμαλισμού υπό ανέγερση, μετατροπή ή επέκταση έχει ως εξής:

Α' στάδιο: Καταλληλότητα οικοπέδου / γηπέδου και απαιτούμενα δικαιολογητικά . Η Ειδική Υπηρεσία Προώθησης και Αδειοδότησης Τουρ. Επενδύσεων (ΕΥΠΑΤΕ) γνωμοδοτεί ως προς την καταλληλότητα του οικοπέδου/γηπέδου στην αρμόδια για την έκδοση Απόφασης Έγκρισης Περιβαλλοντικών Όρων (ΑΕΠΟ), για το σύνολο της έκτασης, στο όνομα του φορέα διαχείρισης της Μονάδας Ιαματικής Θεραπείας ή του Κέντρου Ιαματικού Τουρισμού-Θερμαλισμού. Οι Μονάδες Ιαματικής Θεραπείας και τα Κέντρα Ιαματικού Τουρισμού-Θερμαλισμού κατασκευάζονται σύμφωνα με τις επιτρεπόμενες χρήσεις και τους όρους και περιορισμούς δόμησης που καθορίζονται για την περιοχή και ιδρύονται είτε αυτοτελώς είτε σε συνδυασμό με νέα ή λειτουργούντα ξενοδοχεία, κατ' ελάχιστον 3* ή camping 4*, τα δε ΚΙΤ-Θ σε ξενοδοχεία κατ' ελάχιστον 4* ή camping 4*.

Β' στάδιο: Χορήγηση άδειας δόμησης Για τη χορήγηση της άδειας δόμησης απαιτείται προηγούμενη χορήγηση έγκρισης δόμησης από την Υπηρεσία Δόμησης του οικείου δήμου, η οποία χορηγείται με αίτηση του ενδιαφερόμενου μέσω του Πολεοδομικού Γραφείου της Ειδικής Υπηρεσίας Προώθησης και Αδειοδότησης Τουριστικών Επενδύσεων (ΕΥΠΑΤΕ), που συνοδεύεται από τα απαραίτητα δικαιολογητικά, δηλώσεις και μελέτες, σύμφωνα με την κείμενη πολεοδομική νομοθεσία.

Γ' στάδιο: Έκδοση Ειδικού Σήματος Λειτουργίας Μονάδων Ιαματικής Θεραπείας και Κέντρων Ιαματικού Τουρισμού-Θερμαλισμού. Οι Μονάδες Ιαματικής Θεραπείας και τα Κέντρα Ιαματικού Τουρισμού-Θερμαλισμού, λειτουργούν με Ειδικό Σήμα Λειτουργίας (Ε.Σ.Λ.), που εκδίδεται από την Ειδική Υπηρεσία Προώθησης και Αδειοδότησης Τουριστικών Επενδύσεων (ΕΥΠΑΤΕ) του άρθρου 12 του ν. 4002/2011, μετά την ολοκλήρωση της αδειοδοτικής διαδικασίας των σταδίων Α' και Β' που περιλαμβάνει επιμέρους στάδια και εγκρίσεις, και την αποπεράτωση της κατασκευής του έργου. Το Ε.Σ.Λ. χορηγείται εφάπαξ με όρους .

Για την ολοκλήρωση του θεσμικού πλαισίου των ιαματικών φυσικών πόρων εκκρεμούν οι σχετικές με τις ζώνες προστασίας και διανομής, ρυθμίσεις. Παρόλα αυτά το υφιστάμενο θεσμικό πλαίσιο έχει ήδη καθορίσει ολοκληρωμένα την αναγνώριση, ταξινόμηση και προδιαγραφές λειτουργίας των ΙΦΠ , στοιχείο το οποίο εξασφαλίζει τις ελάχιστες αναγκαίες προϋποθέσεις για την σταδιακή συγκροτημένη ανάδειξή τους και την ένταξή τους στο, κατά τόπους, τουριστικό προϊόν.

3.4 Καθορισμός Στρατηγικής για την προώθηση της βιώσιμης τουριστικής ανάπτυξης της περιφέρειας ΑΜΘ

Ο Τουρισμός μπορεί να συμβάλει καθοριστικά στην προσπάθεια για αναγέννηση της Ελληνικής Οικονομίας. Οι στρατηγικοί στόχοι της Ελλάδας στον τομέα του τουρισμού για την περίοδο 2014 -2020 αφορούν: α) στην αλλαγή του παραδοσιακού τουρισμού με διεύρυνση της τουριστικής περιόδου και αύξηση του ποσοστού τουριστών υψηλού εισοδήματος, β) στον εμπλουτισμό του παρεχόμενου τουριστικού προϊόντος ειδικών μορφών τουρισμού με αξιοποίηση των περιβαλλοντικών και φυσικών πόρων, γ) στη διαμόρφωση ενός φιλικού επενδυτικού περιβάλλοντος, την ενθάρρυνση για την ανάπτυξη νέων τουριστικών προϊόντων, την απλοποίηση διαδικασιών και πλαισίου λειτουργίας, την κατάλληλη στρατηγική marketing, δ) στην δημιουργία δικτύων συνεργασίας που ενισχύουν την ανταγωνιστικότητα του τομέα, ε) στην εκπαίδευση του ανθρώπινου δυναμικού τομέα, και την αξιοποίηση της δυναμικής και του έμφυτου πνεύματος φιλοξενίας των Ελλήνων.

Η διαφοροποίηση του τουριστικού προϊόντος αποτελεί στόχο για την ΠΑΜΘ, που αποβλέπει στην ανάπτυξη εναλλακτικών μορφών τουρισμού, έτσι ώστε η περιφέρεια

να έχει τη δυνατότητα να απευθύνεται σε ευρεία γκάμα επισκεπτών. Η συγκεκριμένη στοχοθέτηση αποβλέπει σε: α) Ανάπτυξη ήπιων – εναλλακτικών μορφών τουρισμού, β) Προστασία του περιβάλλοντος σε περιοχές όπου οι τιμές της φέρουσας ικανότητας «απαγορεύουν» την ανάπτυξη μαζικού τουρισμού, γ) Διαφοροποίηση του εισοδήματος και αύξηση της απασχόλησης, δ) Ισόρροπη τουριστική ανάπτυξη της περιφέρειας⁵⁶.

Η προτεινόμενη από την παρούσα μελέτη οργάνωση για την ανάπτυξη του ιαματικού τουρισμού στην ΠΑΜΘ στηρίζεται στις υπάρχουσες ιαματικές πηγές και την αναβάθμιση και αξιοποίησή τους. Ειδικότερα οι πηγές της ορεινής ζώνης παραμένουν ουσιαστικά αναξιοποίητες, και λόγω προβληματικής προσπελασιμότητας αλλά και έλλειψης των αναγκαίων υποδομών εξυπηρέτησης των επισκεπτών. Οι ιαματικές πηγές στο νότιο πεδινό τμήμα της περιφέρειας, αν και βρίσκονται κοντά στα μεγάλα αστικά κέντρα της περιφέρειας και έχουν εύκολη πρόσβαση από το κύριο οδικό δίκτυο δεν διαθέτουν τις αναγκαίες υποδομές για την εξυπηρέτηση των επισκεπτών με αποτέλεσμα να μην είναι ιδιαίτερα ελκυστικές για αυτούς.

Με βάση τα παραπάνω, στα πλαίσια ενίσχυσης του ιαματικού τουρισμού επιδιώκεται η βελτίωση του ορεινού οδικού δικτύου πρόσβασης των ιαματικών πηγών στα βόρεια με την ένταξη αντίστοιχων έργων στο υπό διαμόρφωση σχέδιο χρηματοδότησης της Ολοκληρωμένης Χωρικής Επένδυσης Ορεινού Όγκου Οροσειράς Ροδόπης, καθώς και η δημιουργία των απαραίτητων υποδομών για την εξυπηρέτηση των επισκεπτών στις περιοχές ιαματικού τουρισμού της περιφέρειας. Η κατοχύρωση ενδιαφέροντος από ιδιώτες για επενδύσεις στον Ιαματικό Τουρισμό, όπως στην περίπτωση των Λουτρών Ελευθερών, αποτελεί καθοριστικό παράγοντα ανάπτυξης και προώθησής του. Επίσης στα πλαίσια της ΟΧΕ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ που χρηματοδοτείται από το ΠΕΠ ΑΜΘ προβλέπονται παρεμβάσεις στον τομέα του πολιτισμού για την αναβάθμιση της επισκεψιμότητας χώρων αρχαιολογικού και πολιτισμικού ενδιαφέροντος με την υλοποίηση αφενός των στρατηγικής σημασίας για τον τουρισμό έργων αφετέρου, εκείνων των δικτύων και εδαφικά ολοκληρωμένων συνόλων που ενισχύουν την ανταγωνιστικότητα του τομέα σε περιφερειακή και τοπική κλίμακα. Οι παρεμβάσεις

⁵⁶ Μελέτη Τουριστικής Ανάπτυξης Περιφέρειας Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης – Β΄ Φάση
Μελετητής: Γ. Γιαννέλης – Σύμβουλοι Οικονομολόγοι, Ειδικός Σύμβουλος: EURICON Ε.Π.Ε.

αυτές ενισχύουν την εν γένει επισκεψιμότητα της ΠΑΜΘ και τις περιοχές περίξ των ιαματικών πόρων της. Ενδεικτικά στον τομέα της επιχειρηματικότητας του τουρισμού ενισχύονται εναλλακτικές μορφές τουριστικής ανάπτυξης και προβολής και με την χρηματοδότηση από τον νέο επενδυτικό νόμο Συγκεκριμένα θα ενισχυθούν επενδυτικά σχέδια για ανάπτυξη θαλάσσιου, ιαματικού/ θεραπευτικού, πολιτιστικού, συνεδριακού τουρισμού με διασφάλιση διαλειτουργικότητας και αξιοποίηση του "cultural economy". Ειδικά και σε ότι αφορά τον πολιτιστικό τουρισμό, θεσμοθετήθηκε η διοργάνωση φεστιβάλ (πχ το Φεστιβάλ via egnatia), ο σχεδιασμός πακέτων εμπειρίας, η αναβάθμιση της ηλεκτρονικής προβολής των μουσείων και αρχαιολογικών μουσείων, κλπ. και η συνδυασμένη και «ενεργητική» προστασία της πολιτιστικής και φυσικής κληρονομιάς μέσω συνεργειών με ιδιωτικούς φορείς όπως γίνεται με την σύναψη συμφώνου συνεργασίας με το ΔΙΑΖΩΜΑ. Υποστηρίζεται μέσω του LEADER η προστασία του οικολογικού και πολιτιστικού αποθέματος μέσα από την ενίσχυση δραστηριοτήτων συμβατών με την προστασία και την ανάπτυξη συνεργιών και αναβάθμισης των υποδομών οικότουρισμού (παρατηρητήρια, σήμανση, υποδομές εξυπηρέτησης υπαίθριων τουριστικών δραστηριοτήτων π.χ. πεζοπορικών, ανάπτυξη δημιουργία τοπικών μουσείων). Ενδεικτικά, μεγάλη παρέμβαση αποτελεί η οικολογική αναβάθμιση στην κατασκήνωση Φαναρίου Ροδόπης, η οποία χρηματοδοτείται από το ΠΕΠ ΑΜΘ με 3,5 εκ. ευρώ.

3.5 Τα ιαματικά λουτρά της ΑΜΘ - Υφιστάμενη κατάσταση των εγκαταστάσεων

Μέχρι τον Ιούλιο του 2018 είχαν αναγνωριστεί 53 Ιαματικές πηγές στην χώρα. Μεταξύ αυτών συγκαταλέγονται έξι ιαματικοί πόροι της ΠΑΜΘ, από τους συνολικά επτά λειτουργούντες και αναμένεται η αναγνώριση των πηγών Σαμοθράκης.

Πιο συγκεκριμένα τόσο με βάση τα ΦΕΚ αναγνώρισής τους όσο και την λοιπή επίσημη πληροφόρηση των φορέων λειτουργίας τους η κατάσταση έχει ως εξής⁵⁷:

⁵⁷ http://www.mintour.gov.gr/userfiles/de145b9b-fc1f-4650-91eb-b6315a192e52/%CE%91%CE%9D%CE%91%CE%93%CE%9D%CE%A9%CE%A1%CE%99%CE%A3%CE%9C%CE%95%CE%9D%CE%95%CE%A3%20%CE%99%CE%91%CE%9C%CE%91%CE%A4%CE%99%CE%9A%CE%95%CE%A3%20%CE%A0%CE%97%CE%93%CE%95%CE%A3%20072018_1_2_3.pdf

3.5.1 Πηλοθεραπευτήριο των Κρηνίδων Καβάλας

ΦΕΚ 3635/B/31.12.14 και διόρθωση σφάλματος ΦΕΚ 463/B/27.03.15
Αναγνώριση των φυσικών πόρων α) νερού, β) πηλού «Λουτρών Κρηνίδων Καβάλας» ως ιαματικών. Αναγνωρίζονται ως ιαματικοί οι φυσικοί πόροι α) νερού, β) πηλού «Λουτρών Κρηνίδων Καβάλας» που βρίσκονται στο Δήμο Καβάλας με συντεταγμένες θέσης του υδροσημείου και της λασποπηγής, σύμφωνα με το Ελληνικό Γεωδαιτικό Σύστημα Αναφοράς 1987: Είδος X Y Z Νερό 521414 4539696 50 Πηλός 521403 4539758 50

Χαρακτηριστικά και Ιδιότητες Ιαματικών Φυσικών Πόρων Ο φυσικός πόρος έχει θερμοκρασία 29οC, ηλεκτρική αγωγιμότητα 410 μS/ cm, ενεργό οξύτητα (pH) 7,2, ραδόνιο (Rn) 5,53 Bq/l, ράδιο (Ra) <0,1 Bq/l, ουράνιο <0,1 μg/l και περιέχει ασβέστιο (Ca), μαγνήσιο (Mg), οξυανθρακικά (HCO₃).

Η παροχή είναι 25 κυβικά μέτρα ανά ώρα.

Ο φυσικός πόρος χαρακτηρίζεται και ταυτοποιείται ως: υπόθερμο, ασβεστούχο, μαγνησιούχο, οξυανθρακικό, υποτονικό ιαματικό νερό.

Ενδείκνυται για λουτροθεραπεία: παθήσεις μυοσκελετικού συστήματος και δερματικές παθήσεις. Ο φυσικός πόρος έχει θερμοκρασία ταμιευτήρα πηλού 27οC, ηλεκτρική αγωγιμότητα 720 μS/cm, ενεργό οξύτητα (pH) 7,8.

Χημική σύσταση ορυκτών ώριμου πηλού Περιεκτικότητα κ.β (κατά βάρος): Οξείδιο του νατρίου (Na₂ O) 1,1 Οξείδιο του καλίου (K₂ O) 3,4 Οξείδιο του ασβεστίου (CaO) 1,2 Οξείδιο του μαγνησίου (MgO) 1,1 Τριοξείδιο του αργιλίου (Al₂ O₃) 18,5 Οξείδια του σιδήρου (Fe₂ O₃) 4,6 Διοξείδιο του πυριτίου (SiO₂) 62 Απώλεια πύρωσης (900ο C)

Ο φυσικός πόρος (πηλός) χαρακτηρίζεται και ταυτοποιείται ως: φυσικός, τυρφοειδής, οργανικός, θεραπευτικός πηλός. Ενδείκνυται για πηλοθεραπεία: παθήσεις μυοσκελετικού συστήματος και δερματικές παθήσεις. Αντενδείκνυται: για ενεργό φυματίωση, αυξημένη αιμορραγική διάθεση, καρδιακή ανεπάρκεια, υποθυρεοειδισμό και κακοήθη νεοπλάσματα.

Χωροταξικά χαρακτηριστικά του Πηλοθεραπευτηρίου των Κρηνίδων. Στα χωροταξικά χαρακτηριστικά που παρουσιάζει στα 18 στρέμματα της έκτασής του, περιλαμβάνονται οι κτηριακές εγκαταστάσεις επιφάνειας περίπου 1200 τμ. (Δημοτική Κοινωφελής Επιχείρηση Καβάλας «Δημωφέλεια», 2013). Στον εν λόγω χώρο λειτουργεί camping δυναμικότητας 55 θέσεων, δηλαδή περίπου 165 ατόμων. Αναλυτικά, στις κτηριακές εγκαταστάσεις ανήκουν, το γραφείο υποδοχής και έκδοσης εισιτηρίων, το γραφείο διοίκησης, το εστιατόριο, το κυλικείο, τα ντους ανδρών και γυναικών, τα αποδυτήρια ανδρών και γυναικών, οι χώροι υγιεινής ανδρών και γυναικών και δυο κτίρια τα οποία χρησιμοποιούνται ως καταλύματα. Στο εσωτερικό του χώρου δεσπόζει το μεταβυζαντινό λουτρό, το οποίο έχει διαστάσεις 2,30 X 2,40 και το βάθος της πισίνας είναι 1,75 μ. Ακόμη, στο χώρο του Πηλοθεραπευτηρίου υπάρχει και ο Πηλοταμιευτήρας ομαδικών λούσεων, ο οποίος είναι χωρισμένος σε δυο τμήματα (ανδρών και γυναικών), των 500 τμ. το καθένα, ενώ ένα τμήμα του οικοπέδου καταλαμβάνει φυσική δεξαμενή ωρίμανσης του πηλού, η οποία είναι περίπου 250 τμ. (Δημοτική Κοινωφελής Επιχείρηση Καβάλας «Δημωφέλεια», 2013). Οι εγκαταστάσεις του θεραπευτηρίου είναι αρκετά εκσυγχρονισμένες ώστε να τηρούν τις συνθήκες ασφάλειας και υγιεινής. Η χρόνια λειτουργία του και η αποδοχή του κόσμου, συγκαταλέγει το Πηλοθεραπευτήριο Κρηνίδων στα κορυφαία του Θερμαλιστικού Τουρισμού (Πηλοθεραπευτήριο Κρηνίδων, 2014). Το Πηλοθεραπευτήριο απέχει 17 χμ από την Καβάλα, 19 από Δράμα και μόλις 2χμ από τον αρχαιολογικό χώρο των Φιλίππων, μνημείο παγκόσμιας κληρονομιάς της UNESCO⁵⁸.

Να σημειωθεί ότι με βάση πληροφόρηση του Σεπτεμβρίου του 2018 υφίσταται ιαματικός πόρος, η πηγή Ατζίσου στην περιοχή Νέας Καρβάλης η οποία ήταν γνωστή από αρχαιοτάτων χρόνων και μόλις πρόσφατα χαρακτηρίστηκε. Είναι στις προς διαχείριση πηγές από τη ΔΗΜΩΦΕΛΕΙΑ και επίκειται η ένταξη αξιοποίησης της στο INTERREG⁵⁹.

⁵⁸ Πηλοθεραπευτήριο Κρηνίδων 2013. <http://www.pilotherapy.gr>

⁵⁹ <http://www.kavalapost.gr/.../pilotherapytirio-krinidon-kai-pigi-atziso-sti-nea-karvali-se-ne>

3.5.2 Λουτρά Ελευθερών

ΦΕΚ 3634/Β/31.12.14 (αναγνώρισης) 2. ΦΕΚ 2688/Β/29-8-16 (Τροποποίηση παροχής) Αναγνώριση του φυσικού πόρου «νερό Λουτρών Ελευθερών» του Δήμου Παγγαίου Νομού Καβάλας ως ιαματικού. Τροποποίηση της παρ. 1 του άρθρου 2 της υπ' αριθ.26267/16.12.2014 (ΑΔΑ: ΩΠΗΞΟΟ-ΥΝΔ) (3634/Β/2014) υπουργική απόφαση αναγνώρισης του φυσικού πόρου «νερό Λουτρών Ελευθερών» του Δήμου Παγγαίου Νομού Καβάλας ως ιαματικού

Αναγνωρίζεται ως ιαματικός ο φυσικός πόρος «νερό Λουτρών Ελευθερών» που βρίσκεται στα Λουτρά Ελευθερών του Δήμου Παγγαίου του Νομού Καβάλας, με συντεταγμένες σημείου εμφάνισης σύμφωνα με το Ελληνικό Γεωδαιτικό Σύστημα Αναφοράς 1987: X 507567, Y 4509217 Z 10,5.

Χαρακτηριστικά και Ιδιότητες Ιαματικού Φυσικού Πόρου Ο φυσικός πόρος «νερό Λουτρών Ελευθερών» έχει θερμοκρασία 41οC, ηλεκτρική αγωγιμότητα 4183 μS/cm, ενεργό οξύτητα (pH) 6,08, ραδόνιο (Rn) $1,47 \pm 0,23$ Bq/l, ράδιο (Ra) <1 Bq/l, ουράνιο (U) <1 Bq/l και περιέχει χημικά στοιχεία: οξυανθρακικά (HCO₃), νάτριο (Na), χλώριο (CL), κάλιο (K), βρώμιο (Br), βόριο (B), ιώδιο (J), φθόριο (F) και αέρια: διοξείδιο του άνθρακα (CO₂) και υδροθείο (H₂S).

Η συνολική παροχή της πηγής Π-1 αναβλύζουσα είναι 70 κ.β. την ώρα

Ο φυσικός πόρος χαρακτηρίζεται και ταυτοποιείται ως: υπέρθερμο μεταλλικό, οξυανθρακικό, νατριούχο, χλωριούχο, μετρίως ανθρακούχο, μετρίως υδροθειούχο, ιαματικό νερό.

Ενδείκνυται για λουτροθεραπεία: νοσήματα μυοσκελετικού συστήματος, νευρικού, περιφερικού αγγειακού συστήματος, δερματολογικές και γυναικολογικές παθήσεις. Αντενδείκνυται: για κακοήθη νοσήματα, μεταδοτικά νοσήματα, συστηματικά νοσήματα καρδιαγγειακές παθήσεις, παθήσεις σε οξεία φάση.

Σημαντική εξέλιξη αποτέλεσε η μίσθωση του χώρου από Ιδιωτική εταιρεία, μετά από δημοπρασία της έκτασης εκ μέρους της Περιφέρειας Ανατολικής Μακεδονίας-Θράκης και της Εργοανάπτυξης.

Οι ιαματικές πηγές της περιοχής είναι γνωστές από την αρχαιότητα. Η Λουτρόπολη πρωτοδημιουργήθηκε το 1910, από τον καπνέμπορο Ζάχο Ζάχου και σταδιακά, κατασκευάζονταν σε όλο τον 20ο αιώνα κτήρια για τη φιλοξενία των λουόμενων και την εξυπηρέτησή τους. Τα Λουτρά Ελευθερών μέχρι ο 1998 ανήκαν στον ΕΟΤ, μετά στη Νομαρχία Καβάλας και στη συνέχεια στην Περιφερειακή Ενότητα και στην εταιρεία της, την Εργοανάπτυξη. Το συγκρότημα δεν λειτουργεί από το 2011. Το μόνο διατηρητέο κτήριο στα Λουτρά είναι το παλιό οθωμανικό λουτρό που χρονολογείται στα τέλη του 18ου αιώνα. Για τα υπόλοιπα κτήρια θα αξιοποιηθούν 4-5 από αυτά, όπως τα παλιά ξενοδοχεία «Παγγαίο», «Αμφίπολις» και «Ωραία Ελλάς» καθώς και το κτήριο του κεντρικού εστιατορίου. Το νέο συγκρότημα, θα αναπτυχθεί σε μικρές κτιριακές ενότητες με 150-170 δωμάτια, σε ξενοδοχεία και βίλες. Θα υπάρχει το κεντρικό υδροθεραπευτήριο ενώ ιαματικό νερό θα διοχετεύεται και στους ανεξάρτητους χώρους φιλοξενίας. Συγκεκριμένα το επενδυτικό σχέδιο περιλαμβάνει. Κέντρο θαλασσοθεραπείας, Open Health Center, Main health & Wellnees Center, ξενοδοχείο 5 αστέρων και 100 δωματίων όλα με τζακούζι, ξενοδοχείο 5 αστέρων 50 δωματίων, 25 πολυτελείς βίλλες 150-300 τμ με θέα τη θάλασσα, shoppingcenter.

Από τα μεγάλα πλεονεκτήματα του Elefthere Thermal Spa Resort είναι ότι αφενός βρίσκεται πολύ κοντά στην παραλία των Ελευθερών, καθιστώντας το προσβάσιμο στους τουρίστες για θαλάσσια μπάνια και σπορ και, αφετέρου, ότι το συγκρότημα των Λουτρών είναι μακριά από πηγές ρύπανσης, περιτριγυρισμένο από ένα καταπράσινο τοπίο που διασχίζει ο Μαρμαράς και τα νερά που αναβλύζουν από τις ιαματικές πηγές.

Οι πηγές Ελευθερών Καβάλας βρίσκονται 42 χλμ. από την Καβάλα, στην εθνική οδό προς Θεσσαλονίκη, μέσα σε μια κατάφυτη κοιλάδα που διασχίζεται από τον ποταμό Μαρμαρά. Απέχουν 1,5 χλμ από τη θάλασσα και λίγα μόλις χιλιόμετρα από τον Αρχαιολογικό χώρο των Φίλιππων και την Μονή της Εικοσιφοινίσσας που αξίζει κανείς να επισκεφθεί⁶⁰.

3.5.3 Λουτρά θερμών Δήμου Εχίνου Μύκης

Στοιχεία Αναγνώρισης

⁶⁰ <http://www.kavalanews.gr/>

ΦΕΚ 1166/Β/2016 Αναγνώριση του φυσικού πόρου «νερό Λουτρών στην περιοχή Θερμών Εχίνου του Δήμου Μύκης Ν. Ξάνθης» ως ιαματικού. Αναγνωρίζεται ως ιαματικός ο φυσικός πόρος «νερό Λουτρών στην περιοχή Θερμών Εχίνου του Δήμου Μύκης Ν. Ξάνθης» που βρίσκεται στον οικισμό Ιαματικές Πηγές, στην Δ.Ε. Θερμών του Δήμου Μύκης στην Π.Ε. Ξάνθης της Περιφέρειας Ανατολικής Μακεδονίας – Θράκης, με συντεταγμένες σημείου φυσικής ανάβλυσης Ι.Φ.Π.: X=584546, γ=4577647, Z=434. (ΕΓΣΑ 87).

Χαρακτηριστικά και Ιδιότητες Ιαματικού Φυσικού Πόρου Ο φυσικός πόρος «νερό Λουτρών στην περιοχή Θερμών Εχίνου του Δήμου Μύκης Ν. Ξάνθης» έχει θερμοκρασία 52οC, ηλεκτρική αγωγιμότητα 1152,5 μS/cm (μ.ό.), ενεργό οξύτητα (pH) 6,54 (μ.ό.), ραδόνιο (Rn) 21,2 ± 0,5 Bq/I (μ.ό.), ράδιο (Ra) 0,2 ± 0,1 Bq/I, ουράνιο (U238) < 1 Bq/I, χημικά στοιχεία: νάτριο (Na⁺), ασβέστιο (Ca⁺⁺), οξυανθρακικά (HCO₃⁻), θειικά (SO₄⁻), κάλιο (K⁺), λίθιο (Li⁺), βρώμιο (Br), φθόριο (F⁺) και αέρια: διοξείδιο του άνθρακα (CO₂), υδρόθειο (H₂S).

Η παροχή σε κυβικά μέτρα είναι 10 m³ /h.

Ο φυσικός πόρος χαρακτηρίζεται και ταυτοποιείται ως: υπέρθερμο, νατριούχο, ασβεστούχο, οξυανθρακικό, θειούχο, καλιούχο, λιθιούχο, βρομιούχο, φθοριούχο, ολιγομεταλλικό, υποτονικό ιαματικό νερό.

Τρόπος χρήσεως: λουτροθεραπεία, ποσιθεραπεία, **α) Για λουτροθεραπεία: Ενδείκνυται** για νοσήματα μυοσκελετικού, νευρικού και περιφερικού αγγειακού συστήματος, δερματικές παθήσεις, **β) Για ποσιθεραπεία: Ενδείκνυται** για παθήσεις του γαστρεντερικού και ουροποιητικού συστήματος. Αντενδείκνυται συστηματικά, μεταδοτικά και κακοήθη νοσήματα, ηπατική και νεφρική ανεπάρκεια.

Γενικές πληροφορίες. Οι ιαματικές πηγές βρίσκονται βόρεια της Ξάνθης σε απόσταση 42 χιλιομέτρων και 15 χιλιόμετρα από τον Εχίνο και αναβλύζουν σε υψόμετρο 650 μέτρων στο χωριό Θέρμες. Πρόκειται για θερμές πηγές που αναβλύζουν από τον ορεινό όγκο της Ροδόπης και απέχουν 5 km από τα Ελληνοβουλγαρικά σύνορα.

Στο κέντρο περίπου του οικισμού των Ιαματικών Πηγών του Δήμου Μύκης βρίσκονται τα Λουτρά Μύκης, επί της κεντρικής οδού που διασχίζει τον οικισμό.

Πρόκειται για ένα ισόγειο κτίριο εμβαδού περίπου 170,00 τ.μ. Το κτίριο κατασκευάστηκε σύμφωνα με μαρτυρίες στις αρχές της δεκαετίας του 1950, με χρήση πέτρας. Οι επιμέρους χώροι από τους οποίους αποτελείται το υδροθεραπευτήριο είναι οι ακόλουθοι: α) Ομαδικός λουτήρας, εμβαδού 13,86 τ.μ. και βάθους 0,90 μ., με ένα χώρο αποδυτηρίων. Στο άνω μέρος υπάρχει τρούλος διαμέτρου 5,20 μ., στη βάση του οποίου υπάρχουν μικρά παράθυρα, για το φωτισμό του χώρου, β) Τρεις ατομικοί λουτήρες, με ένα χώρο WC, γ) Ο εξωτερικός χώρος του κτιρίου είναι σε μεγάλο μέρος τσιμεντοστρωμένος και μπροστά στην είσοδο υπάρχει η δεξαμενή εξισορρόπησης – μείωσης της θερμοκρασίας του ιαματικού νερού, υπέργεια, εμβαδού 34,30 τ.μ.

Στον έναντι του κτιρίου χώρο, ο οποίος είναι καλυμμένος με χλόη, υπάρχει ένα αντλιοστάσιο, υπέργειο, μέσω του οποίου αντλείται η ιαματική πηγή, που βρίσκεται εκεί, για την απαραίτητη για τη λειτουργία των λουτρών ποσότητα νερού, καθώς και διώροφο κτήριο με έξι δωμάτια και με ιδιωτικό μπάνιο ιαματικού νερού το καθένα. Η υφιστάμενη εσωτερική διάταξη του κτιρίου, δεν καλύπτει αρκετές βασικές ποιοτικές προϋποθέσεις, ώστε να μπορεί αυτό να χαρακτηριστεί ως ένα αρκετά σύγχρονο θερμαλιστικό κέντρο υγείας. Η απουσία ικανού αριθμού αποδυτηρίων (στους ατομικούς λουτήρες) και WC, ενός χώρου αποκατάστασης για τους εξερχόμενους από τον ομαδικό λουτήρα επισκέπτες, καθιστά αναγκαία την αναδιαρρύθμιση του χώρου.

Τέλος σημαντικό έργο για την ανάπτυξη της μονάδας θα είναι η κατασκευή εξωτερικής πισίνας ιαματικού νερού και σύγχρονου ξενοδοχείου και διαμόρφωση του περιβάλλοντα χώρου των εγκαταστάσεων των πηγών.

Επειδή τα λουτρά βρίσκονται σε απόσταση μισής ώρας από την Ξάνθη, οι τουρίστες μπορούν να επισκεφθούν την πόλη και να απολαύσουν την γραφικότητά της, τα σπουδαία αρχιτεκτονικά παραδοσιακά κτίρια και το πλήθος των πολιτιστικών εκδηλώσεων για τις οποίες φημίζεται η Ξάνθη, αλλά και την γαστρονομία της περιοχής με τοπικά εδέσματα και γλυκά αντιπροσωπευτικά της ΠΑΜΘ.

3.5.4 Ιαματική Πηγή Ποταμιάς Αβδήρων

Στοιχεία Αναγνώρισης: ΦΕΚ 3899/Β'/2016 Αναγνώριση του φυσικού πόρου «νερό πηγής Ποταμιάς» (γεώτρηση ΓΠ-1) του Δήμου Αβδήρων, ως ιαματικού.

Αναγνωρίζεται ως ιαματικός, ο φυσικός πόρος «νερό πηγής Ποταμιάς» (γεώτρηση ΓΠ-1) που βρίσκεται στον οικισμό Ποταμιά του Δήμου Αβδήρων της Π.Ε. Ξάνθης της Περιφέρειας Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης, με συντεταγμένες σημείου φυσικής ανάβλυσης Ι.Φ.Π.: X=588264, Y=4540934, Z=2m. (ΕΓΣΑ 87)

Χαρακτηριστικά και Ιδιότητες Ιαματικού Φυσικού Πόρου: Ο φυσικός πόρος «νερό πηγής Ποταμιάς» (γεώτρηση ΓΠ-1) του Δήμου Αβδήρων, έχει θερμοκρασία 62°C, ηλεκτρική αγωγιμότητα (μ.ο.) 6518 $\mu\text{S}/\text{cm}$, ενεργό οξύτητα (pH) 7,4 (μ.ο.), ραδιενεργά στοιχεία: ραδόνιο (Rn) 2,17 Bq/I \pm 0,3 Bq/I (μ.ό.), ράδιο (Ra) 0,7 \pm 0,1 Bq/I (μ.ό.), ουράνιο (U) 0,35 \pm 0,05 Bq/I (μ.ό.), χημικά στοιχεία: Na⁺, Cl⁻, HCO₃⁻, K⁺, F⁻ και αέρια: CO₂.

Η παροχή σε κυβικά μέτρα είναι 15 m³ /h.

Ο φυσικός πόρος χαρακτηρίζεται και ταυτοποιείται ως: μετεωρικό, υπέρθερμο, μεταλλικό, υποτονικό, Na⁺, Cl⁻, HCO₃⁻, K⁺, F⁻, μέτρια ανθρακούχο νερό.

Τρόπος χρήσεως λουτροθεραπεία: Ιαματικές ιδιότητες, Ενδείξεις: παθήσεις μυοσκελετικού συστήματος και μετατραυματικές κακώσεις. Αντενδείξεις: καρδιακές παθήσεις, οιδήματα κάτω άκρων, στεφανιαία νόσος, εγκεφαλικές αιμορραγίες ή θρομβώσεις αγγείων, κακοήθειες νεοπλασίες, νευρικές και ψυχικές παθήσεις, ενεργός φυματίωση, εγκυμοσύνη μετά τον έκτο μήνα

Η υφιστάμενη κατάσταση των λουτρών έχει ως εξής: Το γήπεδο εμβαδού 129.270,66 m² περιλαμβάνει την παλιά λουτρόπολη, με εγκαταστάσεις σε κακή κατάσταση. Οι κατασκευές έχουν ως επί το πλείστον φέροντα οργανισμό από οπλισμένο σκυρόδεμα, με κεραμοσκεπή, με πλακοσκεπή, είτε με επικάλυψη elenit . Το γήπεδο είχε παραχωρηθεί το 2012 και για 40 χρόνια από τον ΕΟΤ στο Δήμο Αβδήρων και περιέχει τα παρακάτω κτίσματα: 1) Ισόγεια αποθήκη (εκτός γηπέδου) = 44,13 m², 2) Ισόγεια αποθήκη = 84 m², 3) Ισόγειοι ξενώνες = 330,25 m², 4) Ισόγειοι ξενώνες = 380,39 m², 5) Ισόγειοι ξενώνες = 292,13 m², 6) Αναψυκτήριο = 131,89 m², 7) Διώροφος ξενώνας Ισόγειο = 307,67 m² Όροφος = 286,78 m², 8) Ισόγεια εκκλησία = 55,17 m², 9) Ισόγεια αποθήκη = 14,52 m², 10) Ισόγεια λουτρά (ατομικοί λουτήρες) = 244,95 m², 11) Ισόγεια λουτρά (ομαδική πισίνα γυναικών) = 86,78 m², 12) Υπόστεγο (δεξαμενή) = 87,98 m², 13) Ισόγεια λουτρά (ομαδική πισίνα ανδρών) = 79,02.

Δυνατά σημεία για την αξιοποίηση της Λουτρόπολης μπορούν να θεωρούνται τα εξής: □ Μεγάλη έκταση γηπέδου, □ Εύκολη προσπελασιμότητα δια μέσου οδικού δικτύου, □ Καλή προσβασιμότητα του νομού (προσβασιμότητα αστικού κέντρου Ξάνθης) με όλα τα μέσα μεταφοράς, □ Μικρές αποστάσεις από τα αστικά κέντρα της Ξάνθης και της Κομοτηνής (περίπου 20km και 40km αντίστοιχα), □ Προσβασιμότητα από Βουλγαρία μέσω των ΕΟ Ξάνθης-Εχίνου και Εχίνου Συνόρων (για προσέλκυση αλλοδαπών τουριστών), □ Μικρή απόσταση από τη θάλασσα και τις παραλίες του νομού (συνδυασμός της εκδρομής στην παραλία με επίσκεψη στην Λουτρόπολη, καθώς βρίσκεται εντός διαδρομής και πιθανός μελλοντικός συνδυασμός με κέντρο θαλασσοθεραπείας), □ Άμεση γεινίαση με υγροβιότοπους εθνικής σημασίας, □ Δυνατότητα εκμετάλλευσης και ανάδειξης του μοντέλου του εναλλακτικού τουρισμού (αγροτουρισμός, φυσιολατρικός τουρισμός, κ.α.), □ Υπαρξη σταθερού αριθμού χρηστών από την τοπική κοινωνία, □ Μη ύπαρξη ανταγωνιστικού θερμαιστικού κέντρου στην ευρύτερη περιοχή, □ Μη ύπαρξη δεσμεύσεων για τον τρόπο διαχείρισης των υφιστάμενων εγκαταστάσεων

Οι προτεινόμενες παρεμβάσεις, ενδεικτικά, δύνανται να περιλαμβάνουν □ Κατασκευή νέων ισόγειων λουτρών (ομαδική πισίνα γυναικών), δίπλα στο Κτίριο 11= 86,78m², εκτιμώμενου προϋπολογισμού 50.000€, □ Κατασκευή νέων ισόγειων λουτρών (ομαδική πισίνα ανδρών), δίπλα στο Κτίριο 13= 79,02m²), εκτιμώμενου προϋπολογισμού 50.000€, □ Αποκατάσταση των ισόγειων λουτρών (ατομικοί λουτήρες) = 244,95m² (Κτίριο 10), εκτιμώμενου προϋπολογισμού 200.000€, □ Αποκατάσταση του διώροφου ξενώνα (Ισόγειο=307,67m², Όροφος=286,78m²) και δημιουργία Θεραπευτηρίου και Ιατρείου στο Ισόγειο (Κτίριο 7), εκτιμώμενου προϋπολογισμού 300.000€, □ Αποκατάσταση αναψυκτήριου - εστιατορίου = 131.89m² (Κτίριο 6), εκτιμώμενου προϋπολογισμού 100.000€, □ Δημιουργία ανοιχτής πισίνας 25 μέτρων, εκτιμώμενου προϋπολογισμού 100.000€, □ Διαμόρφωση περιβάλλοντα χώρου, εκτιμώμενου προϋπολογισμού 200.000€. Συνολικός εκτιμώμενος προϋπολογισμός παρεμβάσεων 1.000.000€.

Τα Λουτρά της Ποταμιάς - Νέας Κεσσάνης βρίσκονται στο 18ο χιλιόμετρο της οδού Ξάνθης - Κομοτηνής. Σε μικρή απόσταση απλώνεται η λίμνη Βιστωνίδα ένας από τους σημαντικότερους υγρότοπους της Ελλάδος και λίγο πιο μακριά βρίσκεται το γραφικό λιμάνι του Πόρτο Λάγους. Για την ανάπτυξη των Λουτρών Ποταμιάς

απαιτείται παραχώρηση για 30 έτη (επιτρεπόμενης της δυνατότητας υπεκμίσθωσης σε τρίτο ή σύμπραξης με ιδιωτικό φορέα) της έκτασης 132.110 m² (ABK 3329), με των επ' αυτής υφιστάμενων κτισμάτων και εγκαταστάσεων, από την «Εταιρεία Ακινήτων Δημοσίου Α.Ε.» (ΕΤΑΔ Α.Ε.), που έχει την κυριότητα, την νομή και την κατοχή της έκτασης.

3.5.5 Πηγή Θερμιών Παρανεστίου Δράμας

ΦΕΚ 1860/Β/24.06.16 Αναγνώριση του φυσικού πόρου «πηγή Θερμιών Παρανεστίου Δράμας» ως ιαματικού Αναγνωρίζεται ως ιαματικός, ο φυσικός πόρος «πηγή Θερμιών Παρανεστίου Δράμας» που βρίσκεται στον οικισμό Θερμιά, τοπωνύμιο θέσης εμφάνισης πηγές Θερμιών, του Δήμου Παρανεστίου της Π.Ε. Δράμας, της Περιφέρειας Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης, με συντεταγμένες σημείου φυσικής ανάβλυσης Ι.Φ.Π.: X=537518, Y=4590293, Z=616. (ΕΓΣΑ '87)

Χαρακτηριστικά και Ιδιότητες Ιαματικού Φυσικού Πόρου Ο φυσικός πόρος «πηγή Θερμιών Παρανεστίου Δράμας», έχει θερμοκρασία 56ο C, ηλεκτρική αγωγιμότητα 1800μS/cm, εκθέτη υδρογόνου (pH) 7,0, ραδιενεργά στοιχεία: ραδόνιο (Rn) 1,5 Bq/l, ράδιο (Ra) 4,8 Bq/l, χημικά στοιχεία: νάτριο (Na), ασβέστιο(Ca), όξινα ανθρακικά (HCO₃), φθόριο (F), κάλιο (K), βρώμιο (Br), λίθιο (Li) και αέρια: διοξείδιο του άνθρακα(CO₂), υδρόθειο (H₂ S).

Η παροχή σε κυβικά μέτρα ανά ώρα είναι 7:

Ο φυσικός πόρος χαρακτηρίζεται και ταυτοποιείται ως: υπέρθερμο, νατριούχο, ασβεστιούχο, οξινο-ανθρακούχο, φθοριούχο, καλιούχο, βρωμιούχο, ασθενώς ανθρακούχο ιαματικό νερό.

Τρόπος χρήσεως: ποσιθεραπεία, λουτροθεραπεία Ενδείξεις: α) Λουτροθεραπεία, για παθήσεις μυοσκελετικού συστήματος, αυτοάνοσα νοσήματα β) Ποσιθεραπεία, για παθήσεις γαστρεντερικού και ουροποιητικού συστήματος. Αντενδείκνυται για καρδιαγγειακά νοσήματα και παθήσεις αναπνευστικού

Χωροταξικά οι πηγές απέχουν 25 χιλιόμετρα βόρεια της πόλης του Παρανεστίου, σε υψόμετρο 620 μέτρων όπου υπάρχει ένα παλιό πέτρινο υδροθεραπευτήριο κοντά στο περίφημο Παρθένο Δάσος Φρακτού, στην οροσειρά της Δυτικής Ροδόπης, το οποίο

μαρτυρεί ότι οι κάτοικοι της περιοχής έκαναν χρήση των ιαματικών πηγών εδώ και αιώνες. Αναβλύζουν πέντε ιαματικές πηγές θερμοκρασίας από 20 °C μέχρι και 58°C.

Στην περιοχή μπορεί κανείς να επισκεφθεί τα Φράγματα του Θησαυρού και της Πλατανόβρυσης καθώς και το χιονοδρομικό του Φαλακρού, τα Οινοποιία με το ξακουστό δραμινό κρασί, ενώ στη Δράμα αξίζει να επισκεφθεί κανείς το Πάρκο της Αγίας Παρασκευής και τα μουσεία της πόλης.

3.5.6 Λουτρά Τραϊανούπολης Έβρου

ΦΕΚ 1148/B/22.04.20 16 Αναγνώριση του φυσικού πόρου «Λουτρών Τραϊανούπολης» ως ιαματικού. Αναγνωρίζεται ως ιαματικός ο φυσικός πόρος «Λουτρών Τραϊανούπολης» που βρίσκεται στον οικισμό Λουτρών, περιοχή εμφάνισης Τραϊανούπολη, στην Δ.Ε. Τραϊανούπολης, του Δήμου Αλεξανδρούπολης, στην Π.Ε. Έβρου, της Περιφέρειας Ανατολικής Μακεδονίας – Θράκης, με συντεταγμένες σημείου φυσικής ανάβλυσης Ι.Φ.Π.: X=671230, Y=4525607, Z=15,00.(ΕΓΣΑ 87)

Χαρακτηριστικά και Ιδιότητες Ιαματικού Φυσικού Πόρου Ο φυσικός πόρος «Λουτρών Τραϊανούπολης» έχει θερμοκρασία 51 οC, ηλεκτρική αγωγιμότητα 13000 μS/ cm, ενεργό οξύτητα (pH) 8,2, ραδόνιο (Rn) 115,33 ± 1,63 Bq/l, ράδιο (Ra) 0,75 ± 0,13 Bq/l, ουράνιο (U) 0,16 ± 0,07 Bq/l, χημικά στοιχεία: χλώριο (Cl), νάτριο (Na), ασβέστιο (Ca), κάλιο (K), λίθιο (Li), στρόντιο (Sr), βόριο (B) και αέρια: υδρόθειο (H₂ S) – 4mg/l.

Η παροχή σε κυβικά μέτρα ανά ώρα: 40.

Ο φυσικός πόρος χαρακτηρίζεται και ταυτοποιείται ως: υπέρθερμο, μεταλλικό, χλωριονατριούχο, ασβεστούχο, καλιούχο, λιθιούχο, στροντιούχο, βοριούχο, ασθενώς ραδιενεργό, μετρίως υδροθειούχο ιαματικό νερό.

Τρόπος χρήσεως: λουτροθεραπεία. Ενδείκνυται για παθήσεις μυοσκελετικού, νευρικού συστήματος, δερματικά νοσήματα. Αντενδείκνυται για καρδιαγγειακές, αναπνευστικές και αγγειακές εγκεφαλικές διαταραχές

Η λουτρόπολη βρίσκεται 14 περίπου χιλιόμετρα ανατολικά της Αλεξανδρούπολης, δίπλα στον ιστορικό χώρο της αρχαίας Τραϊανούπολης, η οποία χτίστηκε από τον

Ρωμαίο αυτοκράτορα Τραϊανό το 113-114 μ.Χ. Οι θερμές ιαματικές πηγές ήταν ο βασικός πόλος έλξης πληθυσμού ήδη από την αρχαιότητα. Σήμερα, θεωρούνται από τις σημαντικότερες του ελλαδικού χώρου.

Εγκαταστάσεις: Παρέχει τις υπηρεσίες της με πλήρως ανακαινισμένο και εμπλουτισμένο υδροθεραπευτήριο (20 ατομικοί λουτήρες, 6 διπλούς λουτήρες, υδρομασάζ, εισπνοθεραπεία, ποσιθεραπεία κλπ.). Επίσης, η επιχείρηση παρέχει τη δυνατότητα διαμονής σε ξενοδοχειακές εγκαταστάσεις Γ' κατηγορίας. Σημειώνεται ακόμη ότι, η θέρμανση των εγκαταστάσεων γίνεται με νερό θερμό - ιαματικό. Η διαχείριση γίνεται από την **Τουριστική Ιαματική Επιχείρηση Δήμου Αλεξανδρούπολης**. Στόχος της είναι να συνδυάσει τον ιαματικό – θεραπευτικό τουρισμό, με τις σύγχρονες τάσεις του θερμαλισμού για ψυχική υγεία και σωματική ευεξία καθώς και με άλλες ήπιες – εναλλακτικές μορφές τουρισμού που η ευρύτερη περιοχή προσφέρει⁶¹.

Οι εγκαταστάσεις απέχουν 12 χμ από την Παναγία Κοσμοσώτρηρα και 2χμ από το Δέλτα του Έβρου, ενώ στην Αλεξανδρούπολη οι επισκέπτες μπορούν να επισκεφθούν το εθνολογικό μουσείο, το νέο Αρχαιολογικό μουσείο, τον ξακουστό Φάρο αλλά και το Καζίνο της Θράκης.

3.5.7 Ιαματική Πηγή Ψαροθερμών Σαμοθράκης - Έβρου

Στο βόρειο τμήμα του νησιού, σε απόσταση 13 χιλιομέτρων περίπου από την Καμαριώτισσα, το λιμάνι της Σαμοθράκης, βρίσκονται τα Θέρμα ή Λουτρά των οποίων οι ζεστές θειούχες πηγές ήταν ήδη γνωστές από την εποχή του Βυζαντίου για τις ιαματικές ιδιότητες τους. Πέντε πηγές καλύπτουν τις ανάγκες του υδροθεραπευτηρίου.

Η θερμοκρασία των πηγών είναι 30°C έως 100°C. Είναι η ιαματική φυσική πηγή ανάβλυσης νερού με τη μεγαλύτερη θερμοκρασία στη χώρα μας.

Εγκαταστάσεις: Υδροθεραπευτήριο με 2 ομαδικούς και 5 ατομικούς λουτήρες, με λειτουργία κατά τους θερινούς μήνες. **Η διαχείριση γίνεται από τον Δήμο Σαμοθράκης.** Οι ιαματικές πηγές πήραν το όνομα τους από τις δυο κύριες πηγές, των λουτρών και των ψαρόθερμων, που απέχουν εκατοντάδες μέτρων μεταξύ τους.

⁶¹ Παπαδοπούλου Σ. 2012, Στραταριδάκης Γ, Γρηγοριάδη Β. 2010

Τα ιαματικά νερά της πηγής χαρακτηρίζονται υπέρθερμα, μεταλλικά, όξινα, Na-Cl-Ca-K-B-CO₂ χλωρονατρίουχα, μετρίως ανθρακούχα και ασθενώς ραδιούχα με βάση το ραδόνιο.

Θεραπευτικές ενδείξεις: 1) ρευματοειδής αρθρίτιδα, 2) χρόνιες αρθροπάθειες, 3) γυναικολογικές παθήσεις, 4) περιφερειακές αγγειοπάθειες, 5) δευτερογενείς δερματοπάθειες και παχυσαρκία .

Έχει υποβληθεί πλήρης φάκελος για την αναγνώριση των πηγών Σαμοθράκης και αναμένεται η έκδοση της απόφασης.

Στο σημείο αυτό θα πρέπει να τονιστεί ότι η ανάπτυξη του ιαματικού τουρισμού στην Σαμοθράκη επηρεάζεται από τα γενικότερα προβλήματα που προκαλεί η νησιωτικότητα σε συνδυασμό με το διοικητικό περιβάλλον της χώρας. Προς τούτο είναι αναγκαίο να ενταχθεί ο τομέας αυτός στον εμπλουτισμό του υπάρχοντος γνωστού τουριστικού προϊόντος και στην διαφοροποίησή του, αναδεικνύοντας και αξιοποιώντας τους υφιστάμενους τοπικούς πόρους ενώ θα δημιουργηθούν και νέες υποδομές. Σκοπός είναι να δημιουργηθούν ολοκληρωμένα τουριστικά προϊόντα που να περιλαμβάνουν, πέρα από τις βασικές υπηρεσίες, την ανάπτυξη υποδομών ειδικών μορφών τουρισμού με έμφαση στον πολιτιστικό, τον ιαματικό, τον ναυταθλητικό, το φυσιολατρικό, τον εκπαιδευτικό και το συνεδριακό τουρισμό, αλλά και την ανάπτυξη δραστηριοτήτων οι οποίες να συνδυάζονται με αυτές τις μορφές.

3.6 Η περίπτωση δημιουργίας Κέντρου Θαλασσοθεραπείας στο Φανάρι Ροδόπης

Στο τουριστικό θέρετρο Φαναρίου Ροδόπης υπάρχει προσδιορισμένη έκταση που γειτνιάζει στην παράλια ζώνη και είναι χαρακτηρισμένη πολεοδομικά ώστε να αξιοποιηθεί για τουριστικούς σκοπούς.. Κατά καιρούς άλλωστε τόσο ιδιώτες όσο και παράγοντες της κεντρικής διοίκησης έχουν δείξει ενδιαφέρον για την αξιοποίηση της περιοχής. Το Φανάρι είναι από τις ομορφότερες παραλίες της ΠΑΜΘ, μεγάλης έκτασης και με τεράστια επισκεψιμότητα. Παρά τις μικρές ξενοδοχειακές μονάδες που δραστηριοποιούνται στην περιοχή, μέχρι σήμερα λείπει η υψηλών προδιαγραφών μονάδα πέντε αστέρων, η οποία θα μπορούσε να αξιοποιήσει με εναλλακτική διαχείριση ένα βασικό χαρακτηριστικό της περιοχής, τα φύκια της

παράκτιας ζώνης, που εμφανίζονται μέχρι την άνοιξη και δυστυχώς συλλέγονται και απορρίπτονται στον ΧΥΤΑ αναξιοποίητα. Επίσης πρέπει να αναφερθούν τα δυνατά σημεία της ευρύτερης περιοχής ,όπως στα Δυτικά η λιμνοθάλασσα Βιστωνίδα, το Πόρτο Λάγος και το εξωκκλήσι του Αι Νικόλα, τα ερείπια της Αρχαίας Δίκαιας, η Ισμαρίδα, και πιο ανατολικά η Μαρώνεια, καθώς και η πολύ καλή πρόσβαση με την Εγνατία οδό και τον κάθετο άξονα προς Νυμφαία και προς Ελληνοβουλγαρικά σύνορα.

Η δυνατότητα δημιουργίας Κέντρου Θαλασσοθεραπείας από ιδιώτες ή με ΣΔΙΤ, με χρήση φυκιών και ένα πλήθος δραστηριοτήτων εντός των εγκαταστάσεων, αλλά και με επισκέψεις στις πέριξ περιοχές με ποδηλασία ή πεζοπορία, προσθέτει στην ΠΑΜΘ, και μάλιστα προκαλώντας μια χωρική ισορροπία στις εγκαταστάσεις, δημιουργώντας ένα τουριστικό προορισμό υψηλών προδιαγραφών. Η εγκατάσταση, που μπορεί να περιλαμβάνει ξενοδοχείο 50 δωματίων με τζακούζι, 20 μπαγκαλόουζ, χαμάμ τουρκικού τύπου, εσωτερική και εξωτερική πισίνα με θαλασσινό νερό, χώρους μασάζ με φύκια, χώρους αθλοπαιδιών, εστιατόρια με τοπική κουζίνα, εμπλουτίζοντας τον χρόνο παραμονής των επισκεπτών με υπέροχες εμπειρίες. Ο προϋπολογισμός των εγκαταστάσεων θα προσεγγίζει τα 20.000.000.

Τέλος στην περιοχή της Περιφερειακής Ενότητας Ροδόπης αξίζει να επισημανθεί το γεωθερμικό πεδίο Σαπών για την αξιοποίηση του οποίου με την δημιουργία εγκαταστάσεων SPA έχουν δείξει ιδιαίτερο ενδιαφέρον ιδιώτες επενδυτές.

Η Ανατολική Μακεδονία Θράκη διαθέτει ένα αξιόλογο δίκτυο ΙΦΠ, οι οποίοι – λαμβάνοντας υπόψη τα στοιχεία που τους διαφοροποιούν μεταξύ τους (όπως επίπεδο υφιστάμενων υποδομών, προσβασιμότητα, διαχειριστικά μοντέλα, αναγνωρίσεις κ.τ.λ.) έχουν δυνατότητα να διευρύνουν το τουριστικό προϊόν της Περιφέρειας, εντάσσοντας την (υπό προϋποθέσεις) στο χάρτη του τουρισμού υγείας – ευεξίας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ IV

SWOT ΑΝΑΛΥΣΗ

Η SWOT ανάλυση του τομέα του ιαματικού τουρισμού στην Περιφέρεια Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης μπορεί να έχει ως εξής

4.1 Δυνατά σημεία - Πλεονεκτήματα

Κομβική γεωπολιτική θέση της ΠΑΜΘ. Πύλη της Ελλάδας, των Βαλκανίων και της Ευρώπης. Γειτνίαση με το δεύτερο μεγαλύτερο αστικό κέντρο της Ελλάδας, τη Θεσσαλονίκη. Αναπτυγμένες μεταφορικές υποδομές που την συνδέουν άμεσα με την Ευρώπη, τα Βαλκάνια και την Τουρκία. Υψηλό αίσθημα ασφάλειας των επισκεπτών από πλευράς υπηρεσιών υγείας. Εκτεταμένη παράκτια ζώνη, προσβάσιμη στο μεγαλύτερο μέρος της με καθαρές ακτές και μεγάλης φήμης περιβαλλοντικοί πόροι ικανοί να στηρίξουν την ανάπτυξη θεματικού τουρισμού με άξονα το περιβάλλον. Ύπαρξη φορέων διαχείρισης προστατευόμενων περιοχών. Ιδιαίτερη πολιτισμική ταυτότητα, πλούσιο πολιτιστικό απόθεμα με πολιτιστικούς, τουριστικούς και αρχαιολογικούς χώρους παγκόσμιας και εθνικής εμβέλειας, αλλά και πολιτιστικούς θεσμούς με ιδιαίτερη φήμη, γεωγραφική διασπορά και διαχρονική αξία. Γαστρονομικός πλούτος και πολυπολιτισμική κουζίνα, αρκετά προϊόντα υψηλής αξίας του πρωτογενή τομέα (ΠΟΠ, ΠΓΕ) και πολλά παραδοσιακά φημισμένα προϊόντα. Σημαντική διασύνδεση της πρωτογενούς παραγωγής με τον διατροφικό τομέα και τον τομέα του τουρισμού. Υψηλός αριθμός αφίξεων και τουριστικής κίνησης και πέραν της περιόδου τουριστικής αιχμής καθώς και αυξημένη τουριστική κίνηση τη χειμερινή περίοδο σε μικρότερο βέβαια, βαθμό. Ύπαρξη ναυλωμένων πτήσεων τύπου Charter για το αεροδρόμιο της Καβάλας από περιοχές της Δυτικής και Κεντρικής Ευρώπης. Ικανοποιητικές ειδικές τουριστικές υποδομές. Τοποθέτηση του τουρισμού στον πυρήνα των αναπτυξιακών προτεραιοτήτων της ΠΑΜΘ. Η γεωγραφική της θέση όπου σε απόσταση 400 χιλιομέτρων (κυκλικά) υπάρχουν 65 εκατομμύρια εν δυνάμει επισκέπτες. Μετασηματισμός του χαρακτήρα της ΠΑΜΘ από «ακριτική περιοχή» σε «πύλη της χώρας και της ΕΕ» χάρη στην πολιτική διεύρυνση της ΕΕ. Θετικές τάσεις ως προς την τουριστική αγορά. Διαρκής τάση ζήτησης τουριστικών προτύπων ειδικών μορφών τουρισμού με αιχμή τις «διακοπές

με δράση». Υλοποίηση σχεδίου ολοκληρωμένου τουριστικού προϊόντος και της δημιουργίας τουριστικών εμπειριών . Ύπαρξη υψηλής αξίας φυσικών νέων τουριστικών προϊόντων (**ιαματικός τουρισμός**) και τουριστικών πακέτων με έμφαση στον τουρισμό εμπειριών. Επέκταση της τουριστικής σαιζόν μέσα από το σχεδιασμό και τουριστικών προϊόντων.

Δυνατά σημεία της ΠΑΜΘ είναι επίσης η θρακομακεδονική κουζίνα με στοιχεία πολιτικής μαγειρικής, και ιδιαίτερα το συγκριτικό πλεονέκτημα της ΠΑΜΘ στον τομέα του θερμαλισμού είναι ο συνδυασμός των ιαματικών πηγών της και του γενικότερου βιοκλίματος που ευνοεί εξαιρετικά την ανάπτυξη σχετικής επιχειρηματικότητας και επενδύσεων.

Στα δυνατά σημεία επίσης για την ανάπτυξη του ιαματικού τουρισμού είναι: □ η μικρή απόσταση των πηγών από τη θάλασσα και τις παραλίες (συνδυασμός της εκδρομής στην παραλία με επίσκεψη στις Λουτροπόλεις, και πιθανός μελλοντικός συνδυασμός τους σε κάποιες από αυτές με κέντρα θαλασσοθεραπείας), □ άμεση γειτνίαση με υδροβιότοπους εθνικής σημασίας, □ δυνατότητα εκμετάλλευσης και ανάδειξης του μοντέλου του εναλλακτικού τουρισμού (αγροτουρισμός, φυσιολατρικός τουρισμός, κ.α.), □ ύπαρξη σταθερού αριθμού χρηστών από την τοπική κοινωνία, □ μη ύπαρξη ανταγωνιστικού θερμαλιστικού κέντρου στην ευρύτερη περιοχή, □ μη ύπαρξη δεσμεύσεων για τον τρόπο διαχείρισης των υφιστάμενων εγκαταστάσεων.

4.2 Αδύνατα σημεία - Μειονεκτήματα

Χαμηλοί ρυθμοί ανάπτυξης και σταδιακή μείωση του περιφερειακού ΑΕΠ. Μικρή συμμετοχή του τουριστικού τομέα στο Περιφερειακό ΑΕΠ. Υψηλό ποσοστό ανεργίας και ειδικά στους νέους. Ελλιπής κατάρτιση και επιμόρφωση της παραγωγικής δύναμης της ΑΜΘ σε υπηρεσίες και επαγγέλματα που σχετίζονται με τον τουρισμό. Αδυναμία αξιοποίησης του αεροδρομίου της Αλεξανδρούπολης ή και της Καβάλας. Χαμηλές επιδόσεις στις περισσότερες κατηγορίες ανταγωνιστικότητας του τουριστικού τομέα της Περιφέρειας σε σύγκριση με τις πιο ανεπτυγμένες περιοχές της Ελλάδας. Έλλειψη συνολικής ταυτότητας της περιφέρειας ως ενιαίου τουριστικού προορισμού. Μικρό ποσοστό κλινών στο σύνολο της χώρας (2,7%) και χαμηλή ποιότητα κλινών (κυριαρχούν οι 2** και 3*** κλίνες). Χωρική/χρονική

ανισοκατανομή , κορεσμός στη Θάσο και την παραλιακή ζώνη Καβάλας, και έλλειψη προσφοράς στο εσωτερικό/υψηλή ζήτηση κατά τους θερινούς. Απαγόρευση διέλευσης τουριστικών λεωφορείων από την Ελληνοσυνοριακή διάβαση της Νυμφαίας που λειτουργεί αρνητικά στην επισκεψιμότητα της. Έλλιπής μέχρι σήμερα αξιοποίηση και προβολή του πολιτιστικού κεφαλαίου. Ανεπαρκής κινητοποίηση και συντονισμός των αρμοδίων φορέων για την προβολή και αξιοποίηση του πολιτιστικού κεφαλαίου, ανεπαρκείς συνεργασίες με αποσπασματική χρηματοδότηση πολιτιστικών δράσεων. Ανυπαρξία κανονιστικών διατάξεων για τις ενταγμένες περιοχές στο δίκτυο Natura 2000. Απουσία φορέα διαχείρισης τουριστικού προορισμού.

Ανεπαρκής κινητοποίηση και συντονισμός των αρμοδίων φορέων για την προβολή και αξιοποίηση του πολιτιστικού κεφαλαίου και των φυσικών πόρων, ανεπαρκείς συνεργασίες μετά αποσπασματική χρηματοδότηση πολιτιστικών δράσεων. Έλλειψη εμπειρίας στον τομέα του ιαματικού τουρισμού, κακή προσβασιμότητα προς τις ιαματικές πηγές, έλλειψη επιχειρηματικής κουλτούρας από τους Δήμους, μείωση των χρηματοδοτήσεων τα τελευταία χρόνια λόγω οικονομικής κρίσης, μεγάλη γραφειοκρατία για την αδειοδότηση των πηγών, μικρός βαθμός αναγνωρισιμότητας των ιαματικών πόρων της ΑΜΘ.

4.3 Ευκαιρίες

Δικτύωση του τουριστικού κλάδου με κλάδους που επηρεάζουν άμεσα το τουριστικό προϊόν (εστίαση, μεταφορές, εμπόριο, μεταποίηση) Δημιουργία ανταγωνιστικών τουριστικών προορισμών στη Βόρεια Ελλάδα με άξονες τον πολιτισμό και το περιβάλλον. Ένταξη low cost εταιρειών σε περιφερειακά αεροδρόμια της ΑΜΘ. Ένταξη του αεροδρομίου της Καβάλας στο πλαίσιο της αξιοποίησης των 14 περιφερειακών αεροδρομίων. Τουριστική προβολή Πολιτιστικών θεσμών με διαχρονική παρουσία (π.χ. Ελευθέρια, καρναβάλι). Αξιοποίηση Τεχνολογιών Πληροφορικής και Επικοινωνιών για την προώθηση πολιτιστικών δράσεων μέσα από το JTI target. Αξιοποίηση χρηματοδοτικών εργαλείων της νέας προγραμματικής περιόδου και του ΠΕΠ ΑΜΘ 2014-2020 με ενέργειες προώθησης προϋπολογισμού 5,5 εκ. € Αξιοποίηση διασυνοριακών προγραμμάτων. Δικτύωση του κλάδου του ιαματικού τουρισμού μέσω συνδέσμου των δήμων καθώς και με κλάδους που επηρεάζουν άμεσα το τουριστικό προϊόν. Δυνατότητα να ωφεληθεί η χώρα και η

ΠΑΜΘ πολύ ως πάροχος υπηρεσιών ιαματικού τουρισμού με την εφαρμογή της Ευρωπαϊκής οδηγίας.

Ευκαιρίες επίσης προκύπτουν από τη βελτίωση της προσβασιμότητας προς την περιφέρεια και τους ιαματικούς πόρους της, την ολοκλήρωση σημαντικών θεσμικών ρυθμίσεων, την βελτίωση του ευρύτερου πολιτικού και οικονομικού περιβάλλοντος, τη διεθνή τάση για στροφή των τουριστικών προτιμήσεων σε μορφές που υπάρχουν στην περιφέρεια σε αφθονία και στην ύπαρξη σημαντικών χρηματοδοτικών μέσων για την υλοποίηση των διαφόρων επενδυτικών πρωτοβουλιών του τουριστικού τομέα. Οι Δήμοι και οι τοπικές κοινωνίες αντιλαμβάνονται πλήρως τις δυνατότητες τους, η κεντρική κυβέρνηση θέτοντας τον ιαματικό τουρισμό ως προτεραιότητα ολοκληρώνει με ταχείς ρυθμούς όλες τις εκκρεμότητες στο θεσμικό πλαίσιο ενώ παράλληλα οι διεθνείς επενδυτές με ενδιαφέρον παρατηρούν τις εξελίξεις αυτές.

Ευκαιρία επίσης προκύπτει λόγω του εκμηδενισμού των αποστάσεων και κατάργησης των συνόρων στα πλαίσια της ΕΕ, της βελτίωσης του μορφωτικού επιπέδου των ταξιδιωτών, της αυξανόμενης μετακίνησης ατόμων της τρίτης ηλικίας για περισσότερες υπηρεσίες υγείας, της ανάπτυξης του κοινωνικού τουρισμού, της τάσης για πιο υγιεινούς και εναλλακτικούς τρόπους διαβίωσης, της αναζήτησης τουλάχιστον του 10% των Ευρωπαίων εκτός εθνικών συνόρων υπηρεσιών που σχετίζονται με την υγεία σε λογικά οικονομικά πλαίσια ,κάθε εποχή του χρόνου, ο χαμηλός σχετικά ανταγωνισμός στο εσωτερικό, η αύξηση των τουριστών στη χώρα, η ραγδαία αύξηση των τουριστών ασθενών.

Τα τελευταία χρόνια υπάρχει προσφορά ελκυστικών πακέτων και υπηρεσιών εναλλακτικών μορφών τουρισμού . Επίσης, άνω του 25% των ευκατάστατων Ευρωπαίων ταξιδιωτών αναζητούν πρωτότυπες βιωματικές εμπειρίες και τουριστικές υπηρεσίες. Ευοίωνες προοπτικές ανάπτυξης του Τουρισμού Υγείας- Θερμαλισμού είναι το νέο θεσμικό πλαίσιο περί ιατρικού και ιαματικού τουρισμού) , η εφαρμογή της ευρωπαϊκής οδηγίας 24/2011 από τον Οκτώβριο του 2013 , η νομοθετική υποστήριξη του ιατρικού τουρισμού, η πρωτοβουλία για ένταξη της υδροθεραπείας στην πρωτοβάθμια φροντίδα υγείας, η παραμονή της λουτροθεραπείας και της αεροθεραπείας στον κατάλογο ΕΟΠΥΥ, η ένταξη δράσεων του ιαματικού τουρισμού στον αναπτυξιακό νόμο και κυρίως η αναγνώριση των ιαματικών πηγών.

Επιπλέον υπάρχουν δυνατότητες χρηματοδότης για τον εκσυγχρονισμό των εγκαταστάσεων από τον νέο αναπτυξιακό νόμο, από την αναμενόμενη πρόσκληση του ΕΠΑΝΕΚ, από την ΟΧΕ ΟΡΕΙΝΟΥ ΟΓΚΟΥ του ΠΕΠ ΑΜΘ όπως σχεδιάζεται, από το INTERREG και από το LEADER.

4.4 Απειλές

Οι απειλές που μπορούν να εμποδίσουν την αναπτυξιακή προσπάθεια του ιαματικού τουρισμού της περιοχής εντοπίζονται κατά κύριο λόγο στο εξωτερικό περιβάλλον με την αστάθεια στα κοινωνικοοικονομικά μεγέθη των γειτονικών περιοχών και στην πιθανή αύξηση της ανταγωνιστικότητας των ομοειδών προϊόντων και υπηρεσιών από αυτές αλλά και στο εσωτερικό περιβάλλον με την υιοθέτηση ευκαιριακών αναπτυξιακών πρακτικών «γρήγορου κέρδους» και κατά συνέπεια σχετικά μεγάλος ανταγωνισμός από το εξωτερικό. Η μεγάλη γραφειοκρατία που αφορά στην αναγνώριση των ιαματικών πηγών, καθώς απαιτούνται διαδικασίες πιστοποίησης των ιαματικών πηγών. Η συνέχιση της συρρίκνωσης του Περιφερειακού ΑΕΠ. Οι οικονομικές εξελίξεις και η οικονομική κρίση στην Ελλάδα σε συνάρτηση με το γεγονός που επηρεάζει την εγχώρια τουριστική ζήτηση. Αρνητικό περιβάλλον για την επιχειρηματικότητα στην Ελλάδα. Ευμετάβλητη τουριστική αγορά και έντονος διεθνής και ευρωπαϊκός ανταγωνισμός Υπέρβαση της φέρουσας ικανότητας στις τουριστικά ανεπτυγμένες περιοχές και έλλειψη ανταγωνιστικότητάς των εγκαταστάσεων των ιαματικών πηγών. Κίνδυνος υποβάθμισης περιβαλλοντικών πόρων και οικοσυστημάτων. Συνέχιση της τουριστικής υπερσυγκέντρωσης σε συγκεκριμένους τουριστικούς θύλακες. Αναποτελεσματικότητα στην αξιοποίηση και προστασία του περιβαλλοντικού κεφαλαίου λόγω της περιπλοκότητας του θεσμικού πλαισίου και τις συχνές επικαλύψεις αρμοδιοτήτων. Διαιώνιση των χαμηλών συνεργιών των ΟΤΑ με τους φορείς διαχείρισης περιβαλλοντικών και πολιτιστικών πόρων. Έλλειμμα σχεδιασμού σε περιοχές ειδικού ενδιαφέροντος (περιοχές του Δικτύου NATURA 2000,0 παράκτιες, νησιωτικές, ορεινές). Διαιώνιση των χαμηλών συνεργιών των ΟΤΑ με την Περιφέρεια στον τομέα του τουρισμού. Η μείωση της ασφαλιστικής δαπάνης για την ιαματική θεραπεία. Οι αργές διαδικασίες για την αναγνώριση των πηγών, η υποχρέωση προσαρμογής στις προδιαγραφές εντός πενταετίας. Το μη καταγεγραμμένο επενδυτικό ενδιαφέρον. Η έλλειψη προβολής σε θεματικές εκθέσεις και σε ειδικές κατηγορίες επισκεπτών πχ ΑμεΑ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ V

ΟΔΙΚΟΣ ΧΑΡΤΗΣ

Ο οδικός χάρτης διατυπώνεται με στόχο, κυρίως να προσδιορίσει, τα πεδία παρέμβασης που επιβάλει ο ολοκληρωμένος σχεδιασμός, να προσδιορίσει το μείγμα των ενεργειών ανά παρέμβαση και να διατυπώσει μια τάξη μεγέθους του ύψους των απαιτούμενων επενδύσεων. Από την άλλη πλευρά, ως προς τις χρηματοδοτικές πηγές, αυτές διατυπώνονται στο πλαίσιο ενός μοντέλου πολυμερούς χρηματοδότησης, με έμφαση στις δημόσιες επενδύσεις οι οποίες μπορούν να συμβάλουν στη μόχλευση ιδιωτικών πόρων. Ο πολυμερής χαρακτήρας προκρίνεται στη βάση της ευδιάκριτης ανάγκης, μιας , αντίστοιχα, πολυμερούς συνεργασίας μεταξύ των δυο βαθμών αυτοδιοίκησης, αναγνωρίζοντας πως, η αξιοποίηση κάθε ΙΦΠ, συνιστά προφανώς μια τοπική υπόθεση, το αποτέλεσμα της οποίας όμως μπορεί να επιφέρει θετικές περιφερειακές επιπτώσεις.

Έτσι παρακάτω διατυπώνεται ένας οδικός χάρτης αξιοποίησης, ανάδειξης και ένταξης των ΙΦΠ της ΑΜΘ, με στόχο τη διεύρυνση του τουριστικού προϊόντος και την ταυτοποίηση της περιοχής ως προορισμό τουρισμού υγείας – ευεξίας,

5.1 Το Όραμα

Το Επιχειρησιακό πρόγραμμα της ΠΑΜΘ για την ανάπτυξη του ιαματικού τουρισμού έχει στόχο την υποστήριξη της συνολικής προσπάθειας αξιοποίησης του φυσικού αυτού πόρου , ώστε να δημιουργηθεί ένας νέος πόλος έλξης που σε συνδυασμό και με σεβασμό στο πλούσιο λοιπό φυσικό περιβάλλον , τα αρχαία και βυζαντινά μνημεία , τους παραδοσιακούς ήχους και τις γεύσεις, ενισχυμένα με τις σύγχρονες απολαύσεις και εμπειρίες, θα δώσει ένα επιπλέον πλεονέκτημα στον τόπο για την αναγνωρισιμότητα και την ανάπτυξη, προς όφελος των πολιτών.

5.2 Επενδυτικό πρόγραμμα, χρηματοδοτικά σενάρια

Από τους επτά ιαματικούς πόρους της ΠΑΜΘ, οι έξι είναι αναγνωρισμένοι με αποφάσεις δημοσιευμένες σε ΦΕΚ, ενώ ολοκληρώνεται η διαδικασία και για τις ιαματικές πηγές Σαμοθράκης.

Είναι προφανές ότι η ανάπτυξη του ιαματικού τουρισμού στην ΠΑΜΘ πρέπει να βασίζεται σε ένα συνολικό πρόγραμμα που να περιλαμβάνει επενδύσεις τόσο στον τομέα της προσβασιμότητας, όσο και στην αναβάθμιση των εσωτερικών εγκαταστάσεων κάθε φυσικού πόρου, την διαμόρφωση του περιβάλλοντος χώρου, έργα διασύνδεσης με άλλους φυσικούς πόρους αλλά και ενέργειες δημοσιότητας, δικτύωσης, κατάρτισης των εργαζομένων και λοιπές δράσεις. Ταυτόχρονα απαιτούνται προγράμματα επισκέψεων στον ευρύτερο χώρο εκάστου πόρου, σε περιοχές προστατευόμενου φυσικού κάλλους, σε αρχαιολογικούς τόπους, σε θρησκευτικά μνημεία, σε μοναστήρια και εξωκκλήσια, σε μουσεία και πολιτιστικούς χώρους, σε πανηγύρια και φεστιβάλ, σε οινοποιία και γιορτές γαστρονομίας, σε ότι καθορίζει το χθες και το σήμερα αυτού του τόπου.

Πιο αναλυτικά τα έργα καταγράφονται ανά μέτρο ως εξής και με την επισήμανση περί του βραχυπρόθεσμου (BP/ΣΜΑ) και του μεσομακροπρόθεσμου εκάστης δράσης. Να σημειωθεί επίσης ότι οι προσεγγιστικοί προϋπολογισμοί έγιναν με βάση τους ενδεικτικούς προϋπολογισμούς των έργων των Αβδήρων, της Μύκης και των Ελευθερών:

Πίνακας 5.1 - Δράσεις Μέτρου 1: Αναβάθμιση των Λουτρικών εγκαταστάσεων - Έργα συντηρήσεων, εκσυγχρονισμού και επεκτάσεων 30.500.000€

ΔΡΑΣΕΙΣ	ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ
Αναβάθμιση εγκαταστάσεων θερμών Μύκης	1.500.000€
Αναβάθμιση εγκαταστάσεων λουτρών Αβδήρων	1.000.000€
Αναβάθμιση εγκαταστάσεων Θερμών Δράμας	2.000.000€
Αναβάθμιση εγκαταστάσεων Τραιανούπολης	2.000.000€
Αναβάθμιση εγκαταστάσεων λουτρών Σαμοθράκης	2.000.000€
Αναβάθμιση εγκαταστάσεων λουτρών Κρηνίδων	2.000.000€
Αναβάθμιση εγκαταστάσεων λουτρών Ελευθερών	20.000.000€

Πίνακας 5.2 - Δράσεις Μέτρου 2: Αξιοποίηση περιβάλλοντα χώρου 5.500.000€

ΔΡΑΣΕΙΣ	ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ
Ανάπλαση περιβάλλοντα χώρου λουτρών Μύκης	700.000€
Ανάπλαση περιβάλλοντα χώρου λουτρών Αβδήρων	500.000€
Ανάπλαση περιβάλλοντα χώρου λουτρών Δράμας	800.000€
Ανάπλαση περιβάλλοντα χώρου λουτρών Τραιανούπολης	500.000€
Ανάπλαση περιβάλλοντα χώρου λουτρών Σαμοθράκης	500.000€
Ανάπλαση περιβάλλοντα χώρου λουτρών Κρηνίδων - διαμόρφωση εργαστηρίων καλλυντικών και αγγειοπλαστικής	500.000€
Ανάπλαση περιβάλλοντα χώρου λουτρών Ελευθερών	2.000.000€

Πίνακας 5.3 Δράσεις Μέτρον 3: Έργα βελτίωσης της οδικής πρόσβασης 4.000.000€

ΔΡΑΣΕΙΣ	ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ
Βελτίωση βατότητας οδού προς ιαματικές πηγές	1.000.000€
Βελτίωση οδού προς λουτρά Παρανεστίου Δράμας	3.000.000€

Πίνακας 5.4 Δράσεις Μέτρον 4: Διασύνδεση με λοιπούς φορείς που δραστηριοποιούνται στον τουριστικό τομέα της ευρύτερης περιοχής 1.750.000€

ΔΡΑΣΕΙΣ	ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ
Δημιουργία πακέτου περιήγησης της ευρύτερης περιοχής των λουτρών Δράμας σε συνεργασία με τα τουριστικά γραφεία , τον φορέα διαχείρισης οροσειράς Ροδόπης, των οινοποιείων Δράμας της περιφέρειας και του δήμου . Προμήθεια minibus.	250.000€
Δημιουργία πακέτου περιήγησης της ευρύτερης περιοχής Καβάλας σε συνεργασία με τοπικούς φορείς	250.000€
Δημιουργία πακέτου περιήγησης ευρύτερης περιοχής λουτρών Αβδήρων σε συνεργασία με ΕΦΑ, Περιφέρεια, φορέα Βιστωνίδα	250.000€
Δημιουργία πακέτου περιήγησης Έβρου σε συνεργασία με τον Φορέα δέλτα Έβρου , τους Δήμους , την ΕΦΑ,	250.000€
Δημιουργία πακέτου περιήγησης της Σαμοθράκης σε συνεργασία με ΕΦΑ Δήμο και Περιφέρεια	250.000€
Δημιουργία πακέτου περιήγησης περιοχής Μύκης ΠΕ Ξάνθης	250.000€
Δημιουργία πακέτου περιήγησης περιοχής πηγών Ελευθερών	250.000€

Πίνακας 5.5 Δράσεις Μέτρον 5. Κοινές δράσεις προώθησης ιαματικών πηγών 1.100.000€

ΔΡΑΣΕΙΣ	ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ
Τεχνική βοήθεια υλοποίησης προγράμματος	300.000€
Δημιουργία δικτύου ιαματικών πόρων ΠΑΜΘ – συμμετοχή σε εκθέσεις, παραγωγή εντύπου , κοινή ιστοσελίδα κλπ	300.000€
Δημιουργία φεστιβάλ προβολής λουτρών ΠΑΜΘ- ανοιχτά λουτρά	500.000€

5.8 Αντιστοίχιση προτάσεων με δυνητικές πηγές χρηματοδότης

Το πρόγραμμα χρηματοδότης της ανάδειξης του ιαματικού τουρισμού στην ΠΑΜΘ μπορεί να καλυφθεί από το ΠΕΠ ΑΜΘ , από το ΠΔΕ της ΠΑΜΘ, από διασυνοριακά προγράμματα καθώς και από ιδιωτικές επενδύσεις.

Πίνακας 5.8.1 ΠΕΠ ΑΜΘ Σύνολο 14.300.000€

ΔΡΑΣΕΙΣ	ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ
Αναβάθμιση εγκαταστάσεων θερμών Μύκης	1.500.000€
Αναβάθμιση εγκαταστάσεων λουτρών Αβδήρων	1.000.000€
Αναβάθμιση εγκαταστάσεων Θερμών Δράμας	2.000.000€
Αναβάθμιση εγκαταστάσεων Τραιανούπολης	2.000.000€
Αναβάθμιση εγκαταστάσεων λουτρών Σαμοθράκης	2.000.000€
Αναβάθμιση εγκαταστάσεων λουτρών Κρηνίδων	2.000.000€
Ανάπλαση περιβάλλοντα χώρου λουτρών Μύκης	700.000€
Ανάπλαση περιβάλλοντα χώρου λουτρών Αβδήρων	500.000€
Ανάπλαση περιβάλλοντα χώρου λουτρών Δράμας	800.000€
Ανάπλαση περιβάλλοντα χώρου λουτρών Τραιανούπολης	500.000€
Ανάπλαση περιβάλλοντα χώρου λουτρών Σαμοθράκης	500.000
Ανάπλαση περιβάλλοντα χώρου λουτρών Κρηνίδων - διαμόρφωση εργαστηρίων καλλυντικών, αγγειοπλαστικής	500.000€
Τεχνική βοήθεια υλοποίησης προγράμματος	300.000€

Πίνακας 5.8.2 ΠΟΡΟΙ ΔΗΜΩΝ 1.750.000€

ΔΡΑΣΕΙΣ	ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ
Δημιουργία πακέτου περιήγησης της ευρύτερης περιοχής των λουτρών Δράμας σε συνεργασία με τα τουριστικά γραφεία , τον φορέα διαχείρισης οροσειράς Ροδόπης ,των οινοποιείων Δράμας της περιφέρειας και του δήμου	250.000€
Δημιουργία πακέτου περιήγησης ευρύτερης περιοχής Ελευθερών	250.000€
Δημιουργία πακέτου περιήγησης της ευρύτερης περιοχής Καβάλας σε συνεργασία με τοπικούς φορείς	250.000€
Δημιουργία πακέτου περιήγησης ευρύτερης περιοχής λουτρών Αβδήρων σε συνεργασία με ΕΦΑ, Περιφέρεια, φορέα Βιστωνίδα	200.000€
Δημιουργία πακέτου περιήγησης Έβρου σε συνεργασία με τον Φορέα, τους Δήμους, την ΕΦΑ,	250.000€
Δημιουργία πακέτου περιήγησης της Σαμοθράκης σε συνεργασία με ΕΦΑ Δήμο και Περιφέρεια	250.000€
Δημιουργία πακέτου περιήγησης περιοχής Μύκης	250.000€

Πίνακας 5.8.3 INTERREG 800.000€

ΔΡΑΣΕΙΣ	ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ
Δημιουργία δικτύου ιαματικών πόρων ΠΑΜΘ – συμμετοχή σε εκθέσεις, παραγωγή εντύπου , κοινή ιστοσελίδα κλπ	300.000€
Δημιουργία φεστιβάλ προβολής λουτρών ΠΑΜΘ- ανοιχτά λουτρά	500.000€

Πίνακας 5.8.4 ΠΔΕ ΠΑΜΘ 4.000.000€

ΔΡΑΣΕΙΣ	ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ
Βελτίωση βατότητας οδών ιαματικών πηγών	1.000.000€
Βελτίωση οδού προς λουτρά Δράμας	3.000.000€

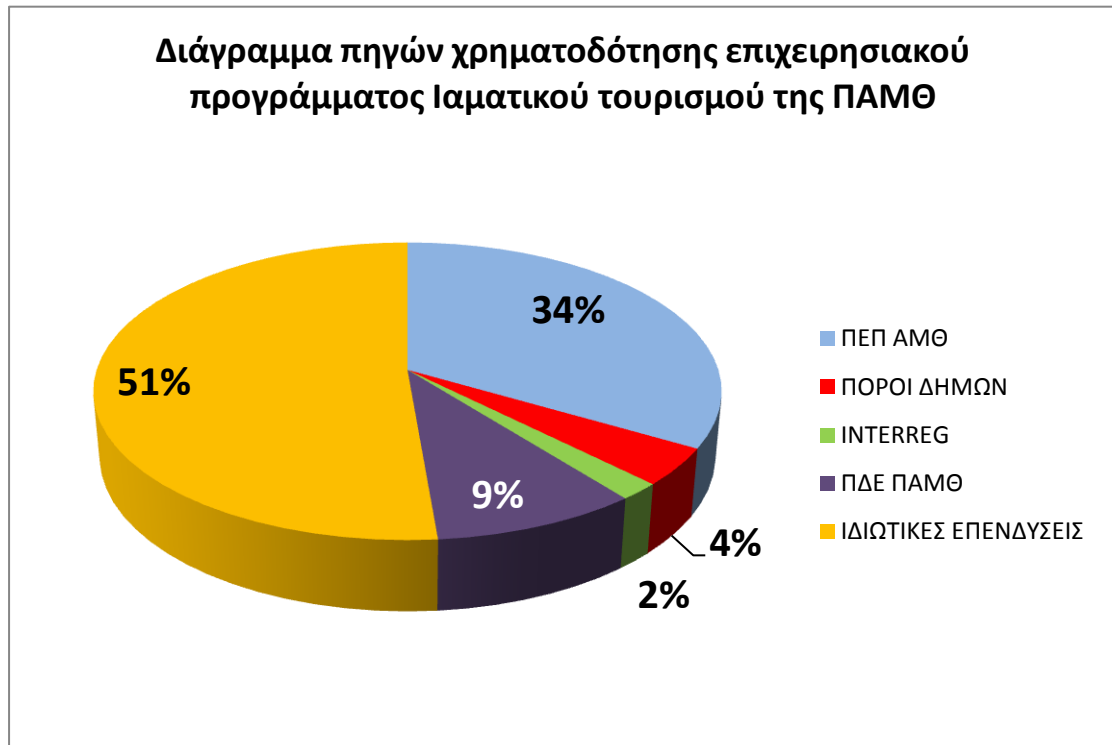
Πίνακας 5.8.5 *ΙΔΙΩΤΙΚΕΣ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ 22.000.000€ -Ενίσχυση από τον αναπτυξιακό νόμο 4399/2016. (Αριθμ. 3597 6 - 29/03/2018 «Νέες ανεξάρτητες ΜΜΕ»)-LEADER*

ΔΡΑΣΕΙΣ	ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ
Ανάπλαση περιβάλλοντα χώρου λουτρών Ελευθερών	2.000.000€
Αναβάθμιση εγκαταστάσεων λουτρών Ελευθερών	20.000.000€

Πίνακας 5.8.6 *Χρηματοδοτήσεις ανά πηγή επιχειρησιακού προγράμματος ιαματικού τουρισμού της ΠΑΜΘ*

<i>Πηγές χρηματοδότησης</i>	<i>Ποσά</i>
<i>ΠΕΠ ΑΜΘ</i>	<i>14.300.000€</i>
<i>ΠΟΡΟΙ ΔΗΜΩΝ</i>	<i>1.750.000€</i>
<i>INTERREG</i>	<i>800.000€</i>
<i>ΠΑΕ ΠΑΜΘ</i>	<i>4.000.000€</i>
<i>ΙΔΙΩΤΙΚΕΣ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ</i>	<i>22.000.000€</i>
<i>Συνολικές επενδύσεις</i>	<i>42.850.000,00 €</i>

Διάγραμμα 5.8.1 Πηγές χρηματοδότησης επιχειρησιακού προγράμματος Ιαματικού τουρισμού της ΠΑΜΘ

VI ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Είναι φαίνεται η κατάλληλη χρονική περίοδος, τόσο λόγω της οργανωμένης μορφής των Δήμων που διαθέτουν ΙΦΠ , όσο και λόγω της ρύθμισης από το κράτος σε ικανοποιητικό βαθμό του κανονιστικού περιβάλλοντος αδειοδοτήσεων, να προχωρήσουν οι αξιοποιήσεις των ΙΦΠ της Περιφέρειας.

Επιπλέον, τόσο η ανάπτυξη ενός παγκόσμιου τουριστικού ρεύματος φίλων των διακοπών της εμπειρίας του τοπικού φυσικού και πολιτιστικού αποθέματος, σε συνδυασμό με τις υπηρεσίες υγείας και ευεξίας, όσο και η ιδιαίτερα σημαντική γεωστρατηγική θέση της ΠΑΜΘ, η καλή κατάστασή των μεταφορών , η δυνατότητα προσέλκυσης λόγω της μικρής απόστασης και της πλούσιας προσφοράς ομορφιάς, ιστορίας, πολιτισμού, πολλών εκατομμυρίων επισκεπτών από τις γειτνιάζουσες χώρες, αλλά και τα χρηματοδοτικά εργαλεία, καθιστούν τις συνθήκες ανάπτυξης και του Ιαματικού Τουρισμού, ιδανικές .

Η ύπαρξη των εξαιρετών ιαματικών φυσικών πόρων, η προσθήκη νέων υπηρεσιών από τις λουτρικές μονάδες, η διαμόρφωση οργανωμένων χώρων ευεξίας, σε συνδυασμό με την πλούσια πολιτιστική και ιστορική κληρονομιά, το φυσικό περιβάλλον και τη τοπική γαστρονομία, μπορούν να αποτελέσουν σημαντικούς παράγοντες επιτυχίας και συμβολής στη μετατροπή της ΠΑΜΘ εκτός από προορισμό των καλοκαιρινών διακοπών, σε τόπο παροχής υπηρεσιών υψηλής προστιθέμενης αξίας στον ιαματικό τουρισμό αλλά και τον τουρισμό ευεξίας.

Η αποδοχή από όλους της ύπαρξης των δικτυώσεων τόσο σε επίπεδο χώρας μέσω της συμμετοχής στον Σύνδεσμο Δήμων Ιαματικών Πηγών Ελλάδας ΣΔΙΠΕ, όσο και σε επίπεδο Περιφέρειας Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης με την δημιουργία ενός cluster διεκδικήσεων αξιοποίησης και προώθησης - προβολής του κοινού προϊόντος της υγείας και ευεξίας, είναι στοιχείο προόδου για τον τομέα αυτό. Να σημειωθεί ότι από τον ΣΔΙΠΕ προωθείται η συγκρότηση ενός Ευρωπαϊκού Ομίλου Εδαφικής Συνεργασίας ΕΟΕΣ με στόχο την μετάβαση σε ένα επόμενο στάδιο, όπου θα πρέπει

να θέσει στο επίκεντρο, την αξιοποίηση της ευρωπαϊκής εμπειρίας, σε όλες εκείνες τις κρίσιμες παραμέτρους που συνθέτουν μια σύγχρονη λουτρόπολη⁶².

Με την παρούσα εργασία αναδεικνύεται η ανάγκη όλων των ανωτέρω και προτείνεται ένας συγκροτημένος σχεδιασμός δράσεων. Το σύνολο του έργου 42.850.000 ευρώ, αποτελεί μια επένδυση δημόσια και ιδιωτική που είναι εφικτό να διατεθεί, αποδίδοντας πολλαπλάσια αποτελέσματα για την ΠΑΜΘ. Αφορά ένα πρόγραμμα συνεκτικό, ολιστικό και δυναμικό, με έργα που θα αποτελέσουν ένα πολλαπλασιαστική ανάπτυξης, αυξάνοντας τον κύκλο εργασιών σε ένα σύνολο εμπλεκομένων επιχειρήσεων, ενισχύοντας ταυτόχρονα την επισκεψιμότητα στην ΠΑΜΘ και ενδυναμώνοντας το συγκριτικό πλεονέκτημα της περιοχής ως τόπου διακοπών για το σύνολο του έτους, με βάση το ανθρώπινο δυναμικό, τον πολιτιστικό της κεφάλαιο και με σεβασμό στην ιστορία και φυσικό της απόθεμα. Ένα έργο με όραμα και ρεαλισμό ταυτόχρονα, που θα δώσει διάρκεια και μέλλον σε έναν τόπο, όπου οι άνθρωποι με σεβασμό στην κληρονομιά τους, μπορούν να οικοδομήσουν τη συνέχεια και το σύγχρονο αύριο, εδώ στην Περιφέρεια Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης.

Εικόνα 2: Το τουριστικό λογότυπο της Περιφέρειας ΑΜΘ

⁶² <http://www.thermalsprings.gr/index.php/el/nea-anakoinoseis-2/513-ousiodes-kai-megali-symmetoxi-to-ds-tou-sdipe-stin-kythno>

ΠΗΓΕΣ

Ελληνική και ξένη βιβλιογραφία

- Αξιολόγηση, αναθεώρηση και εξειδίκευση του περιφερειακού πλαισίου χωροταξικού σχεδιασμού και αειφόρου ανάπτυξης Περιφέρειας Αν. Μακεδονίας και Θράκης Φάση Α' - Στάδιο Α2 Αύγουστος 2013
- Στρατηγικό & Επιχειρησιακό Σχέδιο Τουριστικής Ανάπτυξης Περιφέρειας ΑΜΘ-ΕΤΑΜ ΑΕ
- Δημήτρης Κούτουλας (2001), Ο θεωρητικός προσδιορισμός του Τουριστικού προϊόντος ως Βασική Προϋπόθεση του Τουριστικού Marketing διδακτορική διατριβή - Πανεπιστήμιο Χίου, "Εισαγωγή στον Τουρισμό και την Τουριστική Οικονομία-Πανεπιστήμιο Πατρών"
- Τουριστική Οικονομική, Δημήτρης Λαγός, Εκδόσεις Κριτική, Αθήνα 2005, σελ. 42-43
- Εισαγωγή στον Τουρισμό, Συγγραφέας: ΗΓΟΥΜΕΝΑΚΗΣ Ν.- ΚΡΑΒΑΡΙΤΗΣ Κ.-ΛΥΤΡΑΣ Π. Εκδότης: INTERBOOKS Αθήνα 1999, σελ. 47-48
- Βιώσιμη Τουριστική Ανάπτυξη και Περιβάλλον, Χ. Κοκκώσης, Π. Τσάρτας, Εκδόσεις Κριτική, Αθήνα 2001, σελ. 82 Τουριστική Οικονομική, Δημήτρης Λαγός, Εκδόσεις Κριτική, Αθήνα 2005, σελ. 62
- Σταθόπουλος, Δ., (2006), «Εναλλακτικές Μορφές Τουρισμού – Σημαντικός αρωγός στην ανάπτυξη του τουριστικού προϊόντος, από <http://traveldailynews.gr/columns/article/1244>
- Ανδριώτης, Κ. (2008), Αειφορία και Εναλλακτικός Τουρισμός, Εκδόσεις Σταμούλη, Αθήνα
- Τερζάκης, Δ. (2002), «Αθλητικός Τουρισμός μια Νέα Έννοια - Πρόκληση» Ανακτήθηκε στις 20-05-2013, από την ηλεκτρονική Διεύθυνση του Διεθνούς Συμβουλίου Αθλητικού Τουρισμού της Ερευνητικής Μονάδας Ελλάδος, <http://www.sport-tourism.com/>
- Ρήγας Ν, 15 Ιαματικά Λουτρά της Ελλάδας, 2012 από: <http://www.kalyterotera.gr/2012/02/15.html>
- Παπαδοπούλου Σ, Η ιστορία των ιαματικών λουτρών και η μετεξέλιξη τους σε spa. Θεσσαλονίκη 2012, πτυχιακή εργασία, σελ.: 65-84

- Σαρακιώτης, Α., (2000), «Ιαματική Λουτροθεραπεία – Ιατρικές Παρατηρήσεις και Εφαρμογές». Ανακτήθηκε στις 02-04-2014, από <http://www.iama.gr/ethno/Therm/sarakiwt.html>
- Ζαχαρόπουλος, Κ. Τα Λουτρά της Ελλάδος - Περιηγητικός Οδηγός, Εκδόσεις Καστανιώτη, Αθήνα 2001
- Αγγελίδης Ζ, Ιαματικές πηγές και λουτρότοποι, Θεσσαλονίκη 2008
- Καραμολέγκου, Μ. (2011), Ο Ιαματικός Τουρισμός και η Ανάπτυξή του στην περίπτωση της Σαντορίνης, Πτυχιακή εργασία, ΑΤΕΙ Ηρακλείου Κρήτης, Τμήμα Τουριστικών Επιχειρήσεων
- Ελληνικός Οργανισμός Τουρισμού, 2014,
- Πολιτιστικός Σύλλογος Παρανεστιωτών Θεσσαλονίκης WWF
- Clifton, J. and Galley G. (2003), «The Motivational and Demographic Characteristics of Research Ecotourists: Operation Wallacea volunteers In SE Sulanesi, Indonesia», Journal of Ecotourism, Vol.3, No.1, pp.69 - 82
- Fennell, D. (2002), «Ecotourism: Where We've Been? Where Going?», Journal of Ecotourism, Vol.10, No.1, pp.1 - 6.

Ηλεκτρονικές σελίδες

- EUROSTAT 2015, <https://ec.europa.eu/eurostat/documents/2995521/7962764/1-30032017-AP-EN.pdf/4e9c09e5-c743-41a5-afc8-eb4aa89913f6>
- <http://www.evros-delta.gr/gr/ethniko-parko/2012-05-02-10-00-35>
- <https://www.culture.gr/el/ministry/SitePages/viewyphresia.aspx?iID=1696>
- <https://www.news247.gr/politismos/ston-katalogo-tis-unesco-o-archaiologikos-choros-ton-filippon.6504584.html#>
- <https://museumfinder.gr/>
- <https://www.cityofxanthi.gr/episkeptes/axiotheata>
- <https://www.emtgreece.com/el/archeological-sites/arxaiologikos-xwros-abdirwn>,
- https://el.wikipedia.org/wiki/%CE%91%CF%81%CF%87%CE%B1%CE%AF%CE%B1_%CE%9C%CE%B1%CF%81%CF%8E%CE%BD%CE%B5%CE%B9%CE%B1,
- https://el.wikipedia.org/wiki/%CE%9D%CE%AF%CE%BA%CE%B7_%CF%84%CE%B7%CF%82_%CE%A3%CE%B1%CE%BC%CE%BF%CE%B8%CF%81%CE%AC%CE%BA%CE%B7%CF%82

- <http://www.egnatia.eu/page/default.asp?la=1&id=23>
- <http://www.alxd.gr/Airport/AirportG.html>
- ramsar.org/://ec.europa.eu/environment/nature/naturaindex_.htm
- Δήμος
Παγγαίου: [http://www.dimospaggaiou.gr/paggaiotour.net/web/guest/companies/~topicarts/view/40048/207?_topicarts_redirect=%2Fweb%2Fguest%2Fcompanies%2F%257E%20%2Ftopic%2F207](http://www.dimospaggaiou.gr/paggaiotour.net/web/guest/companies/~/topicarts/view/40048/207?_topicarts_redirect=%2Fweb%2Fguest%2Fcompanies%2F%257E%20%2Ftopic%2F207)
- Π.Ε Δράμας: <http://www.pedramaseu/..php/el/menu>
- Οικοσκοπιο: <http://www.oikoskopio.gr/map/>
- www.agro-tour_
- http://www.grhotels.gr/GR/BussinessInfo/library/DocLib/Hotels_Total-Country_2017.pdf
- <https://el.wikipedia.org/wiki/%CE%A4%CE%BF%CF%85%CF%81%CE%B9%CF%83%CE%BC%CF%8C%CF%82>
- <http://www.opengov.gr/minenv/?p=5145εγχειρίδιο τουριστικής ταυτότητας Ελλάδας>
- <http://www.gnto.gov.gr/el/%CE%9C%CE%95%CE%9B%CE%95%CE%A4%CE%95%CE%A3>
- <https://www.alternativegreece.gr/WebForms/CategoryDisplay.aspx?ID=20>
- https://www.epoli.gr/teleti-afis-flogas-toys-special-olympics-2014-a-74027.html?category_id=111
- <https://www.didymoteicho.gr/el/didymoteicho/mouseia/temenos-vayazid.html>
- [https://www.alternativegreece.gr/WebForms/CategoryDisplay.aspx?ID=61,](https://www.alternativegreece.gr/WebForms/CategoryDisplay.aspx?ID=61)
- <https://www.alternativegreece.gr/WebForms/CategoryDisplay.aspx?ID=42>
- http://www.opengov.gr/tourism/wpcontent/uploads/downloads/2018/06/s_n_them atikos_tourismos.pdf
- www.kathimerini.gr/897402/opinion/epikairothta/politikh/to-metewro-vhma-toy-iatrikoy-toyris moy
- <https://www.naftemporiki.gr/finance/story/1413400/390-ekat-i-dunitiki-agera-tou-iamatikou-tourismou>
- <http://www.thermalsprings.gr/images/HEALTHY.LIFE.FESTIVAL.pdf>

- Δανάς Μάρκος 2018, <https://business-travelblog.com/2016/04/06/%CE%BC%CE%B1%CF%81%CE%BA%CE%B F%CF%83-%CE%B4%CE%B1%CE%BD%CE%B1%CF%83-%CE%BC%CE%B5-%CF%84%CE%BF%CE%BD-%CE%B5%CE%BA%CF%83%CF%85%CE%B3%CF%87%CF%81%CE% BF%CE%BD%CE%B9%CF%83%CE%BC%CE%BF-%CF%84%CE%BF%CF%85/>
- http://www.et.gr/idoctrnph/search/pdfViewerForm.html?args=5C7QrtC22wEc63YDhn5AeXdtvSoClrL88jqcC5XjbH8liYHTRwL0-OJInJ48_97uHrMts-zFzeyCiBSQOpYnTy36MacmUFCx2ppFvBej56Mmc8Qdb8ZfRJqZnsIAdk8Lv_e6czmhEembNmZCMxLMtQP26mqXK0FRIVCquB4ljbIPmIIP907pBm6ZktSbf-8o
- http://www.et.gr/idoctrnph/search/pdfViewerForm.html?args=5C7QrtC22wEc63YDhn5AeXdtvSoClrL88jqcC5XjbH9_zJjLAILKFuJInJ48_97uHrMts-zFzeyCiBSQOpYnTy36MacmUFCx2ppFvBej56Mmc8Qdb8ZfRJqZnsIAdk8Lv_e6czmhEembNmZCMxLMtUI4m6chmqxW5tbpxQ-60RqWGceh2vh_zafvE0EJIdw
- http://www.et.gr/idoctrnph/search/pdfViewerForm.html?args=5C7QrtC22wFHp_31M9ESQXdtvSoClrL8C7zJqgnbkUUfP1Rf9veiteJInJ48_97uHrMts-zFzeyCiBSQOpYnTy36MacmUFCx2ppFvBej56Mmc8Qdb8ZfRJqZnsIAdk8Lv_e6czmhEembNmZCMxLMtVxPwyHON2YnsQzMsXu0q1CGPbAkLNRHirz5Lg8odRgu
- http://www.et.gr/idoctrnph/search/pdfViewerForm.html?args=5C7QrtC22wFHp_31M9ESQXdtvSoClrL8JyLb-3FFgOhp6k5uE6xNduJInJ48_97uHrMts-zFzeyCiBSQOpYnTy36MacmUFCx2ppFvBej56Mmc8Qdb8ZfRJqZnsIAdk8Lv_e6czmhEembNmZCMxLMtb0IF4eJb7izWEnFgZ95EyLWcH4MFXiaaEcuq9eiYkI2
- http://www.et.gr/idoctrnph/search/pdfViewerForm.html?args=5C7QrtC22wFHp_31M9ESQXdtvSoC

lrL8vq__ztTtDsfNZ8op6Z_wSuJInJ48_97uHrMts-
zFzeyCiBSQOpYnTy36MacmUFCx2ppFvBej56Mmc8Qdb8ZfRJqZnsIAdk8
Lv_e6czmhEembNmZCMxLMtViuQDi7cUJj59mlWdvm9S0LUqRl3rYbFOx
s_yyHjnD0

- http://www.et.gr/idos-nph/search/pdfViewerForm.html?args=5C7QrtC22wFHp_31M9ESQXdtvSoC
lrL8jiNRVGgNfKDuFUDqazHcNeJInJ48_97uHrMts-
zFzeyCiBSQOpYnTy36MacmUFCx2ppFvBej56Mmc8Qdb8ZfRJqZnsIAdk8
Lv_e6czmhEembNmZCMxLMtXjAGbUOp-
7gmf9_DF3IrZCnAl04GZfu1izPlflNkSC-

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Αποσπάσματα από τα ΦΕΚ αναγνώρισης ως Ιαματικών των Πηγών της Περιφέρειας Αν. Μακεδονίας και Θράκης, με την παρουσίαση των τοπογραφικών διαγραμμάτων των αντίστοιχων ΙΦΠ.

1. Πηλοθεραπευτήριο των Κρηνίδων Καβάλας

ΦΕΚ 3635/Β/31.12.14

Signature Not
Verified
Created by
This document was signed
Date: 2015.01.15 10:26:27
EET
Reason: Signature
Unreadable
Unreadable
Type: Private

41831

ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ

ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

ΤΕΥΧΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ

Αρ. Φύλλου 3635

31 Δεκεμβρίου 2014

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

Αναγνώριση των φυσικών πόρων α) νερού, β) πηλού «Λουτρών Κρηνίδων Καβάλας» ως ιαματικών.....	1
Αναγνώριση του φυσικού πόρου «νερό Λουτρών Ν. Απολλωνίας» ως ιαματικού.....	2
Αναγνώριση του φυσικού πόρου «Νερό Κανίστρου Κασσάνδρας Χαλκιδικής» ως ιαματικού.....	3

ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

- Αριθμ. 26744 (1)
Αναγνώριση των φυσικών πόρων α) νερού, β) πηλού «Λουτρών Κρηνίδων Καβάλας» ως ιαματικών.

Η ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ

- Έχοντας υπόψη:
1. Το Ν. 3270/2004 «Αρμοδιότητες του Υπουργείου Τουριστικής Ανάπτυξης και θέματα τουρισμού» (Φ.Ε.Κ. Α' 187), όπως ισχύει.
 2. Το Π.Δ. 85/2012 «Ψευδης και μετονομασία Υπουργείων, μεταφορά και κατάργηση υπηρεσιών» (Φ.Ε.Κ. Α' 141), όπως ισχύει.
 3. Το Π.Δ. 86/2012 «Διορισμός Υπουργών, Αναπληρωτών Υπουργών και Υφυπουργών» (Φ.Ε.Κ. Α' 141).
 4. Το Π.Δ. 112/2014 (ΦΕΚ 179/Α'/29.08.2014) «Οργανισμός Υπουργείου Τουρισμού».
 5. Το υπ' αριθμ. 22979/7.11.2014 (ΦΕΚ 701/Υ.Ο.Δ.Δ./11-11-2014) «Διορισμός Γενικού Γραμματέα Τουριστικής Πολιτικής και Ανάπτυξης στο Υπουργείο Τουρισμού».
 6. Το Ν. 3861/2010 «Ενίσχυση της διαφάνειας με την υποχρεωτική απόδοση νόμων και πράξεων των κυβερνητικών, διοικητικών και αυτοδιοικητικών οργάνων στο διαδίκτυο «Πρόγραμμα Διαύγεια» και άλλες διατάξεις» (Φ.Ε.Κ. Α' 112).
 7. Τις διατάξεις του Ν. 3498/2006 (Φ.Ε.Κ. Α' 230) και ειδικότερα των άρθρων 4 και 5 αυτού, όπως ισχύουν.
 8. Την υπ' αριθμ. 16655/22-12-2006 απόφαση Υπουργού Τουριστικής Ανάπτυξης «Διαδικασία αναγνώρισης ιαματικών φυσικών πόρων» (Φ.Ε.Κ. Β' 1932), όπως τροποποιήθηκε με την υπ' αριθμ. 17414/02-10-2009 (Φ.Ε.Κ. Β' 2215) όμοια απόφαση, την υπ' αριθμ. 1721/04-02-2013 (Φ.Ε.Κ. Β' 188) και 22527/30.10.2014 (Φ.Ε.Κ. Β' 2997/06.11.2014) όμοια τροποποιητική απόφαση Υπουργού Τουρισμού.

9. Την υπ' αριθμ. 13421/01-10-2012 απόφαση Υπουργού Τουρισμού «Συγκρότηση της Επιτροπής Προστασίας Ιαματικών Φυσικών Πόρων του άρθρου 10 του Ν. 3498/2006 (Φ.Ε.Κ. Α' 230)» (Φ.Ε.Κ. Υ.Ο.Δ.Δ. 461), όπως τροποποιήθηκε με τις υπ' αριθμ. 23070/14-10-2013 (Φ.Ε.Κ. Υ.Ο.Δ.Δ. 511) και 15831/15-07-2014 (Φ.Ε.Κ. Υ.Ο.Δ.Δ. 446) όμοιες αποφάσεις.

10. Την υπ' αριθμ. πρωτ. Ε.Ο.Τ. 16644/06.12.2012 αίτηση του Δήμου Καβάλας με συνημμένο φάκελο δικαιολογητικών.

11. Τη σύμφωνη γνώμη της Επιτροπής Προστασίας Ιαματικών Φυσικών Πόρων για την αναγνώριση των φυσικών πόρων α) νερού, β) πηλού «Λουτρών Κρηνίδων Καβάλας» ως ιαματικών (Γνωμοδότηση της 12ης συνεδρίασης/05.06.2014).

12. Το Πρακτικό της 21ης/17.10.2014 συνεδρίασης της ΕΠΙΦΠ.

13. Το υπ' αριθμ. 25747/09.12.2014 διαβιβαστικό έγγραφο της Δ/σης Τουριστικών Επενδύσεων στον Ε.Ο.Τ. για την σχετική πρόταση.

14. Την με αριθμ. πρωτ. 1258/10.12.2014 πρόταση του Ε.Ο.Τ. (αριθμ. πρωτ. 25876/10.12.2014 Υπουργείου Τουρισμού) για την έκδοση υπουργικής απόφασης αναγνώρισης των φυσικών πόρων α) νερού, β) πηλού «Λουτρών Κρηνίδων Καβάλας» ως ιαματικών.

15. Το τοπογραφικό διάγραμμα σε κλίμακα 1:1000 του τοπογράφου μηχανικού Τ.Ε. Παναγιώτη Ξανθόπουλου, εγκεκριμένο από το Τμήμα Μελετών και Τεχνικών Έργων της Διεύθυνσης Τουριστικών Επενδύσεων του Υπουργείου Τουρισμού ως προς την ορθότητα της θέσης του ιαματικού φυσικού πόρου σύμφωνα με τις συντεταγμένες που αναγράφονται στη Γνωμοδότηση της 12ης συνεδρίασης/05.06.2014 και το Πρακτικό της 21ης/17.10.2014 συνεδρίασης της ΕΠΙΦΠ.

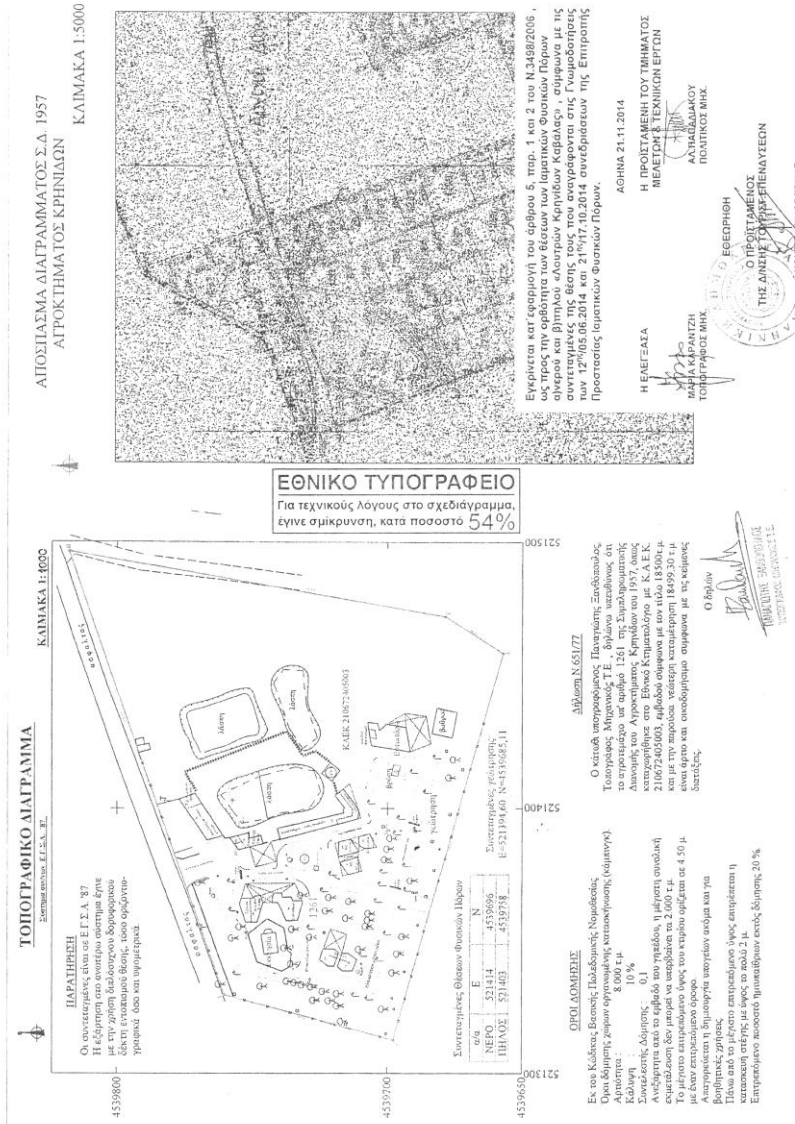
16. Το άρθρο 90 «Έλεγχος των δαπανών που προκαλούν οι κανονιστικές διοικητικές πράξεις» του Κώδικα Νομοθεσίας για την Κυβέρνηση και τα κυβερνητικά όργανα, που κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο του Π.Δ. 63/2005 (Φ.Ε.Κ. 98/Α').

17. Το γεγονός ότι από τις διατάξεις της απόφασης αυτής δεν προκαλείται δαπάνη σε βάρος του κρατικού προϋπολογισμού, αποφασίζουμε:

Άρθρο 1

Αναγνώριση Φυσικών Πόρων ως Ιαματικών

Αναγνωρίζονται ως ιαματικοί οι φυσικοί πόροι α) νερού, β) πηλού «Λουτρών Κρηνίδων Καβάλας» που βρίσκονται

ΔΗΜΟΣ ΚΑΒΑΛΑΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΤΕΧΝΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ
ΤΜΗΜΑ ΜΕΛΕΤΩΝ & ΕΡΓΩΝ

**ΤΟΠΟΓΡΑΦΙΚΟ
ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ**

ΘΕΜΑ ΣΧΕΔΙΟΥ: ΤΗΛΕΦΩΡΑΓΕΥΣΗ ΤΗΣ ΚΡΗΝΙΔΑΣ
ΔΗΜΟΥ ΚΑΒΑΛΑΣ

ΘΕΣΗ: ΤΗΛΕΦΩΡΑΓΕΥΣΗ ΤΗΣ ΚΡΗΝΙΔΑΣ
ΔΗΜΟΥ ΚΑΒΑΛΑΣ

ΚΑΙΜΑΚΕΣ: 1:1000 1:5000 1:50000

ΧΡΟΝΟΣ: ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ 2014

Ο συντάκτης
Καβάλα 01/09/2014

Παναγιώτης Σακελλάριος
Τεχνικός Μηχανικός Γ.Ε.

Ο Διαβιβάτης της Γ.Υ.
Καβάλα 01/09/2014

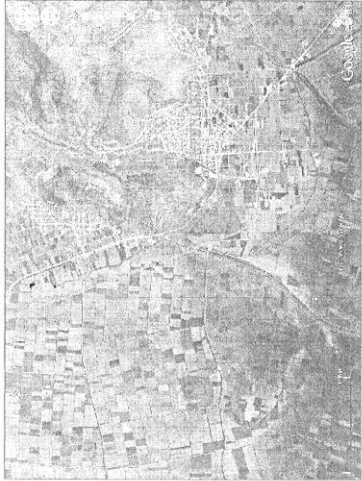

Μιχάλης Φύλλιος
Μηχανικός Μηχανικός

ΑΠΟΣΠΑΣΜΑ ΦΥΛΛΟΥ ΧΑΡΤΟΥ
Γ.Υ.Σ. "ΚΡΗΝΙΔΕΣ"
ΚΑΜΑΚΑ 1:50000

ΔΟΡΥΦΟΡΙΚΗ ΕΙΚΟΝΑ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΥ

98/2008,
καθώς και με τις
διορθώσεις
παραρτήσεως

ΗΜΑΤΟΣ
Ρ.Π.Δ.Π.

2. Λουτρά Ελευθερών

ΦΕΚ 3634/Β/31.12.14 (αναγνώρισης)

Signature Not
Verified
Document by
This document has been
signed electronically
Reason: The signature
is not a qualified
signature

41823

ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ

ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

ΤΕΥΧΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ

Αρ. Φύλλου 3634

31 Δεκεμβρίου 2014

ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

Αριθμ. 26267

Αναγνώριση του φυσικού πόρου «νερό Λουτρών Ελευθερών» του Δήμου Παγγαίου Νομού Καβάλας ως ιαματικού.

Η ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ

Έχοντας υπόψη:

1. Το Ν. 3270/2004 «Αρμοδιότητες του Υπουργείου Τουριστικής Ανάπτυξης και θέματα τουρισμού» (Φ.Ε.Κ. Α' 187), όπως ισχύει.

2. Το Π.Δ. 85/2012 ίδρυση και μετονομασία Υπουργείων, μεταφορά και κατάργηση υπηρεσιών» (Φ.Ε.Κ. Α' 141), όπως ισχύει.

3. Το Π.Δ. 86/2012 «Διορισμός Υπουργών, Αναπληρωτών Υπουργών και Υφυπουργών» (Φ.Ε.Κ. Α' 141).

4. Το Π.Δ. 112/2014 (ΦΕΚ 179/Α'/29.08.2014) «Οργανισμός Υπουργείου Τουρισμού».

5. Το υπ' αριθμ. 22979/7.11.2014 (ΦΕΚ 701/Υ.Ο.Δ.Δ./11-11-2014) «Διορισμός Γενικού Γραμματέα Τουριστικής Πολιτικής και Ανάπτυξης στο Υπουργείο Τουρισμού».

6. Το Ν. 3861/2010 «Ενίσχυση της διαφάνειας με την υποχρεωτική ανάρτηση νόμων και πράξεων των κυβερνητικών, διοικητικών και αυτοδιοικητικών οργάνων στο διαδικτυακό «Πρόγραμμα Διαύγεια» και άλλες διατάξεις» (Φ.Ε.Κ. Α' 112).

7. Τις διατάξεις του Ν. 3498/2006 (Φ.Ε.Κ. Α' 230) και ειδικότερα των άρθρων 4 και 5 αυτού, όπως ισχύουν.

8. Την υπ' αριθμ. 16655/22-12-2006 απόφαση Υπουργού Τουριστικής Ανάπτυξης «Διαδικασία αναγνώρισης ιαματικών φυσικών πόρων» (Φ.Ε.Κ. Β' 1932), όπως τροποποιήθηκε με την υπ' αριθμ. 17414/02-10-2009 (Φ.Ε.Κ. Β' 2215) όμοια απόφαση, την υπ' αριθμ. 1721/04-02-2013 (Φ.Ε.Κ. Β' 188) και 22527/30.10.2014 (Φ.Ε.Κ. Β' 2997/06.11.2014) όμοια τροποποιητική απόφαση Υπουργού Τουρισμού.

9. Την υπ' αριθμ. 13421/01-10-2012 απόφαση Υπουργού Τουρισμού «Συγκρότηση της Επιτροπής Προστασίας Ιαματικών Φυσικών Πόρων (ΕΠΙΦΠ) του άρθρου 10 του Ν. 3498/2006 (Φ.Ε.Κ. Α' 230)» (Φ.Ε.Κ. Υ.Ο.Δ.Δ. 461), όπως τροποποιήθηκε με τις υπ' αριθμ. 23070/14-10-2013 (Φ.Ε.Κ. Υ.Ο.Δ.Δ. 511) και 15831/15-07-2014 (Φ.Ε.Κ. Υ.Ο.Δ.Δ. 446) όμοιες αποφάσεις.

10. Την υπ' αριθμ. πρωτ. Ε.Ο.Τ. 5934/19.03.2014 αίτηση της ανώνυμης εταιρείας με την επωνυμία «ΕΡΓΟΑΝΑΠΤΥΞΗ ΑΝΑΤΟΛΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ-ΘΡΑΚΗΣ Α.Ε.» με συνημμένο φάκελο δικαιολογητικών.

11. Τη σύμφωνη γνώμη της Επιτροπής Προστασίας Ιαματικών Φυσικών Πόρων για την αναγνώριση του φυσικού πόρου «νερό Λουτρών Ελευθερών» ως ιαματικού (Γνωμοδότηση της 15ης συνεδρίασης /29.07.2014).

12. Την υπ' αριθμ. πρωτ. Ε.Ο.Τ. 016592/06.10.2014 αίτηση της ανώνυμης εταιρείας με την επωνυμία «ΕΡΓΟΑΝΑΠΤΥΞΗ ΑΝΑΤΟΛΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ-ΘΡΑΚΗΣ Α.Ε.» με διορθωμένες τις συντεταγμένες ανάβλυσης του φυσικού πόρου.

13. Το Πρακτικό της 19ης/06.10.2014 συνεδρίασης της ΕΠΙΦΠ που ενέκρινε ομόφωνα τη διόρθωση των συντεταγμένων του φυσικού πόρου.

14. Το υπ' αριθμ. 25747/09.12.2014 διαβιβαστικό έγγραφο της Δ/νσης Τουριστικών Επενδύσεων στον Ε.Ο.Τ. για την έκδοση της σχετικής πρότασης.

15. Την με αριθμ. πρωτ. 1258/10.12.2014 πρόταση του Ε.Ο.Τ. (αριθμ. πρωτ. 25876/10.12.2014 Υπουργείου Τουρισμού) για την έκδοση υπουργικής απόφασης αναγνώρισης του φυσικού πόρου «νερό Λουτρών Ελευθερών» ως ιαματικού.

16. Το τοπογραφικό διάγραμμα σε κλίμακα 1:1000 του αγρ. και τοπογράφου μηχανικού Μιχάλη Βαρνά, εγκεκριμένο από το Τμήμα Μελετών και Τεχνικών Έργων της Διεύθυνσης Τουριστικών Επενδύσεων του Υπουργείου Τουρισμού ως προς την ορθότητα της θέσης του ιαματικού φυσικού πόρου σύμφωνα με τις συντεταγμένες που αναγράφονται στο Πρακτικό της 19ης/06.10.2014 συνεδρίασης της ΕΠΙΦΠ.

17. Το άρθρο 90 «Έλεγχος των δαπανών που προκαλούν οι κανονιστικές διοικητικές πράξεις» του Κώδικα Νομοθεσίας για την Κυβέρνηση και τα κυβερνητικά όργανα, που κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο του Π.Δ. 63/2005 (Φ.Ε.Κ. 98/Α').

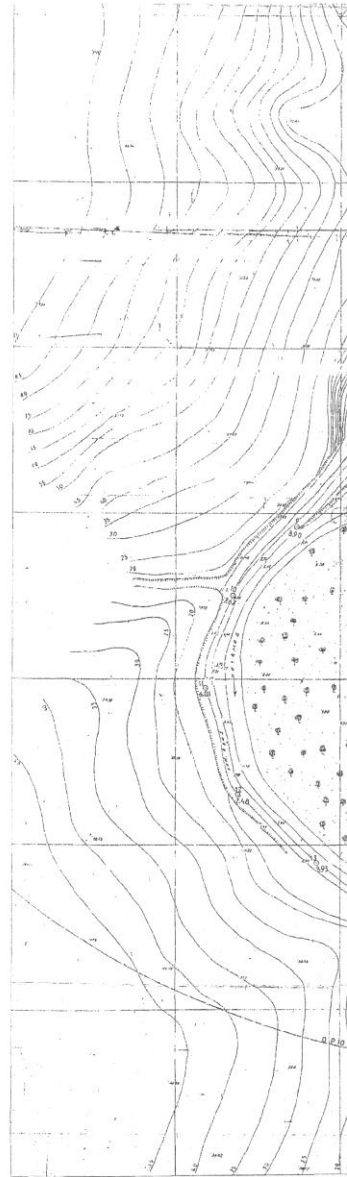
18. Το γεγονός ότι από τις διατάξεις της απόφασης αυτής δεν προκαλείται δαπάνη σε βάρος του κρατικού προϋπολογισμού, αποφασίζουμε:

Άρθρο 1

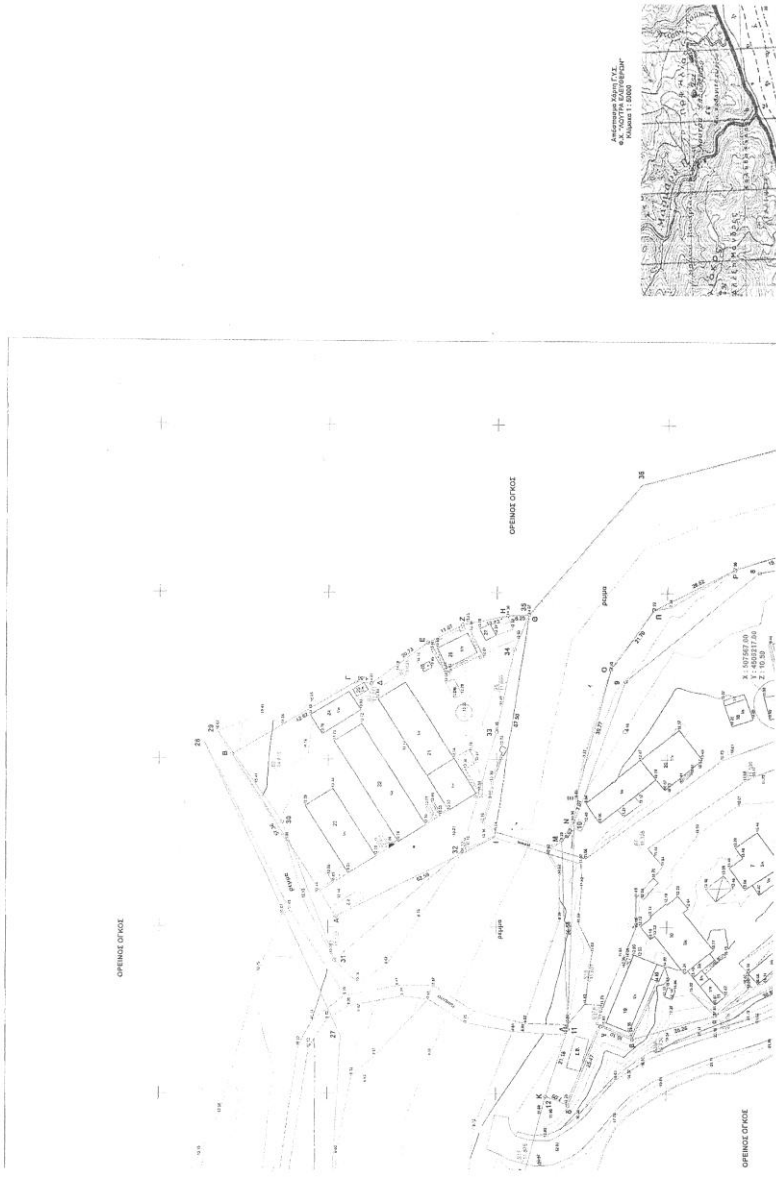
Αναγνώριση Φυσικού Πόρου ως Ιαματικού

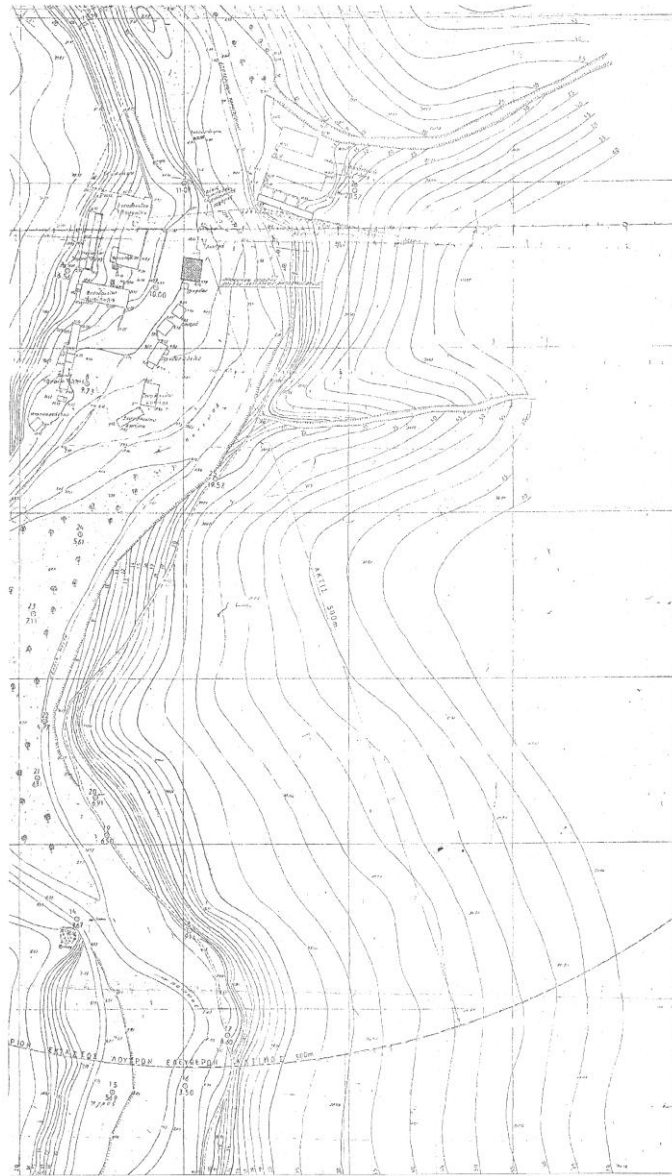
Αναγνωρίζεται ως ιαματικός ο φυσικός πόρος «νερό Λουτρών Ελευθερών» που βρίσκεται στα Λουτρά Ελευθερών του Δήμου Παγγαίου του Νομού Καβάλας, με

ΤΟΠΟΓΡΑΦΙΚΟ ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ ΛΟΥΤΡΩΝ ΕΛΕΥΘΕΡΩΝ (ΕΟΤ ΥΠ' ΑΡ. 1095/9/36200/13-12-07)

ΕΘΝΙΚΟ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟ
Για τεχνικούς λόγους στο σχεδιάγραμμα,
έγινε σμίκρυνση κατά ποσοστό 34%

3. Λουτρά Θερμών Δήμου Εχίνου Μύκης

ΦΕΚ 1166/Β/2016

Signature Not
Verified
Digitally signed by
ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ
ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΣΠΑ 2014-2020
Αρ. 14737
Ηλεκτρονική
Υπογραφή
ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
Υπουργείο

14591

ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

ΤΕΥΧΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ

Αρ. Φύλλου 1166

22 Απριλίου 2016

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

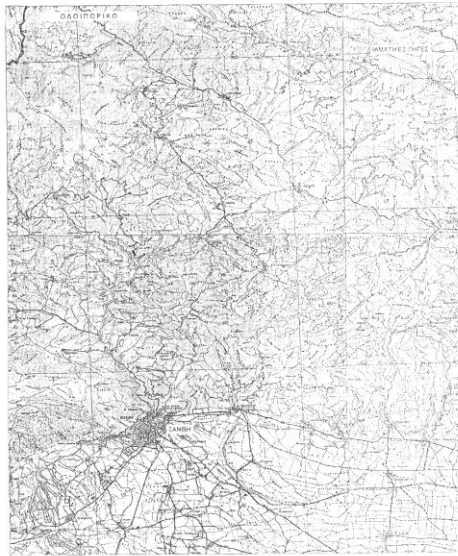
- Χρηματοδότηση Προγραμματικής Συμφωνίας Ελληνικού Δημοσίου, Εθνικό Κέντρο Δημόσιας Διοίκησης και Αυτοδιοίκησης (ΕΚ.Δ.Δ.Α.) και της Ανώτατης Διοίκησης Ενώσεων Δημοσίων Υπαλλήλων (Α.Δ.Ε.Δ.Υ.).
- Καθορισμός της έδρας της Αρχής Προσφυγών..... 1
- Αναγνώριση του φυσικού πόρου «νερό Λουτρών στην περιοχή Θερμών Εχίνου του Δήμου Μύκης Ν. Ξάνθης» ως ιαματικού..... 2
- Τροποποίηση της υπ' αριθ. Φ.14/712/52769/Δ1/30.03.2016 υπουργικής απόφασης με θέμα «Ειδική ρύθμιση στο Ωρολόγιο Πρόγραμμα εννέα (09) Δημοτικών Σχολείων για την εφαρμογή του πιλοτικού Προγράμματος «Σχολικά γεύματα»» (ΦΕΚ Β' 1005/12-04-2016)..... 3
- Τροποποίηση της υπ' αριθ. 20692/7.4.2015 (ΦΕΚ τ.Β' 696/24.4.2015) απόφασης του Υπουργού Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων «Σύσταση και συγκρότηση ειδικής νομοπαρασκευαστικής επιτροπής με αντικείμενο την κατάρτιση σχεδίου νόμου για την τροποποίηση της νομοθεσίας περί συμφώνου συμβίωσης και για τη νομική αναγνώριση της ταυτότητας φύλου, τη σύνταξη της σχετικής αιτιολογικής έκθεσης και της έκθεσης αξιολόγησης συνεπειών ρυθμίσεων», όπως αυτή τροποποιήθηκε με την υπ' αριθ. 94388/18.12.2015 (ΦΕΚ τ.Β' 2928/31.12.2015) όμοια - Ορισμός νέας ημερομηνίας περάτωσης των εργασιών..... 4
- Αποδοχή κληρονομιάς (δικύκλου) του Ευάγγελου Ιωάννη Στεργιόπουλου προς το Υπουργείο Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης (Αρχηγείο Ελληνικής Αστυνομίας - Τμήμα Ασφαλείας Κορωπίου)..... 5
- Τρόπος διαπίστωσης γνώσης της αγγλικής γλώσσας και της αγγλικής ναυτικής ορολογίας ως προϋπόθεση διορισμού μόνιμου Εκπαιδευτικού Προσωπικού (Ε.Π), Ειδικού Διδακτικού Προσωπικού (Ε.Δ.Π), Ειδικού Τεχνικού Προσωπικού (Ε.Τ.Π) και Έκτακτου Εκπαιδευτικού Προσωπικού (Ε.Ε.Π.) στις Ακαδημίες Εμπορικού Ναυτικού (ΑΕΝ)..... 6
- 7

ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

- Αριθ. ΔΙΠΔΑ/Φ.4./9/11266 (1)
Χρηματοδότηση Προγραμματικής Συμφωνίας Ελληνικού Δημοσίου, Εθνικό Κέντρο Δημόσιας Διοίκησης και Αυτοδιοίκησης (ΕΚ.Δ.Δ.Α.) και της Ανώτατης Διοίκησης Ενώσεων Δημοσίων Υπαλλήλων (Α.Δ.Ε.Δ.Υ.).

ΟΙ ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΕΣ ΥΠΟΥΡΓΟΙ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ ΚΑΙ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗΣ ΑΝΑΣΥΓΚΡΟΤΗΣΗΣ - ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

- Έχοντας υπόψη:
Τις διατάξεις:
α) Του Ν. 1388/1983 "Ίδρυση Εθνικού Κέντρου Δημόσιας Διοίκησης", (ΦΕΚ 113 Α'/1983), όπως ισχύει σήμερα,
β) Της περίπτωσης ε' του άρθρου 20 του Ν. 4270/2014 "Αρχές δημοσιονομικής διαχείρισης και εποπτείας (ενσωμάτωση της Οδηγίας 2011/85/ΕΕ) - δημόσιο λογιστικό και άλλες διατάξεις", (ΦΕΚ 143 Α'/2014) όπως ισχύει,
γ) Του άρθρου 15 του Ν. 3345/2005 "Οικονομικά θέματα Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων και ρύθμιση διοικητικών θεμάτων", (ΦΕΚ 138 Α'/2005),
δ) Του άρθρου 24 του Ν. 3448/2006 "Για την περαιτέρω χρήση πληροφοριών του δημοσίου τομέα και τη ρύθμιση θεμάτων αρμοδιότητας Υπουργείου Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης", (ΦΕΚ 57 Α'/2006),
ε) Του άρθρου 90 του Κώδικα Νομοθεσίας για την Κυβέρνηση και τα Κυβερνητικά όργανα, που κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο του Π.δ. 63/2005 (ΦΕΚ 98 Α'/2005),
στ) Του Π.δ. 57/2007 (ΦΕΚ 59/Α/14.3.2007) "Κωδικοποίηση σε ενιαίο κείμενο των διατάξεων της κείμενης νομοθεσίας, που διέπουν το Εθνικό Κέντρο Δημόσιας Διοίκησης και Αυτοδιοίκησης (ΕΚ.Δ.Δ.Α.)" όπως ισχύει σήμερα,
ζ) Του Π.δ. 99/2014 "Οργανισμός του Υπουργείου Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης", όπως ισχύει (ΦΕΚ 166 Α'/2014),
η) Του Π.δ. 24/2015 «Σύσταση και μετονομασία Υπουργείων ...» (ΦΕΚ 20 Α'/27.1.2015),
θ) Του Π.δ. 73/2015 «Διορισμός Αντιπροέδρου της Κυβέρνησης, Υπουργών, Αναπληρωτών Υπουργών και Υφυπουργών» (ΦΕΚ 116 Α'/2015).

ΕΘΝΙΚΟ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟ
Για τεχνικούς λόγους στο σχεδιαγράμμα,
από το ηλεκτρονικό αρχείο, έγινε
αμείωση κατά ποσοστό **31%**

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ - ΠΡΟΒΛΕΨΗ (Σ)
 ΚΑΤΑΣΤΑΣΙΑ: ΣΑΡΑΝΤΗΣ

Ε.Γ.Σ. (ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ) (Σ)
 ΟΡΙΣΜΟΣ: Σ.Σ.Α. ΣΥΜΠΛΗΡΩΣΗ
 ΕΡΓΟΥ: ΑΝΑΓΩΓΗ ΙΑΜΑΤΙΚΗΣ ΠΗΓΗΣ
 ΠΕΡΙΟΧΗ: ΣΑΡΑΝΤΗΣ, ΠΕ. ΕΒΔΟΥΣ

ΚΑΤΑΣΤΑΣΙΑ: ΣΑΡΑΝΤΗΣ, ΠΕ. ΕΒΔΟΥΣ

ΣΥΝΤΕΛΕΜΕΝΟΣ (ΣΤΙΣ 9/5)
 ΙΑΜΑΤΙΚΗΣ ΠΗΓΗΣ
 X= 584546
 Y=4577547

ΚΑΤΑΣΤΑΣΙΑ ΟΡΘΟΜΟΤΟΚΛΑΦΗΣ

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ
 ΚΑΤΑΣΤΑΣΙΑ ΟΡΘΟΜΟΤΟΚΛΑΦΗΣ

ΕΡΓΟΤΗΣ: ΔΗΜΟΣ ΜΥΚΗΣ

ΕΡΓΟ: ΑΝΑΓΩΓΗ ΙΑΜΑΤΙΚΗΣ ΠΗΓΗΣ ΙΧΙΝΟΥ - ΘΕΡΜΟΝ

ΔΕΗ: Οικισμός ΙΑΜΑΤΙΚΗΣ ΠΗΓΗΣ, Τοπ. Κοιν. Θερμών, Δήμος Μυκίας, ΠΕ. Εβδούσης

ΟΔΟΣ: ΤΟΠΟΓΡΑΦΙΚΟ ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ

ΚΑΛΩΔΙΑ: 1: 1000

ΣΥΣΤΗΜΑ ΙΑΜΑΤΙΚΗΣ ΠΗΓΗΣ: Ε.Γ.Σ. Σ.Π.

ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ: ΙΟΥΛΙΟΣ 2014

ΕΛΤΙΟΝ: 1

ΣΥΜΦΩΝΙΑ: ΥΠΟΣΤΡΩΣΗ

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ
 ΚΑΤΑΣΤΑΣΙΑ ΟΡΘΟΜΟΤΟΚΛΑΦΗΣ
 ΕΡΓΟ: ΑΝΑΓΩΓΗ ΙΑΜΑΤΙΚΗΣ ΠΗΓΗΣ
 ΠΕΡΙΟΧΗ: ΣΑΡΑΝΤΗΣ, ΠΕ. ΕΒΔΟΥΣ

Η απόφαση αυτή να δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Αθήνα, 13 Απριλίου 2016

Η ΑΝΑΓΗΡΑΧΤΡΙΑ ΥΠΟΥΡΓΟΣ
ΕΛΕΝΑ ΚΟΥΝΤΟΥΡΑ

Αριθ. Φ.14/746/58207/Δ1

Τροποποίηση της υπ' αριθ. Φ.14/712/52769/Δ1/30.03.2016 υπουργικής απόφασης με θέμα «Ειδική ρύθμιση στο Ωρολόγιο Πρόγραμμα εννέα (09) Δημοτικών Σχολείων για την εφαρμογή του πιλοτικού Προγράμματος «Σχολικά γεύματα» (ΦΕΚ Β' 1005/12-04-2016).

Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ
ΠΑΙΔΕΙΑΣ, ΕΡΕΥΝΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ

Έχοντας υπόψη:
 1. Το Π.δ. 70 (ΦΕΚ 114/τ.Α'/22-9-2015) περί μετονομασίας του Υπουργείου Πολιτισμού, Παιδείας και Θρησκευμάτων σε Υπουργείο Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων.

4. Ιαματική Πηγή Ποταμιάς Αβδήρων

ΦΕΚ 3899/Β'/2016

38897

ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

5 Δεκεμβρίου 2016

ΤΕΥΧΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ

Αρ. Φύλλου 3899

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

1. Αναγνώριση του φυσικού πόρου «νερό υδρογέωτρησης ΙΑΜ-1 περιοχής Λουτρακίου Περαχώρας» ως ιαματικού.
2. Αναγνώριση του φυσικού πόρου «νερό πηγής Ποταμιάς» (γεώτρηση ΓΠ-1) του Δήμου Αβδήρων, ως ιαματικού.

ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

Αριθμ. 21982 (1)

Αναγνώριση του φυσικού πόρου «νερό υδρογέωτρησης ΙΑΜ-1 περιοχής Λουτρακίου Περαχώρας» ως ιαματικού.

Η ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ

Έχοντας υπ' όψιν:

1. Το Ν. 3270/2004 «Αρμοδιότητες του Υπουργείου Τουριστικής Ανάπτυξης και θέματα τουρισμού» (187/Α'/11.10.2004), όπως τροποποιήθηκε και ισχύει.
2. Το Π.δ. 112/2014 (179/Α'/29.08.2014), «Οργανισμός Υπουργείου Τουρισμού», όπως τροποποιήθηκε και ισχύει.
3. Το άρθρο 2 του Π.δ. 123/2016 (208/Α'/04.11.2016), «Ανασύσταση Υπουργείου Τουρισμού».
4. Το Π.δ. 124/2016 (209/Α'/05.11.2016), «Αποδοχή παραίτησης Υπουργών, Αναπληρωτών Υπουργών και Υφυπουργών».
5. Το Π.δ. 125/2016 (210/Α'/05.11.2016), «Διορισμός Υπουργών, Αναπληρωτών Υπουργών και Υφυπουργών».
6. Την υπ' αριθ. 19992/29.09.2015 (704/Υ.Ο.Δ.Δ.), κοινή απόφαση του Πρωθυπουργού και του Υπουργού Οικονομίας, Ανάπτυξης και Τουρισμού «Διορισμός Γενικού Γραμματέα Τουριστικής Πολιτικής και Ανάπτυξης του Υπουργείου Οικονομίας, Ανάπτυξης και Τουρισμού».
7. Το Ν. 3861/2010 (112/Α') «Ενίσχυση της διαφάνειας με την υποχρεωτική ανάρτηση νόμων και πράξεων των κυβερνητικών, διοικητικών και αυτοδιοικητικών οργάνων στο διαδίκτυο «Πρόγραμμα Διάυγεια» και άλλες διατάξεις».

8. Τις διατάξεις του Ν.3498/2006 (230/Α') και ειδικότερα των άρθρων 4 και 5 αυτού, όπως ισχύουν.

9. Την υπ' αριθμ. 16655/22.12.2006 απόφαση Υπουργού Τουριστικής Ανάπτυξης «Διαδικασία αναγνώρισης ιαματικών φυσικών πόρων» (1932/Β'), όπως τροποποιήθηκε με την υπ' αριθμ. 17414/02.10.2009 (2215/Β') όμοια απόφαση, την υπ' αριθμ. 1721/04.02.2013 (188/Β') όμοια απόφαση, την υπ' αριθμ. 22527/30.10.2014 (2997/Β') όμοια τροποποιητική απόφαση Υπουργού Τουρισμού.

10. Την υπ' αριθμ. 13421/01.10.2012 απόφαση Υπουργού Τουρισμού «Συγκρότηση της Επιτροπής Προστασίας Ιαματικών Φυσικών Πόρων του άρθρου 10 του Ν. 3498/2006 (230/Α')» (461/Υ.Ο.Δ.Δ.), όπως τροποποιήθηκε με τις υπ' αριθμ. 23070/14.10.2013 (511/Υ.Ο.Δ.Δ.) και 15831/15.07.2014 (446/Υ.Ο.Δ.Δ.) και 647/13.01.2015 (30/Υ.Ο.Δ.Δ.) και 25887/14.12.2015 (928/Υ.Ο.Δ.Δ.) όμοιες αποφάσεις.

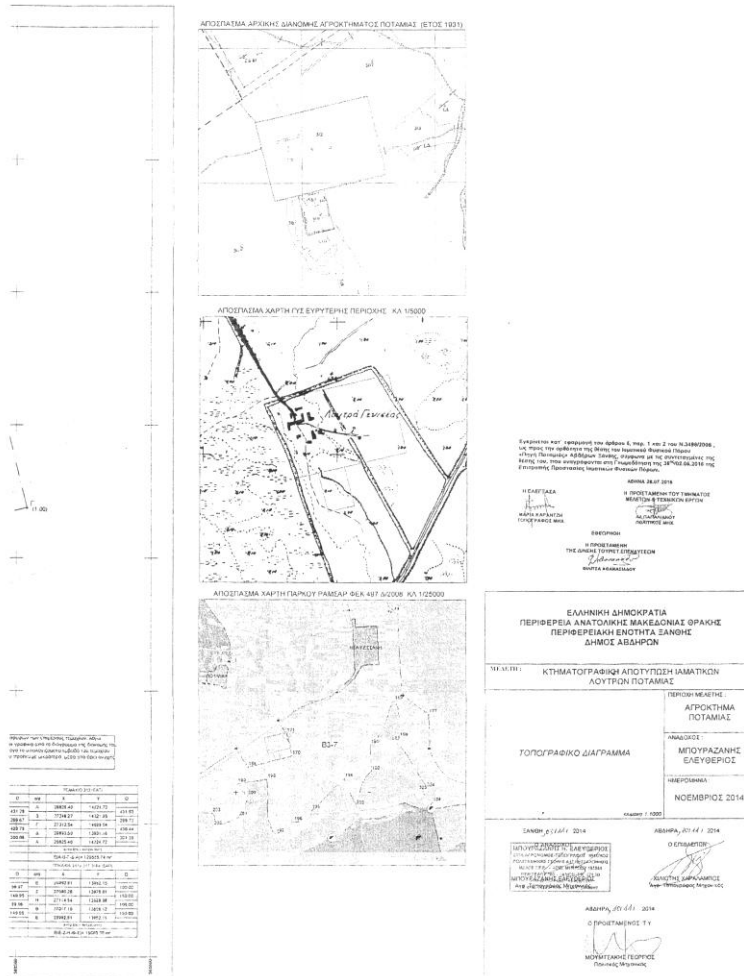
11. Την υπ' αριθμ. πρωτ. Ε.Ο.Τ. 8442/07.08.2007 αίτηση της Δημοτικής Ανώνυμης Εταιρείας Τουρισμού «Λουτράκι Α.Ε.», με το συνημμένο φάκελο δικαιολογητικών.

12. Τη σύμφωνη γνώμη της Επιτροπής Προστασίας Ιαματικών Φυσικών Πόρων (ΕΠΙΦΠ) για την αναγνώριση του φυσικού πόρου «νερό υδρογέωτρησης ΙΑΜ-1 περιοχής Λουτρακίου Περαχώρας» ως ιαματικού (Γνωμοδότηση της 25ης συνεδρίασης/04-12-2014 της ΕΠΙΦΠ).

13. Την με αριθμ. πρωτ. Ε.Ο.Τ. 534/10-05-2016 (αριθμ. πρωτ. Υπ. 8805/11-05-2016) πρόταση Ε.Ο.Τ. σύμφωνα με την παρ. 1 του άρθρου 5 του Ν.3498/2006 (230/Α').

14. Το τοπογραφικό διάγραμμα σε κλίμακα 1:1000 του Τοπογράφου Μηχανικού Δημήτριου Μακρίδη, εγκεκριμένο από το Τμήμα Μελετών και Τεχνικών Έργων της Διεύθυνσης Τουριστικών Επενδύσεων του Υπουργείου Οικονομίας, Ανάπτυξης και Τουρισμού ως προς την ορθότητα της θέσης του ιαματικού φυσικού πόρου σύμφωνα με τις συντεταγμένες που αναγράφονται στη γνωμοδότηση 25ης συνεδρίασης/04-12-2014 της ΕΠΙΦΠ.

15. Το άρθρο 90 «Έλεγχος των δαπανών που προκαλούν οι κανονιστικές διοικητικές πράξεις» του Κώδικα Νομοθεσίας για την Κυβέρνηση και τα κυβερνητικά όργανα, που κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο του Π.δ. 63/2005 (98/Α') «Κωδικοποίηση της νομοθεσίας για την Κυβέρνηση και τα κυβερνητικά όργανα».

Η απόφαση αυτή να δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Αθήνα, 16 Νοεμβρίου 2016

Η Υπουργός

ΕΛΕΝΑ ΚΟΥΝΤΟΥΡΑ

21095

ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ

ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

24 Ιουνίου 2016

ΤΕΥΧΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ

Αρ. Φύλλου 1860

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

- 1 Αναγνώριση του φυσικού πόρου «νερό πηγής Αγίων Αναργύρων Κύθνου» ως ιαματικού.
- 2 Αναγνώριση του φυσικού πόρου «πηγή Θερμίων Παρανεστίου Δράμας» ως ιαματικού.

ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

Αριθμ. 10795 (1)

Αναγνώριση του φυσικού πόρου «νερό πηγής Αγίων Αναργύρων Κύθνου» ως ιαματικού.

Η ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΡΙΑ ΥΠΟΥΡΓΟΣ
ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ, ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ

Έχοντας υπόψη:

1. Το Ν. 3270/2004 «Αρμοδιότητες του Υπουργείου Τουριστικής Ανάπτυξης και θέματα τουρισμού» (187/Α'), όπως τροποποιήθηκε και ισχύει.
2. Το Π.δ. 112/2014 (179/Α') «Οργανισμός Υπουργείου Τουρισμού», όπως ισχύει.
3. Τα άρθρα 2 και 3 του Π.δ. 70/2015 (114/Α') περί ανασύστασης και μετονομασίας Υπουργείων, με τα οποία το Υπουργείο Οικονομίας, Υποδομών, Ναυτιλίας και Τουρισμού μετονομάζεται σε Υπουργείο Οικονομίας, Ανάπτυξης και Τουρισμού.
4. Το Π.δ. 73/2015 (116/Α') «Διορισμός Αντιπροέδρου της Κυβέρνησης, Υπουργών, Αναπληρωτών Υπουργών και Υφυπουργών».
5. Η υπ' αριθμ. 77/25.09.2015 απόφαση του Πρωθυπουργού «Ανάθεση αρμοδιοτήτων στην Αναπληρώτρια Υπουργό Οικονομίας, Ανάπτυξης και Τουρισμού, Έλενα Κουντουρά» (2109/Β').
6. Την υπ' αριθμ. 19992/29.09.2015 Κοινή απόφαση του Πρωθυπουργού και του Υπουργού Οικονομίας, Ανάπτυξης και Τουρισμού «Διορισμός Γενικού Γραμματέα Τουριστικής Πολιτικής και Ανάπτυξης του Υπουργείου Οικονομίας, Ανάπτυξης και Τουρισμού (πρώην Υπουργείο Τουρισμού)» (704/Υ.Ο.Δ.Δ.).
7. Το Ν. 3861/2010 (112/Α') «Ενίσχυση της διαφάνειας με την υποχρεωτική ανάρτηση νόμων και πράξεων

των κυβερνητικών, διοικητικών και αυτοδιοικητικών οργάνων στο διαδικτυο «Πρόγραμμα Διαύγεια» και άλλες διατάξεις».

8. Τις διατάξεις του Ν. 3498/2006 (230/Α') και ειδικότερα των άρθρων 4 και 5 αυτού, όπως ισχύουν.

9. Την υπ' αριθμ. 16655/22-12-2006 απόφαση Υπουργού Τουριστικής Ανάπτυξης «Διαδικασία αναγνώρισης ιαματικών φυσικών πόρων» (1932/Β'), όπως τροποποιήθηκε με την υπ' αριθμ. 17414/02-10-2009 (2215/Β') όμοια απόφαση, την υπ' αριθμ. 1721/04-02-2013 (188/Β') και 22527/06.11.2014 (2997/Β') όμοια τροποποιητική απόφαση Υπουργού Τουρισμού.

10. Την υπ' αριθμ. 13421/01-10-2012 απόφαση Υπουργού Τουρισμού «Συγκρότηση της Επιτροπής Προστασίας Ιαματικών Φυσικών Πόρων του άρθρου 10 του Ν. 3498/2006 (Α' 230)» (461/Υ.Ο.Δ.Δ.), όπως τροποποιήθηκε με τις υπ' αριθμ. 23070/14-10-2013 (511/Υ.Ο.Δ.Δ.) και 15831/15-07-2014 (446/Υ.Ο.Δ.Δ.) και 647/13-01-2015 (30/Υ.Ο.Δ.Δ.) όμοιες αποφάσεις.

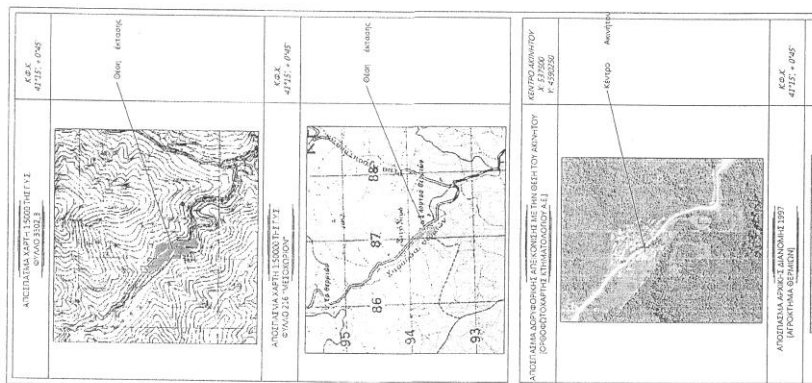
11. Την υπ' αριθμ. πρωτ. Ε.Ο.Τ. 16861/13.10.2014 αίτηση της εταιρείας «ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΚΙΝΗΤΩΝ ΔΗΜΟΣΙΟΥ Α.Ε.» (Ε.Τ.Α.Δ. Α.Ε.), με το συνημμένο φάκελο δικαιολογητικών.

12. Τη σύμφωνη γνώμη της Επιτροπής Προστασίας Ιαματικών Φυσικών Πόρων (ΕΠΙΦΠ) για την αναγνώριση του φυσικού πόρου «νερό πηγής Αγίων Αναργύρων Κύθνου» ως ιαματικού (Γνωμοδότηση της 20ης συνεδρίασης /14-10-2014 της ΕΠΙΦΠ).

13. Την με αριθμ. πρωτ. Ε.Ο.Τ. 276/02-03-2016 (αριθμ. πρωτ. Υπ. 4625/08-03-2016) πρόταση Ε.Ο.Τ. σύμφωνα με την παρ. 1 του άρθρου 5 του Ν. 3498/2006 (230/Α').

14. Το τοπογραφικό διάγραμμα σε κλίμακα 1:1000 της αγρ. τοπ. Μηχανικού Μαρ. Σπαθάρα, εγκεκριμένο από το Τμήμα Μελετών και Τεχνικών Έργων της Διεύθυνσης Τουριστικών Επενδύσεων του Υπουργείου Οικονομίας, Ανάπτυξης και Τουρισμού ως προς την ορθότητα της θέσης του ιαματικού φυσικού πόρου σύμφωνα με τις συντεταγμένες που αναγράφονται στη γνωμοδότηση της 20ης συνεδρίασης /14-10-2014 της ΕΠΙΦΠ.

15. Το άρθρο 90 «Έλεγχος των δαπανών που προκαλούν οι κανονιστικές διοικητικές πράξεις» του Κώδικα Νομοθεσίας για την Κυβέρνηση και τα κυβερνητικά όργανα, που κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο του Π.δ. 63/2005 (98/Α') «Κωδικοποίηση της νομοθεσίας για την Κυβέρνηση και τα κυβερνητικά όργανα».

ΑΔΜΗΣ - ΟΣΤΙΑ ΕΞΩΤΕΡΑ
 [Υπογραφή: Ηρώς Παπαδάκη, 1.00 Ε.Κ. Α.Σ. 192 / 23.10.1979, 2. 02 Ε.Κ. Σ.Φ. 192 / 03.02.1989]
 [Υπογραφή: Γεώργιος Παπαδάκης, 01 Ε.Κ. Α.Σ. 1989]
 [Υπογραφή: Γεώργιος Παπαδάκης, 02 Ε.Κ. Α.Σ. 1989]

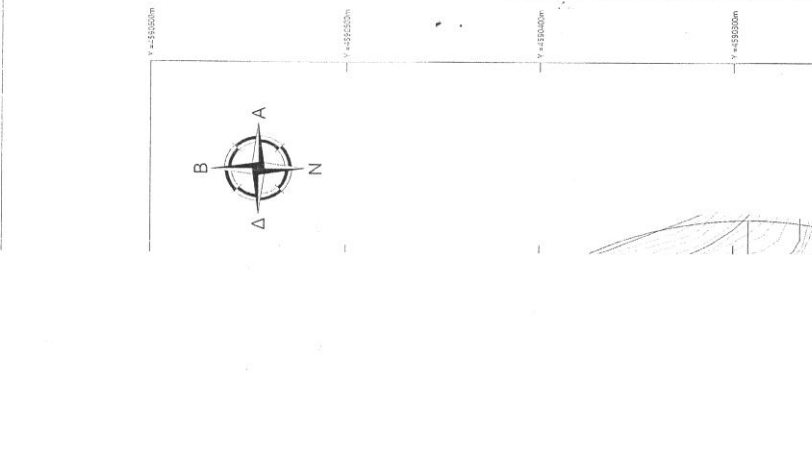
ΣΤΟΙΧΙΑ ΣΤΑΣΗΣ
 Η θέση της στάσης είναι: [Υπογραφή: Ηρώς Παπαδάκη, 1.00 Ε.Κ. Α.Σ. 192 / 23.10.1979, 2. 02 Ε.Κ. Σ.Φ. 192 / 03.02.1989]
 Η στάση είναι: [Υπογραφή: Γεώργιος Παπαδάκης, 01 Ε.Κ. Α.Σ. 1989]

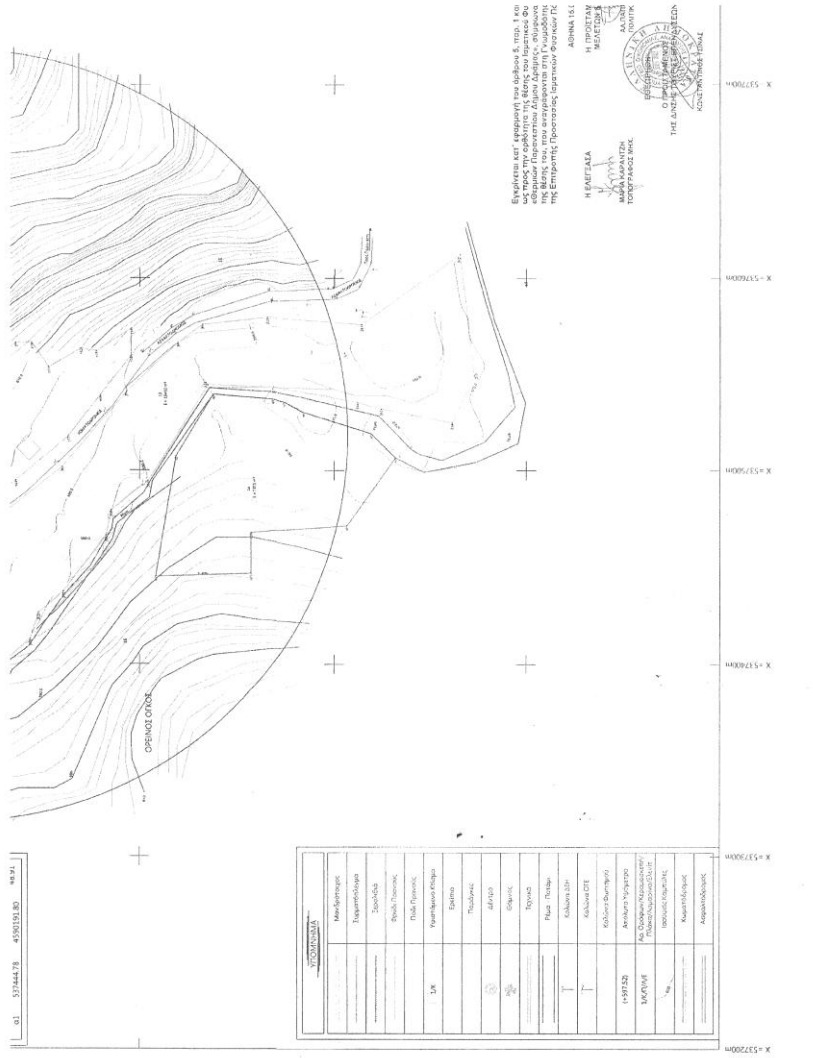
ΣΤΟΙΧΙΑ ΣΤΑΣΗΣ
 Η θέση της στάσης είναι: [Υπογραφή: Ηρώς Παπαδάκη, 1.00 Ε.Κ. Α.Σ. 192 / 23.10.1979, 2. 02 Ε.Κ. Σ.Φ. 192 / 03.02.1989]
 Η στάση είναι: [Υπογραφή: Γεώργιος Παπαδάκης, 01 Ε.Κ. Α.Σ. 1989]

Εμβαδόν	6000 m ²
Μήκος	25 m
Μήκος διαμήκους διαστήματος	0,20
Μήκος πλάτους	7,50 m
Πλάτος	10 m
Εμβαδόν	7500 m ²

ΣΤΟΙΧΙΑ ΣΤΑΣΗΣ
 Η θέση της στάσης είναι: [Υπογραφή: Ηρώς Παπαδάκη, 1.00 Ε.Κ. Α.Σ. 192 / 23.10.1979, 2. 02 Ε.Κ. Σ.Φ. 192 / 03.02.1989]
 Η στάση είναι: [Υπογραφή: Γεώργιος Παπαδάκης, 01 Ε.Κ. Α.Σ. 1989]

ΣΤΟΙΧΙΑ ΣΤΑΣΗΣ
 Η θέση της στάσης είναι: [Υπογραφή: Ηρώς Παπαδάκη, 1.00 Ε.Κ. Α.Σ. 192 / 23.10.1979, 2. 02 Ε.Κ. Σ.Φ. 192 / 03.02.1989]
 Η στάση είναι: [Υπογραφή: Γεώργιος Παπαδάκης, 01 Ε.Κ. Α.Σ. 1989]

3.5.6 Λουτρά Τραϊανούπολης Έβρου

ΦΕΚ 1148/Β/22.04.20 16

Signature Not
Verified
Doc. signed by
Valentinos ZANOU
Date: 2016.04.22 23:49
EEST
Reason: [unclear]
[unclear]
[unclear]
[unclear]

14485

ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ

ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

ΤΕΥΧΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ

Αρ. Φύλλου 1148

22 Απριλίου 2016

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

Αναγνώριση του φυσικού πόρου «Λουτρών Τραϊανούπολης» ως ιαματικού..... 1

ΔΙΟΡΘΩΣΕΙΣ ΣΦΑΛΜΑΤΩΝ

Διόρθωση σφάλματος στο Φ.Ε.Κ. 297/τ.Β'/12.02.2016, 2
Διόρθωση σφάλματος στην υπ' αριθμ. 5305-2015/2472/
5.11.2015 απόφαση της Ιεράς Συνόδου της Εκκλη- 3
σίας της Ελλάδος.....

ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

Αριθμ. 6468 (1)
Αναγνώριση του φυσικού πόρου
«Λουτρών Τραϊανούπολης» ως ιαματικού.

Η ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΡΙΑ ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ, ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ

Έχοντας υπόψη:

1. Το Ν. 3270/2004 «Αρμοδιότητες του Υπουργείου Τουριστικής Ανάπτυξης και θέματα τουρισμού» (Φ.Ε.Κ. 187/Α'), όπως τροποποιήθηκε και ισχύει.

2. Το Π.δ. 112/2014 (ΦΕΚ 179/Α') «Οργανισμός Υπουργείου Τουρισμού», όπως ισχύει.

3. Τα άρθρα 2 και 3 του Π.δ. 70/2015 (Φ.Ε.Κ. 114/Α') περί ανασύστασης και μετονομασίας Υπουργείων, με τα οποία το Υπουργείο Οικονομίας, Υποδομών, Ναυτιλίας και Τουρισμού μετονομάζεται σε Υπουργείο Οικονομίας, Ανάπτυξης και Τουρισμού.

4. Το Π.δ. 73/2015 (Φ.Ε.Κ. 116/Α') «Διορισμός Αντιπρόεδρου της Κυβέρνησης, Υπουργών, Αναπληρωτών Υπουργών και Υφυπουργών».

5. Η υπ' αριθμ. Υ7/25.09.2015 απόφαση του Πρωθυπουργού «Ανάθεση αρμοδιοτήτων στην Αναπληρώτρια Υπουργό Οικονομίας, Ανάπτυξης και Τουρισμού, Έλενα Κουντουρά» (Φ.Ε.Κ. 2109/Β').

6. Την υπ' αριθμ. 19992/29.09.2015 Κοινή απόφαση του Πρωθυπουργού και του Υπουργού Οικονομίας, Ανάπτυξης και Τουρισμού «Διορισμός Γενικού Γραμματέα Τουριστικής Πολιτικής και Ανάπτυξης του Υπουργείου Οικονομίας, Ανάπτυξης και Τουρισμού (πρώην Υπουργείο Τουρισμού)» (Φ.Ε.Κ. 704/Υ.Ο.Δ.Δ.).

7. Το Ν. 3861/2010 (Φ.Ε.Κ. 112/Α') «Ενίσχυση της διαφάνειας με την υποχρεωτική ανάρτηση νόμων και πράξεων των κυβερνητικών, διοικητικών και αυτοδιοικητικών οργάνων στο διαδίκτυο «Πρόγραμμα Διαύγεια» και άλλες διατάξεις».

8. Τις διατάξεις του Ν.3498/2006 (Φ.Ε.Κ. 230/Α') και ειδικότερα των άρθρων 4 και 5 αυτού, όπως ισχύουν.

9. Την υπ' αριθμ. 16655/22-12-2006 απόφαση Υπουργού Τουριστικής Ανάπτυξης «Διαδικασία αναγνώρισης ιαματικών φυσικών πόρων» (Φ.Ε.Κ. 1932/Β'), όπως τροποποιήθηκε με την υπ' αριθμ. 17414/02-10-2009 (Φ.Ε.Κ. 2215/Β') όμοια απόφαση, την υπ' αριθμ. 1721/04-02-2013 (Φ.Ε.Κ. 188/Β') και 22527/06.11.2014 (Φ.Ε.Κ. 2997/Β') όμοια τροποποιητική απόφαση Υπουργού Τουρισμού.

10. Την υπ' αριθμ. 13421/01-10-2012 απόφαση Υπουργού Τουρισμού «Συγκρότηση της Επιτροπής Προστασίας Ιαματικών Φυσικών Πόρων του άρθρου 10 του Ν. 3498/2006 (Φ.Ε.Κ. Α' 230)» (Φ.Ε.Κ. 461/Υ.Ο.Δ.Δ.), όπως τροποποιήθηκε με τις υπ' αριθμ. 23070/14-10-2013 (Φ.Ε.Κ. 511/Υ.Ο.Δ.Δ.) και 15831/15-07-2014 (Φ.Ε.Κ. 446/Υ.Ο.Δ.Δ.) όμοιες αποφάσεις.

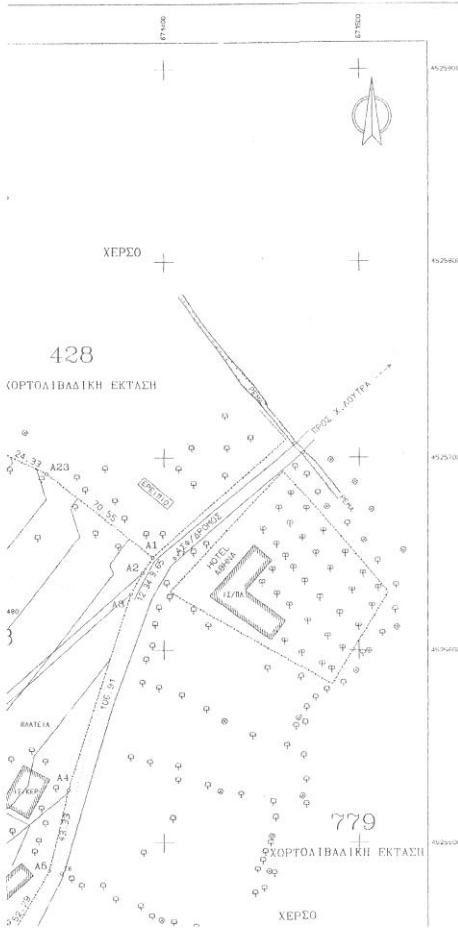
11. Την υπ' αριθμ. πρωτ. Ε.Ο.Τ. 1685/11.02.2013 αίτηση του Ευάγγελου Λαμπράκη του Κωνσταντίνου, με το συνημμένο φάκελο δικαιολογητικών.

12. Τη σύμφωνη γνώμη της Επιτροπής Προστασίας Ιαματικών Φυσικών Πόρων (ΕΠΙΦΠ) για την αναγνώριση του φυσικού πόρου «Λουτρών Τραϊανούπολης» ως ιαματικού (Γνώμοδότηση 18ης συνεδρίασης/09-09-2014 και το από 17-10-2014 πρακτικό της 21ης συνεδρίασης της ΕΠΙΦΠ).

13. Την με αριθμ. πρωτ. Ε.Ο.Τ. 279/02-03-2016 (αριθμ. πρωτ. Υπ. 4621/08-03-2016) πρόταση του Ε.Ο.Τ. σύμφωνα με την παρ. 1 του άρθρου 5 του Ν. 3498/2006 (ΦΕΚ 230/Α).

14. Το τοπογραφικό διάγραμμα σε κλίμακα 1:1000 του τοπ. μηχανικού Κ. Κρίτου, εγκεκριμένο από το Τμήμα Μελετών και Τεχνικών Έργων της Διεύθυνσης Τουριστικών Επενδύσεων του Υπουργείου Οικονομίας, Ανάπτυξης και Τουρισμού ως προς την ορθότητα της θέσης του ιαματικού φυσικού πόρου σύμφωνα με τις συντεταγμένες που αναγράφονται στην γνωμοδότηση της 18ης συνεδρίασης/09-09-2014 και στο από 17-10-2014 πρακτικό της 21ης συνεδρίασης της ΕΠΙΦΠ.

15. Το άρθρο 90 «Έλεγχος των δαπανών που προκαλούν οι κανονιστικές διοικητικές πράξεις» του Κώδικα Νομοθεσίας για την Κυβέρνηση και τα κυβερνητικά

ΣΥΝΤΕΤΑΓΜΕΝΕΣ Ο.Ρ.Ι.Ο.Υ.											
Α/Α	ΕΠΙΣΤ. ΠΡ.	ΑΝΤ. ΑΝ. ΤΕΛ.	ΕΠΙΣΤ. ΠΡ.	ΑΝΤ. ΑΝ. ΤΕΛ.	ΕΠΙΣΤ. ΠΡ.	ΑΝΤ. ΑΝ. ΤΕΛ.	ΕΠΙΣΤ. ΠΡ.	ΑΝΤ. ΑΝ. ΤΕΛ.	ΕΠΙΣΤ. ΠΡ.	ΑΝΤ. ΑΝ. ΤΕΛ.	ΕΠΙΣΤ. ΠΡ.
1	ΕΠΙΣΤ. ΠΡ.	ΑΝΤ. ΑΝ. ΤΕΛ.	ΕΠΙΣΤ. ΠΡ.	ΑΝΤ. ΑΝ. ΤΕΛ.	ΕΠΙΣΤ. ΠΡ.	ΑΝΤ. ΑΝ. ΤΕΛ.	ΕΠΙΣΤ. ΠΡ.	ΑΝΤ. ΑΝ. ΤΕΛ.	ΕΠΙΣΤ. ΠΡ.	ΑΝΤ. ΑΝ. ΤΕΛ.	ΕΠΙΣΤ. ΠΡ.
2	ΕΠΙΣΤ. ΠΡ.	ΑΝΤ. ΑΝ. ΤΕΛ.	ΕΠΙΣΤ. ΠΡ.	ΑΝΤ. ΑΝ. ΤΕΛ.	ΕΠΙΣΤ. ΠΡ.	ΑΝΤ. ΑΝ. ΤΕΛ.	ΕΠΙΣΤ. ΠΡ.	ΑΝΤ. ΑΝ. ΤΕΛ.	ΕΠΙΣΤ. ΠΡ.	ΑΝΤ. ΑΝ. ΤΕΛ.	ΕΠΙΣΤ. ΠΡ.
3	ΕΠΙΣΤ. ΠΡ.	ΑΝΤ. ΑΝ. ΤΕΛ.	ΕΠΙΣΤ. ΠΡ.	ΑΝΤ. ΑΝ. ΤΕΛ.	ΕΠΙΣΤ. ΠΡ.	ΑΝΤ. ΑΝ. ΤΕΛ.	ΕΠΙΣΤ. ΠΡ.	ΑΝΤ. ΑΝ. ΤΕΛ.	ΕΠΙΣΤ. ΠΡ.	ΑΝΤ. ΑΝ. ΤΕΛ.	ΕΠΙΣΤ. ΠΡ.
4	ΕΠΙΣΤ. ΠΡ.	ΑΝΤ. ΑΝ. ΤΕΛ.	ΕΠΙΣΤ. ΠΡ.	ΑΝΤ. ΑΝ. ΤΕΛ.	ΕΠΙΣΤ. ΠΡ.	ΑΝΤ. ΑΝ. ΤΕΛ.	ΕΠΙΣΤ. ΠΡ.	ΑΝΤ. ΑΝ. ΤΕΛ.	ΕΠΙΣΤ. ΠΡ.	ΑΝΤ. ΑΝ. ΤΕΛ.	ΕΠΙΣΤ. ΠΡ.
5	ΕΠΙΣΤ. ΠΡ.	ΑΝΤ. ΑΝ. ΤΕΛ.	ΕΠΙΣΤ. ΠΡ.	ΑΝΤ. ΑΝ. ΤΕΛ.	ΕΠΙΣΤ. ΠΡ.	ΑΝΤ. ΑΝ. ΤΕΛ.	ΕΠΙΣΤ. ΠΡ.	ΑΝΤ. ΑΝ. ΤΕΛ.	ΕΠΙΣΤ. ΠΡ.	ΑΝΤ. ΑΝ. ΤΕΛ.	ΕΠΙΣΤ. ΠΡ.
6	ΕΠΙΣΤ. ΠΡ.	ΑΝΤ. ΑΝ. ΤΕΛ.	ΕΠΙΣΤ. ΠΡ.	ΑΝΤ. ΑΝ. ΤΕΛ.	ΕΠΙΣΤ. ΠΡ.	ΑΝΤ. ΑΝ. ΤΕΛ.	ΕΠΙΣΤ. ΠΡ.	ΑΝΤ. ΑΝ. ΤΕΛ.	ΕΠΙΣΤ. ΠΡ.	ΑΝΤ. ΑΝ. ΤΕΛ.	ΕΠΙΣΤ. ΠΡ.
7	ΕΠΙΣΤ. ΠΡ.	ΑΝΤ. ΑΝ. ΤΕΛ.	ΕΠΙΣΤ. ΠΡ.	ΑΝΤ. ΑΝ. ΤΕΛ.	ΕΠΙΣΤ. ΠΡ.	ΑΝΤ. ΑΝ. ΤΕΛ.	ΕΠΙΣΤ. ΠΡ.	ΑΝΤ. ΑΝ. ΤΕΛ.	ΕΠΙΣΤ. ΠΡ.	ΑΝΤ. ΑΝ. ΤΕΛ.	ΕΠΙΣΤ. ΠΡ.
8	ΕΠΙΣΤ. ΠΡ.	ΑΝΤ. ΑΝ. ΤΕΛ.	ΕΠΙΣΤ. ΠΡ.	ΑΝΤ. ΑΝ. ΤΕΛ.	ΕΠΙΣΤ. ΠΡ.	ΑΝΤ. ΑΝ. ΤΕΛ.	ΕΠΙΣΤ. ΠΡ.	ΑΝΤ. ΑΝ. ΤΕΛ.	ΕΠΙΣΤ. ΠΡ.	ΑΝΤ. ΑΝ. ΤΕΛ.	ΕΠΙΣΤ. ΠΡ.
9	ΕΠΙΣΤ. ΠΡ.	ΑΝΤ. ΑΝ. ΤΕΛ.	ΕΠΙΣΤ. ΠΡ.	ΑΝΤ. ΑΝ. ΤΕΛ.	ΕΠΙΣΤ. ΠΡ.	ΑΝΤ. ΑΝ. ΤΕΛ.	ΕΠΙΣΤ. ΠΡ.	ΑΝΤ. ΑΝ. ΤΕΛ.	ΕΠΙΣΤ. ΠΡ.	ΑΝΤ. ΑΝ. ΤΕΛ.	ΕΠΙΣΤ. ΠΡ.
10	ΕΠΙΣΤ. ΠΡ.	ΑΝΤ. ΑΝ. ΤΕΛ.	ΕΠΙΣΤ. ΠΡ.	ΑΝΤ. ΑΝ. ΤΕΛ.	ΕΠΙΣΤ. ΠΡ.	ΑΝΤ. ΑΝ. ΤΕΛ.	ΕΠΙΣΤ. ΠΡ.	ΑΝΤ. ΑΝ. ΤΕΛ.	ΕΠΙΣΤ. ΠΡ.	ΑΝΤ. ΑΝ. ΤΕΛ.	ΕΠΙΣΤ. ΠΡ.

Στα παρόντα τοπογραφικά διαγράμματα αναφέρονται και υποδεικνύονται ορίσματα τα όρια και οι διαστάσεις της παρούσης έκτασης στην περιοχή εν "τοπικών κοινών προνομιών" του Δήμου Αλεξανδρούπολης Νο 428-779 της "Ο.Π. Διοίκησης Κοινών του 1922".
Η έκταση αυτή μαζί με τις κτηριακές εγκαταστάσεις αποτελεί το Ισοπέδιο Κοιτών του Δήμου.

Συνολικά η παρούσα έκταση (Α1-Α2-Α3-Α4-Α5-Α6.....Α21-Α22-Α23-Α1) έχει έκταση : 47862,08 τμ, όπως αυτή προκύπτει από τις υποδείξεις του Νόμιμου εκπαισθέντος του Δήμου Αλεξ/ρούπολης.

Σημειώνεται πως στα τετραγωνικά αυτά συμπεριλαμβάνονται και οι κτηριακές εγκαταστάσεις των "Καμάρ".

Η έκταση και ο προσδιορισμός της έκτασης έγινε από το τριγωνομετρικό δίκτυο της περιοχής και το ηερσβόλιό σύστημα ΕΤ 14 '87.
Τα υψόμετρα είναι επίσης εληφθέντα από το τριγωνομετρικό αλλά και από τις στιτικές εδράσεις.

Αυτή η μέθοδος προσδιορισμού όπως και οι ακριβείες που επιτεύχθηκαν είναι αποδεκτές και από τον νόμιμο εκπαισθέντα του Δήμου και συμπίπτουν με ότι ορίζει την απόφαση αρ. 12 εκαστάτη και σε ότι αφορά την γεωγραφική θέση σε +14,5μτρα.

Η έκταση είναι εκτός Ε.Ο.Ε. (σχεδίου πόλης και οικισμ) από τον οικισμό περίπου 6,0 χιλιόμετρα από το (Α10).

ΜΗΔΕΝ ΕΚΠΟΙΣΙΟΥΝ

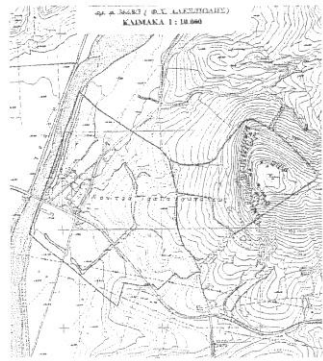
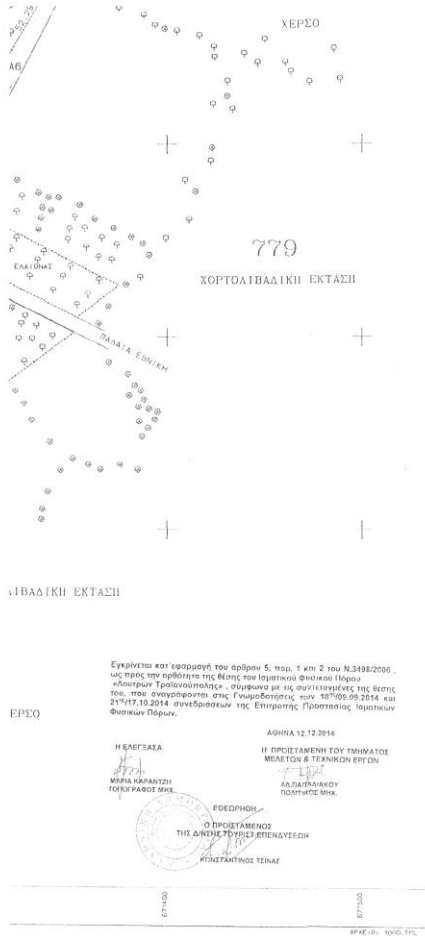
Ενώ ο Ουδενώντης Γεωγράφος... έκτασης υποθέσει για τον οικισμ και άλλη υποδείξει των διαστάσεων και ορίων της εν λόγω έκτασης.

Είπαίν άνωθεν το Δικασμ της Ανωτάτης του Πολιτικού Πρωτο "Γεωγραφίας των Ισοπέδιων Κοιτών".

Είς περίπτωση μη υπογραφής του εκπαισθέντος του παρόντος τοπογραφικού διαγράμματος ΔΕΝ ΥΠΕΧΕΙ. (1)

ΤΕΧΝΙΚΟ ΓΡΑΦΕΙΟ ΚΡΙΤΗ ΚΡΙΤΗ ΠΥΛ ΤΟΠΟΓΡΑΦΟΥ ΜΗΧΑΝΙΚΟΥ Ε.Δ.Ι.Ε. ΠΥΡΡΟΥ 1104, ΓΩΜΕΙΝ 11, ΓΙΑΣΑΚΟΠΟΛΙΣ 26400 ΤΗΛ : FAX : 26510 29571 ΚΙΝ. : 6944 222329		
ΕΠΙΘΕΣΗ ΔΗΜΟΣ: ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥΠΟΛΗΣ		
ΕΡΓΟ ΓΙΟΓΡΑΦΙΚΟ ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ		
ΩΣΤΙ "ΑΓΡ. Νο 409 - 779" Ο.Δ. 1032 ΛΟΥΤΡΩΝ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥΠΟΛΗ - Ν. ΕΒΡΟΥ		
ΜΗΤΡΕΣ ΧΡΑΤΟΥ ΑΠΟΤΥΠΩΣΗ ΤΕΧΝΙΚΗΣ ΕΙΣΚΕΦ. ΙΣΤΟΡΙΚΟΥ Α.Τ. ΑΝΑΓΡΑΦΗ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ ΠΥΡΟΥ ΤΕΛΕΡΗΣΗΣ	ΑΡ. ΜΗΤΡ. 100 ΣΕΛΙΔΕΣ 1 ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ 1:1000 100/1000000001.00	
ΑΡΧΙΚΟΣ ΠΕΛΑΤΗΣ: 10/12/14		
<table border="1"> <tr> <td> ΚΡΙΤΗ ΚΡΙΤΗ ΠΥΛ ΤΟΠΟΓΡΑΦΟΥ ΜΗΧΑΝΙΚΟΥ Ε.Δ.Ι.Ε. ΑΔΑΠ ΠΛΑΚΑΚΟΥ ΠΟΛΙΤΙΚΟΣ ΣΥΝ. ΑΣΜΟΔΕΤΕΣ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ ΠΥΡΟΥ </td> </tr> </table>		ΚΡΙΤΗ ΚΡΙΤΗ ΠΥΛ ΤΟΠΟΓΡΑΦΟΥ ΜΗΧΑΝΙΚΟΥ Ε.Δ.Ι.Ε. ΑΔΑΠ ΠΛΑΚΑΚΟΥ ΠΟΛΙΤΙΚΟΣ ΣΥΝ. ΑΣΜΟΔΕΤΕΣ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ ΠΥΡΟΥ
ΚΡΙΤΗ ΚΡΙΤΗ ΠΥΛ ΤΟΠΟΓΡΑΦΟΥ ΜΗΧΑΝΙΚΟΥ Ε.Δ.Ι.Ε. ΑΔΑΠ ΠΛΑΚΑΚΟΥ ΠΟΛΙΤΙΚΟΣ ΣΥΝ. ΑΣΜΟΔΕΤΕΣ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ ΠΥΡΟΥ		

Η απόφαση αυτή να δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Αθήνα, 1 Απριλίου 2016

Η ΑΝΑΠΑΡΧΗΤΡΙΑ ΥΠΟΥΡΓΟΣ
ΕΛΕΝΑ ΚΟΥΝΤΟΥΡΑ